

Bundel van de Commissie Ruimte van 16 januari 2018

Agenda bijlagen

Agenda Ruimte 16-01-2018

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling besluitenlijst vorige vergadering
BV17.0169 Besluitenlijst CIE Ruimte d.d. 14 nov 2017
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten
- 5.a Behandeling (aangehouden) motie "Parkeeroverlast metrostation Rodenrijs" (raadsvoorstel niet van toepassing) Wordt tegelijk behandeld met 5b. Spreektijden 5 min eerste termijn, 3 min tweede termijn
Simon Fortuyn
U17.14775 Uitbreiding parkeerschijfzone Rodenrijs
T17.38346 M 2017-35 (Aangehouden) Motie (CDA) Parkeeroverlast metrostation Lansingerland
- 5.b (tijdelijke) Maatregelen auto parkeren station Rodenrijs (ingebracht door het CDA). Wordt tegelijk behandeld met 5a.
Griffie
I17.45036 Voorstel bespreekpunt voor agenda Commissie Ruimte van 16 januari 2018 betreffende (tijdelijke) maatregelen auto parkeren station Rodenrijs
- 5.c Voorlopig Ontwerp inrichtingsplan openbare ruimte nabij 't Vierkantje
Simon Fortuyn
U17.15959 Voorlopig Ontwerp herinrichting openbare ruimte nabij 't Vierkantje
T17.40402 def VO inrichtingsplan openbare ruimte nabij 't Vierkantje
T17.40403 Collage plein, herinrichting openbare ruimte nabij 't Vierkantje
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland
<P>Het 'Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland' vast te stellen.</P>
Jeroen Heuvelink
Voorstel Raad 9934
T17.13052 Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland
- 6.b Visie op duurzame gebiedsontwikkeling
<P>Gevraagde beslissing</P>
**
Het kader Duurzame gebiedsontwikkeling (T17.38476) als richtinggevend vast te stellen.
Dit kader van toepassing te verklaren op de nieuwe en – in dit verband - kansrijke projecten (T17.38764).
In het jaarlijks vast te stellen MeerjarenProgramma Grondbedrijf over de behaalde resultaten duurzaamheid te rapporteren.
Jeroen Heuvelink
Voorstel Raad 10220
T17.38476 Richtlijnen DGO Gemeente Lansingerland 3 november 2017
T17.38764 Schema behorende bij kader duurzame gebiedsontwikkeling
- 7.a Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
T17.40075 Voortgangsrapportage HSL, RTHA, A16 en V&V
T18.00438 Gecombineerde voortgangsrapportage HSL, RTHA, V&V januari 2018
T18.00196 memo actualiteiten openbare ruimte CIE ruimte 16 januari 2018
- 7.b Actualiteiten uit de commissie
- 7.c Verbonden partijen
I17.44122 Terugkoppeling Adviescommissie Vervoersautoriteit MRDH van 15-11-2017 (ingebracht door Jan Pieter Blonk - Leefbaar 3B)
- 8 Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Ruimte
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		15 januari 2018

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Ruimte	
d.d. 16 januari 2018	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Ruimte, te houden op dinsdag 16 januari 2018 om 20.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling besluitenlijst vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Bespreekpunten
- 5.a. Behandeling (aangehouden) motie "Parkeeroverlast metrostation Rodenrijs" (raadsvoorstel niet van toepassing) Wordt tegelijk behandeld met 5b. Spreektijden 5 min eerste termijn, 3 min tweede termijn
- 5.b. (tijdelijke) Maatregelen auto parkeren station Rodenrijs (ingebracht door het CDA). Wordt tegelijk behandeld met 5a.
- 5.c. Voorlopig Ontwerp inrichtingsplan openbare ruimte nabij 't Vierkantje
6. Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a. Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland
- 6.b. Visie op duurzame gebiedsontwikkeling
- 7.a. Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
- 7.b. Actualiteiten uit de commissie
- 7.c. Verbonden partijen
8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Nelleke Bouman

BESLUITENLIJST

Commissie Ruimte

Datum vergadering 14 november 2017
Registratienummer BV17.0169

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk en Georgine Zwinkels
CDA : Johan van der Burg, Frans van der Graaff en Gert Jan van den Bogerd
VVD : Juval Pat El en Ivo de Graaf
D66 : Ineke den Heijer en André Hendrikse
CU : Kees Willem Markus en Jurjen Dieleman
PvdA : Petra Verhoef
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet en Jan Alsemgeest
GroenLinks : Marco Ruijtenberg
Partij Neeleman : Eddy Neeleman

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Jeroen Elshof

Wethouders : Simon Fortuyn en Jeroen Heuvelink

Afwezig

Sam de Groot (PvdA)
Gerard Bovens (PvdA)

Agenda

1. Opening en mededelingen voorzitter
De voorzitter opent de vergadering om 20:00 uur
2. Inspreker(s)
Er zijn vier sprekers, allen voor de herziening Bestemmingsplan Groenzoom:
 - Dhr. Van der Voort
 - Dhr. Vermeulen
 - Dhr. Bes
 - Dhr. Zantman
3. Vaststelling besluitenlijst vorige vergadering
De besluitenlijst is ongewijzigd vastgesteld.
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
Wethouder Heuvelink vraagt de commissie om agendapunt "Vaststelling bestemmingsplan 'Lint-Zuid'" voor behandeling in de Commissie Ruimte met een maand te verdagen.
De commissie besluit het agendapunt "Vaststelling bestemmingsplan 'Lint-Zuid'" van de agenda te halen en de behandeling met een maand te verdagen.
5. Bespreekpunten
Geen

6. Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a. Bestemmingsplan Groenzoom - (zienswijzen in map stukken met persoonsgegevens) spreektijd 5 min eerste termijn/3 min tweede termijn
Besprekstuk in de raad van 30 november 2017
- 6.b. Vaststelling bestemmingsplan 'Lint-Zuid 2017' (zienswijzen in map stukken met persoonsgegevens) - spreektijd 5 min eerste termijn/3 min tweede termijn
Van de agenda gehaald en verdaagd naar commissie Ruimte van 11 december 2017
- 6.c. Zienswijze Lansingerland 3e begrotingswijziging 2017 en 1e begrotingswijziging 2018 Recreatieschap Rottemeren
Hamerstuk in de raad van 30 november 2017
- 6.d. Ontwerp Programma van Eisen Parkshuttle
Hamerstuk in de raad van 30 november 2017
- 7.a. Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
- 7.b. Actualiteiten uit de commissie
- 7.c. Verbonden partijen - Aanpak essentaksterfte Rottemereengebied
8. Rondvraag en sluiting

Marco Ruitenbergh (GroenLinks) heeft een rondvraag over de communicatie over bomenkap in de drie kernen

De voorzitter sluit de vergadering om 22:45 uur

Toezeggingen commissie 14 november 2017

Simon Fortuyn

- Ontwerp Programma van eisen Parkshuttle: De raad krijgt een schriftelijke reactie op de vraag van PN op welke manier overcompensatie wordt tegengegaan bij onderhands gunnen.
- Bomenverordening: Bij het opstellen van de boomverordening wordt bekeken hoe bij grotere kap, waarbij de woonomgeving aangetast wordt, de bewoners meer betrokken kunnen worden.

Jeroen Heuvelink

- Bestemmingsplan Groenzoom: Er volgt een ambtelijke gesprek met de heer Vermeulen. Als uit dit gesprek knelpunten blijken voor de huidige situatie bij zijn woning, wordt de raad hierover geïnformeerd.
- Bestemmingsplan Groenzoom: Bij de provincie wordt nagevraagd hoe de hardheidsclausule op de ruimte voor ruimte regeling geïnterpreteerd moet worden en hoe zij aankijken tegen een uitzondering. De raad krijgt een schriftelijke reactie over het antwoord.

Jeroen Heuvelink (namens Albert Abee)

- Bestemmingsplan Groenzoom: de raad krijgt een schriftelijke reactie over de stand van zaken van het gesprek dat met de heer Van der Voort is gevoerd om tot uitplaatsing van zijn bedrijf te komen.
- Bestemmingsplan Groenzoom: de raad krijgt een terugkoppeling over de communicatie van de ruimte voor ruimte rechten.

Aan de leden van de commissie Ruimte

**Afdeling
Beheer & Onderhoud**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Eric Korteland

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Fax

(010) 800 40 01

Verzenddatum 5 december 2017

Ons kenmerk U17.14775

Uw brief van

Onderwerp **Uitbreiding parkeerschijfzone Rodenrijs**

Geachte commissielid,

Inleiding

Op 2 november 2017 is in de gemeenteraad een motie aangehouden (M 2017-35). In deze motie is het college opgeroepen om de parkeerschijfzone rond Randstadrail-station Rodenrijs uit te breiden. In deze brief geeft het college inzicht in zijn afwegingen en invulling van de motie.

Huidige situatie/handhaving

In de huidige situatie zijn er parkeerschijfzones in de wijk tegenover het station (Vosmaerstraat en omliggende straten) en de Stationsweg (in uitvoering). Tevens is er op het P&R-terrein aan de achterkant van het station een kleine parkeerschijfzone voor de klandizie van het aanwezige pannenkoekenrestaurant. Deze zones waren veel forensen om lang te parkeren. Om de maatregel effectief te laten zijn is regelmatige handhaving nodig. Dit gebeurt reeds en wordt verder geïntensiveerd wanneer er meer handhaving capaciteit beschikbaar is in 2018.

Klachten

De zone rond de Vosmaerstraat bestaat nu zo'n anderhalf jaar. De klachten die er in deze wijk waren zijn met de introductie van de parkeerschijfzone zeer fors afgenomen. Om misbruik van de parkeerschijf te voorkomen blijft regelmatige handhaving nodig. Uit de omringende straten wordt sporadisch een klacht ontvangen. Van bewoners van de Zuidersingel (woningen parallel aan Rozendaallaan) ontvangen wij met enige regelmaat klachten. Vanuit de BIZ Rodenrijs (Industrieweg) hebben wij een aantal klachten ontvangen van parkerende forensen. Voor deze laatste weg wordt nu in samenwerking met de BIZ Rodenrijs gestudeerd op een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen.

Gebiedsbepaling

Om het voor forensen onaantrekkelijk te maken om de auto als voortransportmiddel te gebruiken kan er een uitbreiding plaatsvinden van de parkeerschijfzone. Gelet op de ontvangen klachten komt hiervoor met name de Zuidersingel in aanmerking. In de motie worden ook de Rodenrijseweg en de Anjerdreef

genoemd. Wanneer deze straten in een parkeerschijfzone worden getrokken dan horen hierbij, gelet op de vergelijkbare loopafstanden vanaf het station, ook de Schadeestraat, de Penninghlaan en de Rozendaallaan opgenomen te worden. In het onderstaande kaartje is het gebied in rood aangeduid.

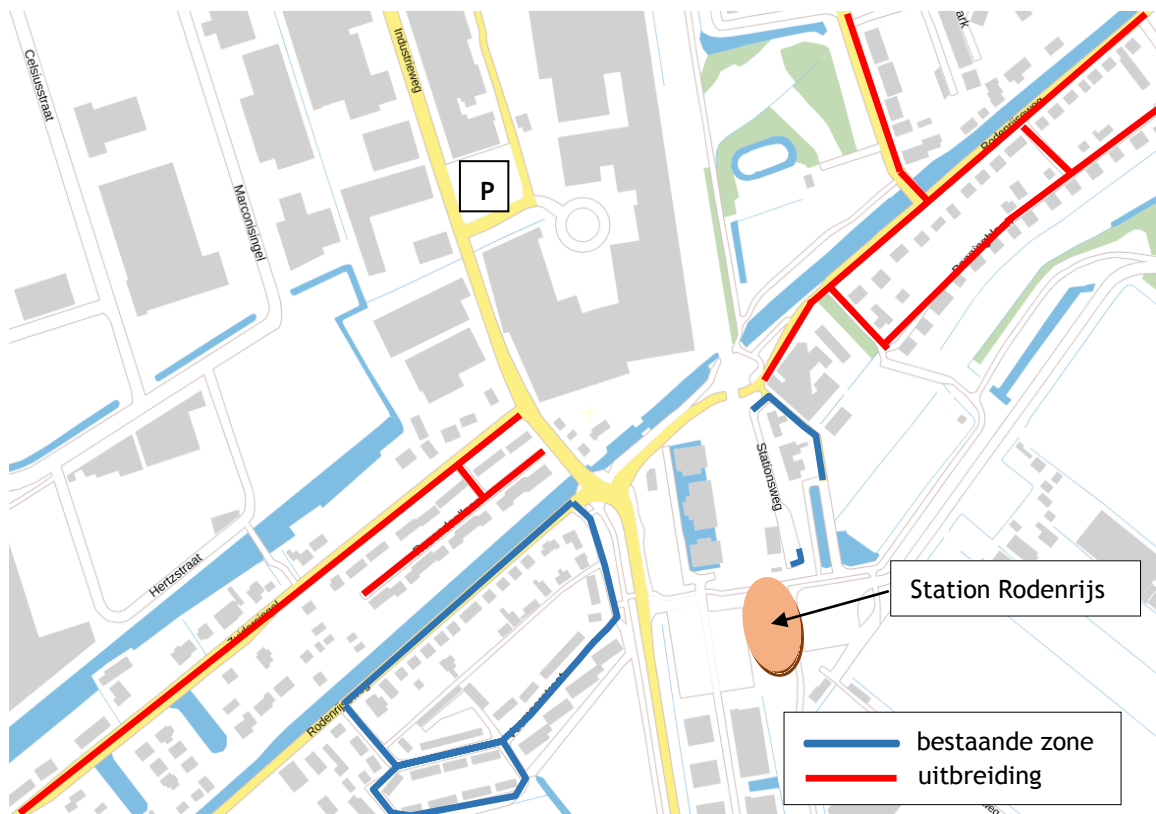
Kanttekening

Penninghlaan, Rozendaallaan

Een uitbreiding van de parkeerschijfzone met de Penninghlaan, Schadeestraat en de Rozendaallaan, die binnen een vergelijkbare afstand van het station liggen, verdient nadere aandacht. Met name de Penninghlaan en de Rozendaallaan zijn "achteraf"-straten waarin veel informeel wordt geparkeerd. Hierbij moet worden gedacht aan bewoners die voor hun eigen oprit, tuinhekje of berging/garage parkeren. Dit gaat onderling goed. Bij het instellen van een parkeerschijfzone behoort dit tot de verleden tijd. Het gevolg ervan kan zijn dat wanneer een parkeerschijfzone in de straten wordt ingesteld er juist meer parkeerproblemen kunnen worden ervaren. We kunnen de behoefte van de bewoners van deze straten inzichtelijk krijgen door ze te informeren over ons voornemen om de parkeerschijfzone uit te breiden. Zij kunnen dan reageren. Deze reacties kunnen wij vervolgens meenemen bij het opstellen van het ontwerpbesluit.

Industrieweg

Op de Industrieweg is een groot parkeerterrein dat door werknemers van de bedrijven wordt gebruikt. Het invoeren van een parkeerschijfzone zou werknemers in behoorlijke mate hinderen. Dit is niet gewenst en ook niet de intentie van de motie. Op de Industrieweg zijn verder weinig openbare parkeerplaatsen, de meeste parkeerplaatsen liggen op eigen terrein van de bedrijven. Vanwege de bedrijfsvoering van de bedrijven wensen wij hier geen parkeerschijfzone in te stellen.

Parkeerschijfzone met ontheffingen

Net als bij de eerder ingevoerde parkeerschijfzones worden er ontheffingen verstrekt aan de bewoners. Ontheffingen worden op kenteken verstrekt en, net als bij de andere zones, gemaximeerd op twee per huishouden. De praktijk heeft geleerd dat dit in het algemeen prima werkt en geen problemen oplevert voor de leefbaarheid en de handhaafbaarheid.

Planning

Om invulling te geven aan de wens om de parkeerschijfzone uit te breiden is een verkeersbesluit verplicht. Uit ervaring blijkt dat dit type besluiten zeer zorgvuldig moeten worden voorbereid om de kans op tijdrovende juridische procedures te verkleinen. Hierdoor wordt het besluit conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht genomen. Dit planning hiervan is als volgt:

jan/febr maart	bewoners huis-aan-huis in kennis stellen van voornemen en reactietermijn ontwerpbesluit
april/mei	periode indienen zienswijzen (6 weken - wettelijke termijn)
mei/juni	verwerking zienswijzen
juli/augustus	definitief besluit
augustus	publicatie definitief besluit (na zomervakantie)
sept/okt	periode indienen beroep rechtbank (6 weken - wettelijke termijn)
oktober	besluit onherroepelijk (indien geen beroep ingesteld)
nov/dec	periode aanvragen ontheffingen bewoners
jan/febr 2019	afgifte ontheffingen en instellen parkeerschijfzone

NB:

- de parkeerschijfzone wordt pas uitgevoerd wanneer het besluit onherroepelijk is;
- bij beroep bij rechtbank is de doorlooptijd 9 tot 12 maanden langer;
- na beroep bij en uitspraak door rechtbank is nog hoger beroep bij Raad van State mogelijk. Indien dit gebeurt dat is de doorlooptijd nog eens 9 tot 12 maanden langer. Wij hebben geen invloed op deze termijnen.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mr. Sandra Hammer
Loco secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

T17.38346

M 2017- 35

MOTIE

Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr: 5A; onderwerp: Meerjarenbegroting 2018-2021.

Onderwerp: Parkeeroverlast metrostation Rodenrijs

De Raad van de gemeente Lansingerland;

In vergadering bijeen d.d. 2 november 2017

Gehoord de beraadslaging,
overwegende dat

- MRDH tellingen aantonen dat de 129 P plekken bij het station op werkdagen volledig bezet zijn;
- Ook in omliggende straten w.o. Rodenrijseweg, Anjerdreef en Zuidersingel volop wordt geparkeerd;
- Daar slechts in een beperkt gebied een blauwe zone geldt;
- In de gebieden zonder blauwe zone toenemende overlast voor omwonenden optreedt;
- MRDH nu een marktverkenning uitvoert, alvorens verdere P voorzieningen worden overwogen;
- Deze verkenning niet eerder dan medio 2018 resultaten gaat leveren;
- Het vervolgens nog een aantal jaren duurt, voordat eventuele maatregelen zijn uitgevoerd;
- De problematiek in de omliggende wijken intussen voortduurt en toeneemt;
- Tijdelijke maatregelen verlichting van de overlast kunnen bewerkstelligen;

Roept het college op:

- In afwachting van structurele maatregelen de blauwe zones op korte termijn verder uit te breiden, waardoor fietsgebruik wordt bevorderd en meer auto's gaan parkeren op Meijersplein;
- Handhaving van de blauwe zones te intensiveren, waardoor de maatregel meer effect gaat sorteren.
- Daarnaast ook andere kansrijke maatregelen, indien deze zich voordoen, te benutten.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Matthijs Ruitenbergh, CDA

Aangenomen/verworpen(*) door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering
van 2 november 2017

de griffier

drs. Marijke Walhout

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

Registratienummer: I17.45036	
De commissie Ruimte in vergadering bijeen d.d. 16 januari 2018	
Onderwerp: (Tijdelijke) maatregelen auto parkeren station Rodenrijs	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Directe aanleiding vormt de toenemende overlast in een steeds wijdere omgeving van het station. Door het grote succes van de Randstadrail neemt het aantal auto's bij het station alleen maar toe. De 129 P plekken zijn al lange tijd op werkdagen volledig bezet (bron: MRDH). Op dit moment loopt een marktverkenning van MRDH, die echter pas medio 2018 resultaten oplevert. De daaruit voortvloeiende maatregelen moeten daarna eerst worden afgewogen, waarna pas besluitvorming, voorbereiding en uitvoering aan de orde zijn. Een structurele oplossing laat dus waarschijnlijk nog geruime tijd op zich wachten. De problematiek in de omliggende straten neemt intussen verder toe. Tijdens de begrotingsbehandeling heeft het CDA daarom een motie ingediend om ook tijdelijke maatregelen te onderzoeken en in te voeren. Daarbij zijn met name genoemd: uitbreiding van de blauwe zones en het consequent handhaven ervan. Ook voor het inzetten van eventuele andere kansrijke maatregelen werd in de motie een lans gebroken. Zo lijken er in de nabije omgeving mogelijkheden voor benutting van vrijliggend terrein. In zijn reactie stelde de wethouder voor om behandeling van het onderwerp in de commissie Ruimte van januari te laten plaatsvinden. Mogelijk zou hij dan al een eerste aanzet voor maatregelen kunnen voorleggen. Op het moment van indienen van dit bespreekpunt (14 december) is duidelijk geworden, dat ook tijdens de beeldvorming op 19 december zal worden stilgestaan bij de problematiek. De uitkomst daarvan kan wellicht worden meegenomen bij de gedachtewisseling op 16 januari.	
Te bespreken in commissie: 1. Onderschrijft de commissie de noodzaak van tijdelijke maatregelen om overlast te beperken? 2. Kan de wethouder al aangeven welke tijdelijke maatregelen hij zou kunnen nemen? 3. Kan de wethouder aangeven hoe snel deze gereed kunnen worden gemaakt voor besluitvorming en uitvoering?	
Ondertekening en naam, Johan van der Burg, CDA	

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

**Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Jeroen Koch

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Fax

(010) 800 40 01

Verzenddatum 20 december 2017

Ons kenmerk U17.15959

Uw brief van

Onderwerp **Voorlopig Ontwerp inrichtingsplan
openbare ruimte nabij 't Vierkantje**

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over het Voorlopig Ontwerp van het inrichtingsplan voor de openbare ruimte nabij café 't Vierkantje in Berkel en Rodenrijs. Wij stellen de agendacommissie voor om deze brief als bespreekstuk te agenderen voor de vergadering van de commissie Ruimte op 16 januari 2018.

Mobiliteitsplan

Op 31 maart 2016 heeft de gemeenteraad in het kader van de herziening van het mobiliteitsplan onder andere aangegeven dat het plein bij café 't Vierkantje autovrij wordt. Ook is het voornemen geuit om de Herenstraat verder autoluw (minder parkeerplaatsen) te maken.

Met het autovrij maken van het plein ontstaat de mogelijkheid om dit plein opnieuw in te richten en een functie als ontmoetingsplaats te geven. Het plein wordt daardoor nog meer het verbindende element tussen de westzijde en de oostzijde van het centrumgebied. Hiermee wordt verder vorm gegeven aan het zogenaamde 'haltermodel' voor het centrum van Berkel.

Modellenstudie

In overleg met de belanghebbenden en met ondersteuning van landschapsarchitect Karres en Brands is eind 2016/begin 2017 een modellenstudie opgesteld voor de inrichting van het plein en het aangrenzende openbare gebied (Kerkstraat, Herenstraat en Nieuwstraat). In de modellenstudie 'plein bij 't Vierkantje' (februari 2017, T17.02695) zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Schep samenhang voor het gehele winkelgebied
- Maak de Kerksingel autovrij
- Behoud de Herenstraat als lint met een inrichting die visueel onderdeel uitmaakt van het centrum
- Maak de Herenstraat autoluw (minder parkeerplaatsen)
- Betrek de Nieuwstraat bij het centrumgebied
- Weer het doorgaand verkeer door de Nieuwstraat
- Maak het plein bij 't Vierkantje tot het 'kloppend hart' van Berkel

De modellenstudie is behandeld in de commissie Ruimte van 4 april 2017 (brief 7 maart 2017, 'Herinrichting openbare ruimte nabij 't Vierkantje', U17.02631). De commissie heeft ingestemd met het uitwerken en ontwerpen van de beoogde inrichting van het plein (model 2) en het aangrenzende openbare gebied (Kerkstraat, Herenstraat en Nieuwstraat).

In de Kadernota (juni 2017) en de begroting (oktober 2017) heeft u het budget voor de herinrichting beschikbaar gesteld.

Model 2 uit de Modellenstudie

Voorlopig Ontwerp

De afgelopen maanden zijn de uitgangspunten van de modellenstudie vertaald naar een Voorlopig Ontwerp van het inrichtingsplan. In overleg met de winkeliersvereniging zijn hiervoor twee klankbordgroepen samengesteld, bestaande uit winkeliers, ondernemers, omwonenden, pandeigenaren en marktkooplieden/standplaatshouders. Eén groep voor het plein, de Herenstraat en de Kerkstraat. De andere groep voor de Nieuwstraat. Binnen de klankbordgroepen bestaat groot draagvlak voor het Voorlopig Ontwerp.

Hieronder worden de belangrijkste keuzes toegelicht.

Nieuwstraat

Gemaakte keuzes

- Voldoende parkeergelegenheid behouden voor bewoners
- Parkeerregime:
 - Blauwe zone (2 uur, tussen 8.00 en 18.00 uur, met ontheffing voor bewoners)
 - Intrekken vergunningen ondernemers

- Beperkte terrasjes voor de horecagelegenheden
- Afsluiten voor doorgaand verkeer
- Lengtebeperking voertuigen, bevoorrading grote voertuigen via Kerksingel
- Kwaliteitsverbetering door nieuwe bestrating

Toelichting

In de Nieuwstraat is een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Er was aandacht gevraagd voor het parkeren voor bewoners, parkeergelegenheid voor afhaalhoreca en terrasjes bij de horecagelegenheden. De uitkomst van de afweging is een combinatie hiervan geworden, met een focus op voldoende parkeren voor bewoners. De bewoners kunnen straks immers niet meer parkeren op de Herenstraat en het plein. In de huidige situatie is een deel van de parkeergelegenheid in de Nieuwstraat gereserveerd voor ondernemers uit de Kerkstraat (vergunningen). Dit betekent dat een deel van de parkeercapaciteit niet benut kan worden door winkelend publiek (overdag) en bewoners (avond), terwijl het voor ondernemers niet altijd noodzakelijk is om met de auto te komen c.q. de auto achter de winkel te parkeren. Door te werken met één parkeerregime voor de gehele Nieuwstraat (blauwe zone) ontstaat meer flexibiliteit en kan door een bredere doelgroep gebruik worden gemaakt van de beschikbare parkeerplaatsen (winkelend publiek, bewoners en afhaalhoreca). Een groot deel van de ondernemers kan zich vinden in het voornemen om de vergunningen in te trekken. De twee nog aanwezige horecagelegenheden in de Nieuwstraat (Manger en Olympus) hadden graag een groter terras gehad. Er is voor gekozen om te volstaan met een beperkt terrasje langs de gevel, zoals in de huidige situatie. Alleen op deze manier kan hetzelfde aantal parkeerplaatsen in de Nieuwstraat gehandhaafd blijven.

De Nieuwstraat wordt afgesloten voor doorgaand verkeer, waardoor het aantal verkeersbewegingen in de Nieuwstraat zal afnemen. Met het nieuwe bewegwijzeringssysteem worden de bezoekers van het winkelcentrum omgeleid naar de grotere parkeergelegenheden aan de randen van het centrum. De Nieuwstraat blijft toegankelijk voor de vuilniswagen en bestelbusjes. Bevoorrading met grotere voertuigen gebeurt via de Kerksingel, zodat deze voertuigen niet door de Nieuwstraat hoeven.

Kerkstraat

Gemaakte keuzes

- Fietzers te gast
- Voldoende fietsparkeerplaatsen
- Groene inrichting

Toelichting

In de huidige situatie is in het straatwerk een afzonderlijk fietspad aangegeven. Dit nodigt uit tot harder fietsen dan wenselijk in het centrumgebied en kan tot gevaarlijke situaties leiden. In de nieuwe situatie wordt er geen fietspad meer aangegeven. Fietsen blijft wel toegestaan. We sluiten aan bij het regime zoals dat ook geldt bij de Kerksingel: geen afzonderlijk fietspad, fietsen wel toegestaan. Met andere woorden: de fietser is te gast. Het geheel weren van de fietser is niet wenselijk gebleken en ook lastig te handhaven. Mensen willen ook met de fiets boodschappen doen en hun fiets graag dichtbij de winkel stallen. Het is dan wel zaak om voldoende fietsparkeerplaatsen aan te bieden. Dat gebeurt in fysieke vorm ('fietsnietjes'), maar ook met aangeduide vakken op straat. Op deze aangeduide vakken kunnen op woensdagen marktkramen geplaatst worden. De leilindes in de Kerkstraat worden vervangen door solitaire bomen, zoals op de Kerksingel. Dit biedt een warmere uitstraling en meer openheid in het straatbeeld.

Herenstraat

Gemaakte keuzes

- Geen (auto)parkeerplaatsen
- Voldoende fietsparkeerplaatsen
- Meer bomen
- Informatiezuil
- Pollers
- Markt en standplaatsen

Toelichting

De keuze is gemaakt om het plein niet langer te gebruiken voor de markt en standplaatsen. Dit biedt meer mogelijkheden voor de gewenste inrichting en uitstraling van het plein. De marktkramen en standplaatsen die in de huidige situatie op het plein staan, worden verplaatst naar de Herenstraat. De Herenstraat is hier voldoende breed voor en er resteert voldoende ruimte voor de brandweer (calamiteitenroute). De marktkramen worden met 'de rug naar elkaar toe' gepositioneerd, zodat de open zijde richting het plein en de winkels aan de Herenstraat zijn gericht. Hierdoor ontstaat een goede looproute langs alle kramen en winkels.

Ook langs de Herenstraat worden fietsparkeerplaatsen en bomen geplaatst. Ook wordt gedacht aan een informatiezuil (winkeliersvereniging, kranten, gemeente). Dit element wordt nog verder uitgewerkt.

De parkeerplaatsen voor auto's verdwijnen uit de Herenstraat. In overleg met de klankbordgroepen is de conclusie getrokken dat dit de enige manier is om een daadwerkelijk autoluw centrumgebied te krijgen. Als er toch (enkele) parkeerplaatsen worden aangelegd, zal dit blijven leiden tot zoekverkeer en ongewenste keerbewegingen in de Herenstraat. De mindervalideplaatsen uit de Herenstraat worden teruggebracht bij de overgang van de Herenstraat naar de Noordeindseweg (ter hoogte van de huidige poller).

In beide klankbordgroepen is nadrukkelijk verzocht om de bestaande poller ten noorden van de aansluiting met de Nieuwstraat te verplaatsen ten zuiden van de aansluiting met de Nieuwstraat. Op deze manier kunnen de bewoners altijd via de Noordeindseweg de Nieuwstraat in- en uitrijden en worden onnodige verkeersbewegingen over de Herenstraat voorkomen. Tevens is nadrukkelijk verzocht om een tweede poller te plaatsen in de Herenstraat, boven de aansluiting met de Terpstraat. Op deze manier is het mogelijk om de Herenstraat daadwerkelijk af te sluiten van autoverkeer. Ook voor de markt (op woensdag) is het wenselijk dat de Herenstraat op een veilige wijze aan twee kanten kan worden afgesloten. De pollers zijn in de nieuwe situatie in werking van 12.00 uur tot 19.00 uur, conform het principebesluit van de gemeenteraad in het kader van het Mobiliteitsplan (31 maart 2016).

Plein

Gemaakte keuzes

- Geen markt en standplaatsen
- Carillon, meubilair, waterelement
- Meer bomen
- Verbeteren uitstraling van omliggende panden

Toelichting

Voor de sfeer en uitstraling van het plein is aansluiting gezocht bij de herinrichting van de Kerksingel. Er is veel draagvlak voor plaatsing van het carillon. De functie van ontmoetingsplaats wordt ondersteund met zitbankjes. Rondom het carillon wordt een waterelement ontworpen. De uitwerking hiervan vindt

nog plaats. Doel is om een levendig en gezellig plein te creëren. Het plein biedt ruimte aan meer terrassen dan in de huidige situatie aanwezig zijn. De gemeente is hierbij mede afhankelijk van de invulling van de panden op het rondom het plein de komende jaren. De verwachting is dat een mooi nieuw plein ook zal uitnodigen tot meer horecagelegenheden en bijbehorende terrassen. Café 't Vierkantje heeft concrete plannen om de uitstraling van het pand te verbeteren en het terras uit te breiden. De gemeente blijft in overleg met de eigenaren en gebruikers van de aangrenzende panden om ook daar te komen tot een kwaliteitsverbetering. De eerste stap daartoe is inmiddels gezet met het verven van de luifels (antraciet in plaats van blauw).

Impressie plein

Toezeggingen

In de commissie Ruimte van 4 april 2017 zijn twee toezeggingen gedaan. Hierbij onze reactie.

T2017-044

De wethouder zoekt uit wat de mogelijkheden zijn van meubilair met zonnepanelen ten behoeve van het opladen van digitale apparaten.

Reactie

Er zijn geen geschikte voorbeelden gevonden, die tegemoet komen aan het gewenste beeld/uitstraling van het plein. We onderzoeken de mogelijkheden om in de Kerkstraat en/of Herenstraat oplaadpunten voor elektrische fietsen te realiseren.

T2017-045

Het college zal de commissie Naamgeving vragen of zij een wedstrijd wil uitschrijven voor een naam van het plein.

Reactie

De commissie Naamgeving is geen voorstander van het uitschrijven van een wedstrijd. De commissie is van mening dat er maar één geschikte naam voor het plein is: het 'Rechtshuisplein'. Deze naam verwijst naar een gebouw ('Regthuys') dat in het verleden in de directe nabijheid van het plein stond. Ons

college kan zich hiermee, net als de meeste deelnemers aan de klankbordgroepen, onvoldoende identificeren. Wij hebben dan ook besloten het voorstel niet op te volgen en het plein geen afzonderlijke naam toe te kennen. In de volksmond zal het plein bekend blijven als 'het plein bij 't Vierkantje'.

Verkeersbesluiten

Voor een aantal van de hierboven genoemde keuzes (o.a. parkeerplaatsen, parkeerregime, rijrichting Nieuwstraat en pollers) zijn verkeersbesluiten vereist. Na behandeling van het Voorlopig Ontwerp tijdens de commissie Ruimte van 16 januari 2018 neemt ons college de benodigde verkeersbesluiten. Hiertegen kunnen zienswijzen (tegen de ontwerpbesluiten) en beroep (tegen de definitieve besluiten) worden ingesteld.

Planning

- Bespreken in commissie Ruimte: 16 januari 2018
- Definitief Ontwerp gereed: eind januari 2018
- Verkeersbesluiten: eind januari 2018
- Bestek opstellen: februari - maart 2018
- Aanbesteden: maart - april 2018
- Vervangen asbest cement waterleiding Herenstraat: april - mei 2018
- Uitvoering: mei - oktober 2018

Bespreekstuk commissie Ruimte

Wij stellen de agendacommissie voor om deze brief, met bijlagen, als bespreekstuk te agenderen voor de commissie Ruimte van 16 januari 2018. Wij stellen u in de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen aan de portefeuillehouder en aandachtspunten mee te geven aan ons college voor de uitvoering van de plannen. Wij zijn van mening dat het Voorlopig Ontwerp past binnen de uitgangspunten van de modellenstudie en een gedragen voorstel is om te komen tot een grote kwaliteitsverbetering van het centrumgebied.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

mr. Sandra Hammer
wnd. secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlagen:

1. Voorlopig Ontwerp inrichtingsplan (T17.40402)
2. Impressie van het plein (T17.40403)

Legenda

- AANDUIDINGEN**

 - plangrens
 - hoogteligging maaiveld
 - afschot
- BEPLANTING**

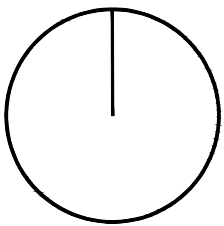
 - gazon
 - heesters
 - haag/gevelgroen
 - bestaande bomen
 - nieuwe bomen
 - verplaatse leibomen
- VERHARDING**

 - verharding Kerksingel
 - verharding plint, gebakken klinker, hergebruik, halfsteensverband
 - verharding rijbaan, gebakken klinker, kleur rood/bruin, elleboog- en keperverband, df
 - verharding voetgangerzone, gebakken klinker, kleur rood/paars, keperverband, df
 - verharding plein, natuursteen, verschillende maten en afwerkingen type: n.t.b., nader uit te werken karres+brands
 - parkeerplaats, gebakken klinker, kleur rood/paars, elleboogverband, df
 - trottoirband, 40cm breed, beton, type: n.t.b.
 - verhoogd plateau, band beton, type n.t.b.
 - inrit, type n.t.b.
 - mindervalide parkeerplaats
- AFWATERING**

 - roostergoot straten type: n.t.b.
 - kolken type: n.t.b.
 - afwatering plein, sleufgoot type: n.t.b.
- INRICHTINGSELEMENTEN**

 - boomroosters, type: Rondello lev.: Samson
 - boomroosters plein natuursteen, special, nader uit te werken karres+brands
 - zitbanken, rond, diameter 2.50m zonder rugleunig (KBP 004), firma Samson, materiaal staal, kleur antraciet, af te stemmen op kleuren lichtmasten
 - fietsbeugel, type Leon, 90cm lang, zonder dwarsstang, kleur antraciet, firma Velopa, afstand h.o.h. 1m
 - aanduiding fietsparkeren op maaiveld, markering type n.t.b.
 - verlichting Kerkstraat hergebruiken masten, nieuwe armatuur type: Bobek Lite, lev.: Philips
 - verlichting Nieuwstraat nieuwe masten, nieuwe armatuur, type: Bobek Lite, lev.: Philips
 - verlichting Herenstraat, nieuw type: n.t.b.
 - verlichting Centrumpassage, hergebruik bestaande verlichting
 - verlichting plein, mast 8m met spots type: n.t.b.
 - verlichting plein, uplighters type: n.t.b.
 - ondergrondse afvalcontainer duocontainer
 - aanduiding afzetpaaltje, vast paaltje
 - aanduiding afzetpaaltje, verzinkbaar
 - poller
 - verlichting (signalering)
 - zitbank special, nader uit te werken karres+brands
 - poef special, nader uit te werken karres+brands
 - tapwaterpunt geïntegreerd in het historisch reliëf
 - prullenbak, bestaand
 - prullenbak , nieuw type: n.t.b.
 - marktkast, bovengronds, hergebruik
 - historisch reliëf nader uit te werken karres+brands
 - aanduiding regenboog-oversteek
 - aanduiding laden en lossen
 - aanduiding terras (indicatief)

1120.02

Berkel en Rodenrijs
Inrichtingsplan

tekeningnummer:	status:	schaal:
PLN 05	VO	1 : 500
datum:	formaat:	blad:
12.12.2017	A1	1/1

Raadsvoorstel

Datum Raad
1 februari 2017

Portefeuillehouder
Jeroen Heuvelink

Registratienummer
BR1700128

Onderwerp
Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland

Gevraagde beslissing

Het 'Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland' vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente Lansingerland zet volop in op duurzaamheid. Enerzijds passen ons zo goed mogelijk aan, aan de gevolgen van klimaatverandering. Anderzijds proberen we waar mogelijk klimaatverandering tegen te gaan door in te zetten op schone en duurzame energie en een duurzame economie. Om te komen tot een duurzame energie voorziening, zijn alle mogelijke opwekkingsbronnen nodig. Eén van de vormen waarmee wij duurzame energie op kunnen wekken, is windenergie.

Convenanten en vergunningen

In juni 2012 is in het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam vastgelegd dat gemeenten zich inspannen om minimaal 150 megawatt aan windenergie in de voormalige stadsregio Rotterdam te realiseren voor 2020. De uitvoering van het convenant is geborgd in het Actieprogramma Realistisch duurzaam. De concrete locaties voor realisatie van windenergie zijn opgenomen in door de provincie Zuid-Holland opgestelde herziening Visie Ruimte & Mobiliteit (VRM). Deze wordt naar verwachting op 22 december door Provinciale Staten vastgesteld. In een convenant met de provincie is afgesproken dat Gedeputeerde Staten haar vergunningverlenende bevoegdheid aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland overdraagt en dat de gemeente Lansingerland 12 MW windenergie realiseert. Deze opgave is eveneens geborgd in de Routekaart Windenergie die op 7 juli door de raad is vastgesteld.

Aanpak

Naar aanleiding van de Routekaart Windenergie zijn drie sporen opgezet om te komen tot het realiseren van de windopgave, namelijk een ontwikkelspoor, een maatschappelijk spoor en een ruimtelijk spoor. Deze sporen zijn bijeengebracht in het voorliggende gemeentelijk beleids- en toetskader windenergie. Grofweg bestaat de aanpak voor windenergie uit twee fases: een voorbereidende fase, die wij afsluiten met een kaderstellende beslissing door de raad en een uitvoerende fase. Met voorliggend besluit neemt de raad een besluit over de kaders voor windenergie in Lansingerland en ronden wij de voorbereidende fase af. Binnen de voorgestelde kaders in het beleids- en toetskader windenergie maken het college en de raad de realisatie van windenergie mogelijk.

Inhoud gemeentelijk beleids- en toetskader windenergie

Het beleids- en toetskader gaat ten eerste in op de achterliggende processen en afspraken die van belang zijn geweest bij de totstandkoming van het kader. Daarnaast gaat het kader in op de negen leidende principes die de gemeente Lansingerland hanteert om te komen tot windenergie opwekking in de gemeente.

Deze leidende principes zijn:

1. In de gemeente gaan wij voor ten minste 12 MW aan windenergie.
2. De gemeente heeft de rol van facilitator in het proces.
3. Wij streven naar een zo groot mogelijk evenwicht tussen de lusten en de lasten en een goede landschappelijke en ruimtelijke inpassing staan centraal.
4. Direct omwonenden moeten altijd mee kunnen profiteren van een windproject.
5. Een windproject draagt bij aan de verduurzaming van de gemeente Lansingerland of aan mitigerende maatregelen om de kwaliteit van leven te verbeteren.
6. Een windinitiatief voldoet aan de wettelijke normen.
7. De gemeente combineert verschillende functies in de aangewezen gebieden met windenergie.
8. De gemeente sluit met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst.
9. Wanneer een aanvraag wordt ingediend, wordt deze in eerste instantie beoordeeld door het college van Burgermeester en Wethouders van de gemeente Lansingerland.

Financiële consequenties

n.v.t.

Verdere procedure

Afhankelijk van de initiatieven van ontwikkelaars uit het ontwikkelspoor, kunnen vervolg stappen worden gezet richting realisatie van windenergie. De locaties zijn door de provincie vastgelegd in de herziening Visie Ruimte & Mobiliteit (VRM). Bij het toetsen van een vergunningsaanvraag dient het beleids- en toetskader als kader voor initiatiefnemers. Indien een initiatiefnemer niet voldoet aan de voorwaarden uit dit beleids- en toetskader of het initiatief in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, leggen wij het initiatief ter goedkeuring aan de gemeenteraad voor.

Juridische aspecten

- Categorie 22.2 van bijlage D uit het Besluit Milieueffectrapportage
- Artikel 9f lid 6a Elektriciteitswet
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Verklaring van geen bedenkingen besluit 2012 (nummer 2012/78)

Extern draagvlak/burgerparticipatie

In het kader leest u in hoofdstuk 1.3 welke communicatie en participatiemomenten er met welke groepen plaats vonden. Het kader is in samenwerking met de afdeling RO opgesteld en is voordat het ter besluitvorming is voorgelegd, ter advies voorgelegd aan de provincie, ontwikkeltafel en de reflectiegroep. De gemaakte opmerkingen hebben wij verzameld en daar waar nodig, hebben wij het kader aangepast. Alle partijen hebben een terugkoppeling ontvangen over hun inbreng en de verwerking er van via de mail.

Kort samenvattend hebben wij op hoofdlijnen het volgende advies ontvangen en als volgt verwerkt:

Reflectiegroep

1. *Maak meer expliciet een koppeling tussen het duurzaamheidsbeleid van de gemeente en het windkader.*
Er is in de inleiding een kopje 'duurzaamheid en wind in Lansingerland' toegevoegd. Hierin staat de bredere duurzaamheidscontext beschreven. Naast het beleids- en windtoetskader is de gemeente bezig met het opstellen van een visie en routekaart duurzaamheid. Hier vindt men de bredere context.
2. *Ambitie zit er nu goed in, maar het stuk is erg gericht op de korte termijn en daardoor niet toekomstgericht. Deze keuze is prima, maar maak deze dan wel helder.*
Dat klopt. Hier hebben wij bewust voor gekozen, aangezien er nu een concrete opgave vanuit de provincie ligt. Dit hebben wij in de leeswijzer expliciet gemaakt.

3. *Leg duidelijk uit welke gremia er zijn en wat deze doen.*
Onder het kopje 'duurzaamheid en wind in Lansingerland' in de inleiding, is aangegeven welke gremia er opgericht zijn en wat deze doen.
4. *Vraag initiatiefnemers expliciet om een samenhangend plan.*
In hoofdstuk 2.3 hebben wij de zin 'Om het traject efficiënter te laten verlopen, vragen wij wanneer er meerdere initiatiefnemers zijn aan deze initiatiefnemers om hun plannen gezamenlijk vorm te geven en met een gezamenlijk plan te komen' toegevoegd.
5. *De participatie is nu erg gericht op inwoners en omwonenden: verbreed het naar het bedrijfsleven.*
Maatschappelijk verantwoord ondernemen is expliciet opgenomen in hoofdstuk 2.5.
6. *Richt je niet alleen op financiële compensatie, maar creëer maatschappelijke meerwaarde.*
Wij zien de financiële compensatie als een instrument om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Dit is nu expliciet benoemd in hoofdstuk 2.5.

Ontwikkeltafel

De partijen aan de ontwikkeltafel onderkennen de noodzaak van community engagement en het betrekken van de omwonenden. Zij hebben echter wel hun zorgen geuit over de mate van participatie bij het ontwikkelen van windturbines.

Provincie

1. *Het kader loopt erg vooruit op het onderteken van de overeenkomst/ het convenant.*
Het was oorspronkelijk de bedoeling om het convenant en het beleids- en toetskader gelijk te laten oplopen. Uiteindelijk liep het convenant voor op het kader. Hierdoor was deze opmerking niet meer relevant.
2. *Er zit spanning tussen het enerzijds onderkennen dat nationale en provinciale kaders leidend zijn en de eisen genoemd in het kader.*
De eisen in het kader zijn opnieuw langs de nationale en provinciale kaders gelegd en waar nodig aangepast.
3. *Participatie is niet voldoende uitgewerkt, waardoor proces participatie en financiële participatie door elkaar lopen, terwijl hier een volgorde der dingen in zit. Pas als je weet waar turbines komen te staan en wat de impact is op de omgeving, kan je werken aan de business case en dan pas kunnen de mogelijkheden voor financiële participatie bekeken worden.*
De proces participatie en de financiële participatie zijn uiteindelijk gesplitst en nader uitgewerkt aan de hand van de in de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (2016) benoemde uitgangspunten.
4. *Een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer is een belangrijk instrument in de realisatie van windenergie. Het is nu niet duidelijk wat daarin wordt afgesproken.*
Naar aanleiding van deze opmerking zijn de voorwaarden en inhoud van de anterieure overeenkomst duidelijk opgenomen: 'Naast het gemeentelijk kostenverhaal maakt de gemeente in de anterieure overeenkomst afspraken over het maatschappelijk draagvlak en de wijze waarop onze inwoners worden betrokken (burgerparticipatie)'. Ook is aangegeven welke procedure er volgt wanneer een initiatiefnemer en de gemeente niet komen tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Duurzaamheid

Door het mogelijk maken van opwek van duurzame energie middels windenergie, levert de gemeente een bijdrage aan een duurzame gemeente, zoals geformuleerd in het coalitieakkoord 2014-2018 "Samen aan de Slag". Ook geeft de gemeente hiermee uitvoering aan het convenant windenergie van de voormalige stadsregio Rotterdam. Tevens draagt de realisatie bij aan het behalen van de ambitie om in uiterlijk in 2050 vrijwel CO₂ neutraal zijn.

Bijlagen

1. Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland (T17.13052)

Toelichting

Nadat de herziening VRM is vastgesteld, kunnen geïnteresseerde partijen voor het realiseren van windturbines een vergunning aanvragen bij het bevoegd gezag. Doordat de provincie haar bevoegdheden heeft overgedragen, is het bevoegd gezag in dit geval de gemeente Lansingerland. De gemeente werkt mee aan de realisatie van ten minste 12 MW binnen de in de VRM aangewezen ontwikkellocatie. Wanneer er geen ontwikkelaar meer beschikbaar is en de 12 MW is nog niet gerealiseerd, gaat de gemeente actief op zoek naar andere ontwikkelaars. Dit is allemaal vastgelegd in een convenant met de provincie Zuid-Holland.

De gemeente Lansingerland kiest er niet voor windenergie rechtstreeks in het bestemmingsplan te regelen. Zij kiest met dit beleids- en toetskader voor een stelsel waarbij steeds apart over elk windinitiatief besloten wordt. Dit om zoveel mogelijk te kunnen sturen op de:

- De ruimtelijke en de landschappelijke inpassing
- Betrokkenheid van de omgeving
- De verdere verduurzaming van Lansingerland

Indien er een verzoek tot vergunningverlening bij de gemeente binnenkomt, wordt deze behandeld door het college van burgemeester en wethouders. Een omgevingsvergunning voor een windturbine kan door het college slechts verleend of geweigerd worden als de raad verklaart hiertegen geen bedenkingen te hebben (verklaring van geen bedenkingen). Op 6 september 2012 besloot de raad dat een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist indien een project in overeenstemming is met eerder door de gemeenteraad vastgesteld beleid. Met dit beleids- en toetskader ligt er een duidelijk kader waaraan we aanvragen toetsen.

De aanvraag toetsen wij aan het vastgestelde gemeentelijk beleids- en toetskader windenergie. Indien een initiatiefnemer niet voldoet aan de voorwaarden uit het beleids- en toetskader of het initiatief in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, leggen wij het initiatief ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad voor. Indien wij het bestemmingsplan moeten wijzigen of een verklaring van geen bedenkingen nodig is van de gemeenteraad, legt het college een aanvraag zo spoedig mogelijk voor aan de gemeenteraad.

Beoogd maatschappelijk effect

Het realiseren van de windopgave van ten minste 12 MW in de gemeente Lansingerland, zoals afgesproken in het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam en het convenant met de provincie Zuid-Holland. Realisatie van deze opgave draagt direct bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities.

De kernargumenten en kanttekeningen

1.1 Met het gemeentelijk beleids- en toetskader wind werken wij de routekaart wind uit

Op 7 juli 2017 stelde de raad de Routekaart windenergie vast. De Routekaart kent drie sporen: het ontwikkelspoor, het maatschappelijk spoor en het ruimtelijk spoor. Het beleids- en toetskader wind bevat duidelijke spelregels toegespitst op de drie sporen. Wij geven aan: dat wij als gemeente niet financieel risicodragend participeren in windprojecten, hoe wij omwonenden, inwoners en bedrijven betrekken (zie argument 1.3) en welke ruimtelijke voorwaarden wij stellen (zie argument 1.2).

1.2 Het gemeentelijk beleids- en toetskader wind stelt planologische randvoorwaarden aan windenergie, waaronder landschappelijke inpassing

Wij geven aan welke voorwaarden wij stellen omtrent landschappelijke inpassing en ruimtelijke kwaliteit, zoals het verplicht meeleveren van een plaatsingsplan bij de vergunningsaanvraag.

1.3 Het gemeentelijk beleids- en toetskader wind draagt bij aan de maatschappelijke aanvaardbaarheid stelt voorwaarden aan burgerparticipatie

Wij geven aan welke voorwaarden wij stellen omtrent burgerparticipatie, zoals het verplicht meeleveren van een participatieplan, een verplichte aansluiting bij de NWEA gedragscode voor windenergie op land en een verplichte bijdrage aan de verduurzaming van de gemeente Lansingerland of aan mitigerende maatregelen.

1.4 Met het vaststellen van het gemeentelijk beleids- en toetskader wind sluiten wij de voorbereidende fase af en stellen wij de kaders voor planologische medewerking vast

In het kader beschrijven wij waaraan wij initiatieven toetsen en welke documenten meegeleverd moeten worden, voordat medewerking wordt verleend aan een ruimtelijke procedure en vergunningverlening. De afspraken omtrent kosten, maatschappelijk draagvlak en de wijze waarop onze inwoners worden betrokken (burgerparticipatie), leggen wij vast in een anterieure overeenkomst. De gemeente zal slechts een anterieure overeenkomst sluiten, indien de aanvraag voldoet aan alle leidende principes.

1.5 Met het vaststellen van het beleids- en toetskader wind door de raad, is geen verklaring van geen bedenkingen nodig van de raad

Een aanvraag een windturbine is niet mogelijk op basis van de huidige bestemmingsplannen. Een ontwikkelaar kan slechts vergunning krijgen, indien de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen afgeeft. Op 6 september 2012 (nummer 2012/78) heeft de raad besloten categorieën van projecten aan te wijzen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen (VVGB) vereist is. Met dit besluit heeft de raad beoogd de procedure voor de aanvrager te bespoedigen. Eén van de aangewezen categorieën betreft een andersoortig ruimtelijk plan en/of een sectorale beleidsnota. Met het vaststellen van het beleids- en toetskader door de raad, stellen wij een sectorale beleidsnota vast. Aanvragen die passen binnen dit beleids- en toetskader, kan het college vergunnen zonder dat de gemeenteraad eerst een verklaring van geen bedenkingen afgeeft.

Raadsbesluit

Datum Raad
1 februari 2017
Registratienummer
BR1700128

Onderwerp
Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- de raad belang hecht aan een duurzame samenleving;
- de raad het van belang acht dat de effecten van de ontwikkeling van windenergie ruimtelijk en maatschappelijk aanvaardbaar zijn;
- een goede ruimtelijke kwaliteit, een goede landschappelijke inpassing en een duidelijk burgerparticipatiekader geborgd zijn in het beleids- en toetskader wind;
- het beleids- en toetskader wind duidelijke spelregels bevat waaraan wij een vergunningsaanvraag toetsen;
- alle relevante stakeholders gehoord zijn en hun inbreng hebben geleverd;
- Provinciale Staten 22 december de herziening VRM vastgesteld heeft;
- de provincie haar vergunningverlenende bevoegdheid over heeft gedragen aan de gemeente;
- na het vaststellen van het beleids- en toetskader wind wij kunnen beginnen met de uitvoerende fase.

Gelet op

- categorie 22.2 van bijlage D uit het Besluit Milieueffectrapportage;
- artikel 9f lid 6a Elektriciteitswet;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Besluit(en)

Het 'Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland' vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 1 februari 2018,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Gemeentelijk Beleids- en Toetskader Windenergie Lansingerland

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Windopgave voor Lansingerland	2
1.2	Verordening en vergunningen	2
1.3	Beleids- en toetskader windenergie	3
2	Leidende principes	4
2.1	In de gemeente gaan wij voor ten minste 12 MW aan windenergie	4
2.2	De gemeente heeft de rol van facilitator in het proces	4
2.3	Wij streven naar een zo groot mogelijk evenwicht tussen de lusten en de lasten en een goede landschappelijke en ruimtelijke inpassing staan centraal	4
2.4	Direct omwonenden moeten altijd mee kunnen profiteren van een windproject	6
2.5	Een windproject draagt bij aan de verduurzaming van de gemeente Lansingerland of aan mitigerende maatregelen om de kwaliteit van leven te verbeteren	7
2.6	Een windinitiatief voldoet aan de wettelijke normen	7
2.7	De gemeente combineert verschillende functies in de aangewezen gebieden met windenergie ..	8
2.8	De gemeente sluit met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst	8
2.9	Wanneer een aanvraag wordt ingediend, wordt deze in eerste instantie beoordeeld door het college van Burgermeester en Wethouders van de gemeente Lansingerland	8
	Bijlage 1: Locatiekaart	9
	Bijlage 2: Proces vergunningverlening	11
	Bijlage 3: Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (2016)	12
	Bijlage 4: Convenant windenergie gemeente Lansingerland en provincie Zuid-Holland	20

1. Inleiding

Achtergrond

Om onze gemeente ook voor de toekomstige generaties leefbaar te houden, zetten we als gemeente volop in op duurzaamheid. We proberen waar mogelijk klimaatverandering tegen te gaan, door in te zetten op schone en duurzame energie en een duurzame economie. Daarnaast bereiden we ons voor op en passen we ons aan aan de gevolgen die onvermijdelijk zijn.

Tijdens de klimaatconferentie van Parijs is afgesproken dat in 2050 de uitstoot van CO₂ wereldwijd terug gebracht moet zijn tot 80-95 procent ten opzichte van 1990. In het Rijksbeleid is vastgelegd dat we het percentage duurzame energie opwekking significant willen laten groeien: van 14% in 2020 naar 16% in 2023. Alle provincies spraken met het Rijk af om gezamenlijk 6.000 megawatt aan windenergie op land te realiseren in 2020. Het Zuid-Hollandse aandeel is 735,5 megawatt. Dit zijn bestaande en nieuwe windturbines samen.

In juni 2012 is in het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam vastgelegd dat partijen zich inspannen om minimaal 150 megawatt aan windenergie in de stadsregio Rotterdam te realiseren voor 2020. In een overeenkomst met de provincie is afgesproken dat de gemeente Lansingerland zich inspent om tenminste 12 MW windenergie te realiseren.

Duurzaamheid en wind in Lansingerland

Lansingerland ontwikkelt zich tot duurzame gemeente; klimaatbestendig, leefbaar, energie neutraal en met aandacht voor mens en natuur. In de Actieprogramma Realistisch Duurzaam kozen we voor een focus op drie thema's: grondstoffen, energie en klimaatadaptatie. De thema's zijn gekozen zowel op basis van hun bijdrage aan een duurzame ontwikkeling als hun kansrijkheid in Lansingerland. Binnen het thema 'energie' markeerden we 2 concrete projecten, waaronder het 'Uitvoering geven aan het convenant Windenergie stadsregio Rotterdam'.

In dit project onderscheiden we, zoals aangegeven in de routekaart, een voorbereidende fase gevolgd door besluitvorming door de raad en een uitvoerende fase. De voorbereidende fase kende drie sporen: het ruimtelijk spoor, het maatschappelijk spoor en het ontwikkelspoor. In het kader van het ontwikkelspoor is de ontwikkeltafel opgericht. Het doel van deze tafel was het opstellen van verschillende scenario's voor het gebied. Zover is het echter niet gekomen, doordat er te veel onduidelijkheid was over bepaalde punten, zoals een eventuele hoogtebeperking.

In het kader van het maatschappelijke spoor is de reflectiegroep opgericht en zijn openbare bijeenkomsten georganiseerd. De rol van de reflectiegroep was tweeledig: enerzijds reflecteerden zij op aangedragen initiatieven vanuit de ontwikkeltafel en anderzijds reflecteerde zij op het beleids- en toetskader van de gemeente. De eerste rol hebben zij echter niet kunnen vervullen, door het uitblijven van voorstel vanuit de ontwikkeltafel.

Leidende principes

Om te komen tot windenergie opwekking in de gemeente, hanteert de gemeente Lansingerland negen leidende principes. Deze zijn te vinden in hoofdstuk 2.

1. In de gemeente gaan wij voor ten minste 12 MW aan windenergie
2. De gemeente heeft de rol van facilitator in het proces
3. Wij streven naar een zo groot mogelijk evenwicht tussen de lusten en de lasten en een goede landschappelijke en ruimtelijke inpassing staan centraal
4. Direct omwonenden moeten altijd mee kunnen profiteren van een windproject
5. Een windproject draagt bij aan de verduurzaming van de gemeente Lansingerland of aan mitigerende maatregelen om de kwaliteit van leven te verbeteren
6. Een windinitiatief voldoet aan de wettelijke normen

7. De gemeente combineert verschillende functies in de aangewezen gebieden met windenergie
8. De gemeente sluit met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst
9. Wanneer een aanvraag wordt ingediend, wordt deze in eerste instantie beoordeeld door het college van Burgermeester en Wethouders van de gemeente Lansingerland

Leeswijzer

Voor u ligt het beleids- en toetsingskader windenergie. Dit is opgesteld naar aanleiding van het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam en het convenant dat gesloten is met de provincie Zuid-Holland. Het voorliggende stuk is bedoeld voor de raad en alle betrokken stakeholders. Het beleids- en toetskader is na akkoord van de raad onze leidraad voor de komende periode. De (technologische) ontwikkelingen gaan echter gewoon door. Er komen wellicht onvoorziene omstandigheden die een aanpassing van het kader vereisen. Op dat moment betreft het college de raad erbij met een beargumenteerd voorstel tot wijziging van het kader.

Hoofdstuk 1 gaat in op de achterliggende processen en afspraken die van belang zijn geweest bij de totstandkoming van het beleids- en toetskader. Hoofdstuk 2 bevat een uitwerking van de eerder genoemde leidende principes.

1.1 Windopgave voor Lansingerland

In juni 2012 is in het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam vastgelegd dat partijen zich inspannen om minimaal 150 megawatt aan windenergie in de stadsregio Rotterdam te realiseren voor 2020. Deze afspraken maakten alle gemeenten in de voormalige Stadsregio Rotterdam, de provincie Zuid-Holland, de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, het Havenbedrijf en de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA). De uitvoering van het convenant windenergie is geborgd in het gemeentelijke Actieprogramma Realistisch Duurzaam, dat in 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld. In een overeenkomst met de provincie is afgesproken dat de gemeente Lansingerland zich inspanst om tenminste 12 MW windenergie te realiseren.

De windopgave voor Lansingerland is in de volgende documenten beschreven en geborgd:

- Provinciale structuurvisie Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en de Verordening Ruimte
- Convenant realisatie windenergie stadsregio Rotterdam
- Programma Realistisch Duurzaam Lansingerland
- Routekaart Windenergie Lansingerland

Daarnaast zijn er met de provincie Zuid-Holland specifieke afspraken gemaakt over de vergunningverlenende bevoegdheid (zie paragraaf 1.2 en bijlage 4).

1.2 Verordening en vergunningen

In de Visie Ruimte & Mobiliteit (VRM) zijn Hoefweg- Noord (Prisma), en -Zuid (Bleizo) en het noordelijk deel van de Overbuurtsche Polder als gebied aangewezen waarbinnen windenergie mogelijk is. Binnen de in de VRM aangewezen gebieden verleent de gemeente planologische medewerking aan een windinitiatief. Ook verleent zij medewerking aan een ingediende vergunningaanvraag.

1. De provincie is het bevoegd gezag voor windlocaties van 5 tot 100 Megawatt.
2. Bij locaties van 5 tot 100 Megawatt stelt de provincie in een gecoördineerde procedure een inpassingsplan vast en verleent een omgevingsvergunning.
3. De gemeente is het bevoegd gezag voor locaties tot 5MW;
4. De gemeente Lansingerland wenst de regie over de ontwikkeling van windenergie binnen de gemeente te behouden;
5. Om die reden heeft zij in een convenant met de provincie afspraken gemaakt over planologische medewerking aan windinitiatieven. Op de basis van dit convenant heeft de provincie haar vergunningverlenende bevoegdheid overgedragen

1.3 Beleids- en toetskader windenergie

De gemeente Lansingerland realiseert zich dat het realiseren van windenergie een behoorlijke impact op de omgeving kan hebben. Tegelijkertijd biedt het een kans om Lansingerland te verduurzamen. We willen de revenuen dan ook gebruiken om de verdere verduurzaming te stimuleren. Dit doen we door participatie en verdere verduurzaming te koppelen.

De gemeente Lansingerland kiest er niet voor windenergie rechtstreeks in het bestemmingsplan te regelen. Zij kiest met dit beleids- en toetskader voor een stelsel waarbij steeds apart over elk windinitiatief besloten wordt. Dit om zoveel mogelijk te kunnen sturen op de:

- De ruimtelijke en de landschappelijke inpassing
- Betrokkenheid van de omgeving
- De verdere verduurzaming van Lansingerland

Daartoe zijn 9 principes uitgewerkt, welke in hoofdstuk 2 zijn benoemd.

Voor de totstandkoming van het beleids- en toetskader wind is het volgende proces doorlopen;

- Er zijn informatieavonden georganiseerd voor bewoners en bedrijven op 17 november 2016, 17 januari en 11 april 2017;
- Er is een raadspresentatie gehouden op 28 maart 2017;
- Op 7 juli 2016 stelde de raad de Routekaart windenergie vast;
- Er is continue informatie uitwisseling met verschillende gemeenten binnen metropoolregio Rotterdam-Den Haag geweest onder andere via een klankbordgroep;
- Er vindt continue afstemming plaats met mogelijke initiatiefnemers middels de ontwikkeltafel
- Er is een reflectiegroep opgericht en ingezet bestaande uit betrokken inwoners en organisaties in Lansingerland. Bij het opstellen van dit beleids- en toetskader heeft de reflectiegroep de mogelijkheid gekregen om hun wensen kenbaar te maken en mee te geven;
- Voorafgaand aan de gemeentelijke besluitvorming over het beleids- en toetskader, is om advies gevraagd aan de reflectiegroep, de provincie en de ontwikkeltafel.

De gemeente Lansingerland heeft bij de voorbereiding van het voorliggende document gekozen voor een zorgvuldig proces waarbij verschillende stakeholders betrokken zijn.

2 Leidende principes

Om te komen tot realisatie van windenergie in de gemeente, hanteert de gemeente Lansingerland een negental leidende principes. Deze leidende principes zijn in dit hoofdstuk nader uitgewerkt. De leidende principes zijn gebaseerd op input die geleverd is door de reflectiegroep en de ontwikkeltafel, de afspraken met de provincie Zuid-Holland en de resultaten van de uitkomsten van de plan- MER. Aangezien de verschillende stakeholders niet altijd dezelfde wensen, aandachts- en uitgangspunten hebben, heeft de gemeente hier een afweging in gemaakt.

2.1 In de gemeente gaan wij voor ten minste 12 MW aan windenergie

In het vervolg op het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam, sloot het college van B&W van Lansingerland met de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een overeenkomst waarin is bepaald dat het college zich inspent ten minste 12 MW aan windenergie te realiseren. Dit staat gelijk aan 4 tot 6 windturbines. 15.000 huishoudens kunnen hiermee van schone groene stroom worden voorzien. Dit is een behoorlijke opgave voor een dichtbebouwde gemeente.

De locaties waar windenergie gerealiseerd kan worden, zijn door de provincie opgenomen in de herziening Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM). Concreet gaat het om de volgende locaties (zie ook bijlage 1):

- Hoefweg-Noord (Prisma)
- Hoefweg-Zuid (Bleizo)
- Overbuurtsche Polder (deels)

2.2 De gemeente heeft de rol van facilitator in het proces

De gemeente Lansingerland neemt zelf geen initiatief tot de plaatsing van windturbines en neemt niet financieel risicodragend deel aan een windinitiatief. De gemeente speelt een faciliterende rol. Deze vullen wij als volgt in:

- Wij verzorgen de vergunningverlening en toetsen daarbij de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit en de mate van burgerparticipatie
- Wij verzorgen de communicatie over ons duurzame energiebeleid en de plaats die windenergie hierin heeft en communicatie rondom de ruimtelijke procedures.
- Wij zorgen ervoor dat alle partijen en belanghebbenden gehoord worden, partijen met elkaar in overleg treden en verbonden worden.
- Wij richten een tafel voor de omgeving in ten behoeve van de concrete invulling van burgerparticipatie en zorgen voor de begeleiding van deze tafel
- Wanneer er geen ontwikkelaar meer beschikbaar is en de 12 MW is nog niet gerealiseerd, gaat de gemeente zoals vastgelegd in de overeenkomst met de provincie, actief op zoek naar andere ontwikkelaars

2.3 Wij streven naar een zo groot mogelijk evenwicht tussen de lusten en de lasten en een goede landschappelijke en ruimtelijke inpassing staan centraal

Daarom vragen wij initiatiefnemers van een windproject om bij de vergunningsaanvraag een participatieplan en een plaatsingsplan aan te leveren. Om het traject efficiënter te laten verlopen, vragen wij wanneer er meerdere initiatiefnemers zijn aan deze initiatiefnemers om hun plannen gezamenlijk vorm te geven en met een gezamenlijk plan te komen.

Participatieplan

De winddoelstelling halen wij alleen als alle belanghebbenden - omwonenden, overheden, projectontwikkelaars en natuurorganisaties - bij een windproject samenwerken. Maatschappelijk draagvlak is hierbij essentieel. Met het oog daarop vraagt de gemeente, voorafgaand aan het ruimtelijke ordeningsproces, de initiatiefnemer(s) een participatieplan op te stellen zoals benoemd in de

Gedragscodes Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. In het participatieplan staat beschreven op welke wijze de initiatiefnemer(s) de omgeving betrekken bij het plaatsen van windturbines.

De initiatiefnemer stelt het participatieplan in samenspraak met belanghebbenden, zoals omwonenden, provinciale milieufederaties, lokale natuurgroepen, bevoegd gezag etc. op. De omvang en inhoud van het participatieplan is afhankelijk van het project en de uitkomsten van de gesprekken met de omwonenden en andere belanghebbenden.

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving in het hele projectproces (ontwikkeling, bouw en exploitatie). In het participatieplan beschrijft de initiatiefnemer hoe de procesparticipatie vorm krijgt, bijvoorbeeld consulterende gesprekken met belanghebbenden, het opzetten van een klankbordgroep, organiseren van discussies, informatieavonden of ontwerpateliers, communicatie over op welke momenten de omgeving betrokken wordt en in welke frequentie, inrichting van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten.

Afspraken gemaakt in het participatieplan zullen onvoorwaardelijk worden overgenomen indien - op welk moment dan ook - het eigendom van het windproject wordt overgedragen aan een andere partij dan degene die het participatieplan heeft ondertekend.

Plaatsingsplan

De locaties voor windenergie, zoals die in de VRM zijn aangewezen, maken deel uit van een groot bedrijventerrein en het glastuinbouwgebied. De landschappelijke impact van windturbineopstellingen reduceren we zo veel als mogelijk en we werken toe naar een ruimtelijk samenhangend beeld. Om dit te waarborgen, hanteert de gemeente Lansingerland de volgende voorwaarden vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit:

- Waar redelijkerwijs mogelijk, houden initiatiefnemer(s) rekening met inpassingswensen van omwonenden (kleur, stilstand voorziening, inpassing mastvoet);
- Het initiatief houdt rekening met de draagkracht van het landschap;
- Er dienen geen significante negatieve effecten op te treden in of op kwetsbaar landschap;
- De te realiseren turbine(s) sluiten uit landschappelijk oogpunt aan bij de bestaande windturbines van Lansingerhage in Zoetermeer;
- De turbine(s) realiseren wij bij voorkeur op grote bedrijventerreinen of glastuinbouwwarealen
- Windturbine(s) hebben per locatie een zelfde draairichting; (inclusief de bestaande turbines Zoetermeer) en alleen plaatsing van 'driewiekers' toegestaan;
- De kleur van de mast, de rotorbladen en de gondel is gelijk en gaat zo veel mogelijk op in de omgeving. Markeringen op bijvoorbeeld de bladen of de onderkant van de mast zijn niet toegestaan;
- Als de voet van de windturbine zichtbaar is vanaf de openbare ruimte, worden er afspraken gemaakt over de inpassing van de windturbine op maaiveld. Maatregelen die de gemeente vraagt kunnen bestaan uit: de transformatorkast in de mast te integreren, voorwaarden aan een hekwerk (of een hekwerk is niet toegestaan), voorwaarden aan de verharding voor beheerwegen e.d. en indien vanuit ruimtelijke kwaliteit gewenst: wegwerking van de funderingsplaat in de ondergrond;
- Nieuw-voor-oud-regeling, waarbij bij calamiteiten één of meer turbines mogen worden vervangen door turbines van hetzelfde type;
- Turbines die niet meer (permanent) in gebruik zijn, moeten binnen zes maanden zijn verwijderd op kosten van de eigenaar;

Voor alle locaties geldt dat de resultaten en bevindingen afkomstig uit het provinciale planMER onderzoek betrokken moeten worden in het vervolgtraject.

Aan de hand van een plaatsingsplan maakt de ontwikkelaar inzichtelijk wat de ruimtelijke en landschappelijke effecten zijn. Deze levert de initiatiefnemer mee bij het aanvragen van een vergunning. Het plaatsingsplan bevat in ieder geval de (uitwerking van) de volgende punten:

- Een kaart met de exacte positie van de windturbines en de gevolgen hiervan voor eventuele andere initiatieven (o.a. effect op windverdeling, onderlinge windvang, windverdeling en afstanden tot andere initiatiefnemers);
- De afmetingen van de windturbines;
- 3D visualisaties van het project in zijn omgeving met alle daarbij aanwezige toekomstige ontwikkelingen (Zoals de 380kV verbinding en de reclamemast(en));
- De noodzakelijke onderzoeken t.b.v. de vergunningaanvraag;
- Een beschrijving van het effect op het landschap
- Benodigde milieuonderzoeken
- Goede ruimtelijke onderbouwing

2.4 Direct omwonenden moeten altijd mee kunnen profiteren van een windproject

Dit borgen wij door een initiatiefnemer zich te laten committeren aan de in de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (2016) genoemde burgerparticipatie elementen. De Gedragscode (bijlage 3) beschrijft een aantal basisprincipes voor acceptatie en participatie en regelt hoe de windsector de omgeving betreft bij een windproject. In de Gedragscode zijn de volgende uitgangspunten benoemd:

Algemeen

- De Gedragscode geldt voor alle nieuwe en lopende projecten waarvoor nog geen vergunning is. Dit geldt dus ook voor het vervangen van een bestaande windturbine voor een nieuwe;
- Uitgangspunt is dat de omgeving zo vroeg mogelijk betrokken wordt;

Communicatie

- Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor communicatie over haar duurzame energiebeleid, de verantwoording over de plaats en rol van windenergie in dat beleid (nut en noodzaak), de uitleg en de verantwoording voor de locatiekeuze voor windenergie en communicatie rondom de ruimtelijke procedures.
- De initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project

Participatieplan en procesparticipatie

De uitgangspunten hiervan zijn beschreven in leidend principe 3.

Financiële participatie (projectparticipatie)

Ter versterking van acceptatie en participatie stellen initiatiefnemers een bovenwettelijk bedrag beschikbaar. Als indicatie van de financiële ruimte voor deze bijdrage houden wij een richtbedrag van 0,40 tot 0,50 euro/MWh aan. De initiatiefnemer is van het begin af aan helder over het bedrag.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor het invullen van de financiële participatie, bijvoorbeeld een gebiedsfonds, korting op energierekening, uitgaven van obligaties, deelname via coöperatie etc. De initiatiefnemer(s) bepalen in overleg met de directe omgeving welk instrument of combinatie van instrumenten worden toegepast. Het instrument dient echter altijd te voldoen aan leidend principe 5.

Mocht de situatie zich onverhoopt voor doen dat een ontwikkelaar zich niet conformeert aan de NWEA gedragscode en de bijbehorende participatie eisen, dan zal de gemeenteraad in plaats van het college beslissen over een planologische wijziging. In leidend principe 9 lichten we dit nader toe.

Aanvullend op de gedragscode, hanteren wij het volgende uitgangspunt:

- Wanneer een windturbine onderdeel uitmaakt van een bedrijfsactiviteit op eigen terrein, is geen extra participatie door de omgeving vereist. Wanneer het een solitaire turbine, geen deel uitmakend van een bedrijfsactiviteit op eigen terrein betreft, vragen wij de initiatiefnemer bovenop de gedragscode nog 10% - 50% van zijn project open te stellen voor participatie door de omgeving (burgers en bedrijven).

2.5 Een windproject draagt bij aan de verduurzaming van de gemeente Lansingerland of aan mitigerende maatregelen om de kwaliteit van leven te verbeteren

Uit de gedragscode volgt dat een initiatiefnemer een bovenwettelijk bedrag ter beschikking stelt aan de directe omgeving. Deze financiële vergoeding dient ingezet te worden voor (vernieuwende en/of innovatieve) maatregelen om duurzaamheid te stimuleren en/of maatregelen die de leefbaarheid verbeteren.

Middels bovenstaand financieel instrument, willen wij maatschappelijke meerwaarde creëren. Hiermee kan het bedrijfsleven bijdragen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit kan inhouden een maatschappelijke investering in de omgeving, een bijdrage aan andere duurzaamheidsmaatregelen in de omgeving (zonnepanelen voor de buurt) of ter bekostiging van bovenwettelijke maatregelen aan de windturbines (zodat de overlast wordt beperkt).

2.6 Een windinitiatief voldoet aan de wettelijke normen

Een initiatief dient te voldoen aan o.a. de wettelijke normen voor:

- Afstand tot (vaar) wegen, inrichtingen met opslag van gevaarlijke stoffen en buisleidingen (risicozonering)
- Radarposten
- Vliegveiligheid
- Archeologie
- Ecologie
- Landschap
- Cultuur historische waarden
- Stiltegebieden
- Externe veiligheid
- Geluid, slagschaduw en lichtschittering

Ook dient het initiatief te voldoen aan de provinciale Verordening Ruimte (bijvoorbeeld voor ruimtelijke kwaliteit, molenbiotopen, landgoederen biotopen).

MER en m.e.r.

Daarnaast kan de gemeente bepalen of een m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER nodig is. Voor windenergie op land is een m.e.r.-procedure en het opstellen van een MER niet bij voorbaat verplicht. Voor windparken (gedefinieerd als ten minste 3 windturbines) met een vermogen vanaf 15 megawatt of van 10 of meer turbines geldt een m.e.r.-beoordelingsplichtig (categorie 22.2 van bijlage D uit het Besluit Milieueffectrapportage).

Ongeacht of een aanvraag m.e.r. plichtig is, bevat iedere vergunningaanvraag een uitgebreid milieuonderzoek waaruit blijkt wat de gevolgen zijn voor de omgeving. Een aanvrager dient aan te tonen dat het initiatief voldoet aan de wettelijke normen voor onder andere geluid, slagschaduw en veiligheid (NEN-normen).

Toelichting geluid en slagschaduw

De wettelijke geluidsnormen waar een windinitiatief aan moet voldoen, zijn 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Lden staat voor Level day, evening, night, ofwel het tijdgewogen jaargemiddelde geluidniveau in de dag, avond en nachtperiode.

De wettelijke norm voor de toegestane slagschaduwduur is dat er gemiddeld niet meer dan 17 dagen per jaar en 20 minuten per dag slagschaduw mag optreden. Tegenwoordig zijn windturbines bijna altijd verplicht uitgerust met een zogenoemde stilstandsvoorziening in de besturingssoftware. Hiermee kan de windturbine uitgeschakeld worden als er (te veel) slagschaduw optreedt.

2.7 De gemeente combineert verschillende functies in de aangewezen gebieden met windenergie

De realisatie van windturbines is alleen mogelijk op voorwaarde dat dat dit past in de voorgestane gebiedsontwikkeling voor Hoefweg-Noord (Prisma) en -Zuid (Bleizo). De initiatiefnemer houdt rekening met de verschillende belangen van bedrijven en omwonenden Kruisweg, Zoetermeer, Klappolder en Overbuurtsche Polder (zie bijlage 1).

2.8 De gemeente sluit met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst

De gemeente Lansingerland sluit met een initiatiefnemer een anterieure overeenkomst. Hierin maakt de gemeente ten eerste afspraken over het gemeentelijke kostenverhaal. Dit betekent dat voorafgaand aan een ruimtelijk besluit tussen gemeente en initiatiefnemer afspraken worden gemaakt over de hoogte van de kosten voor de gemeente die samenhangen met de ontwikkeling.

Kosten die door de gemeente verhaald worden op initiatiefnemers zijn o.a.:

- plankosten en onderzoekskosten (voor opstellen plannen);
- planschade;
- kosten voor aanleg van voorzieningen (indien van toepassing).

Omdat vooraf niet bekend is of er sprake is van planschade, wordt in de overeenkomst vastgelegd, dat eventuele (planschade-) vergoeding door de initiatiefnemer aan de gemeente wordt terugbetaald. De kosten worden dan verhaald door de uitgifte (verkoop of verhuur) van gronden aan derden.

Naast het gemeentelijk kostenverhaal maakt de gemeente in de anterieure overeenkomst afspraken over het maatschappelijk draagvlak en de wijze waarop onze inwoners worden betrokken (burgerparticipatie).

De gemeente zal slechts een anterieure overeenkomst sluiten, indien de aanvraag voldoet aan alle leidende principes. Indien er voorafgaand aan het ruimtelijk besluit geen anterieure overeenkomst is gesloten met de initiatiefnemer, dient de gemeente een exploitatieplan op te stellen waarmee er een exploitatiebijdrage opgelegd wordt bij verlening van de omgevingsvergunning. De gemeente gaat er in dat geval vanuit dat niet wordt voldaan aan het beleids- en toetskader. In dat geval leggen wij de aanvraag voor aan de gemeenteraad voor een verklaring van geen bedenkingen (zie leidend principe 9).

2.9 Wanneer een aanvraag wordt ingediend, wordt deze in eerste instantie beoordeeld door het college van Burgermeester en Wethouders van de gemeente Lansingerland

Het college is met Gedeputeerde Staten overeengekomen dat zij een aanvraag voor windenergie zo spoedig mogelijk in behandeling neemt en streeft naar voortvarende besluitvorming daarover. Het college beslist zo spoedig mogelijk over een ontvankelijke aanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (wabo). Indien wij het bestemmingsplan moeten wijzigen of een verklaring van geen bedenkingen nodig is van de gemeenteraad, legt het college een aanvraag zo spoedig mogelijk voor aan de gemeenteraad.

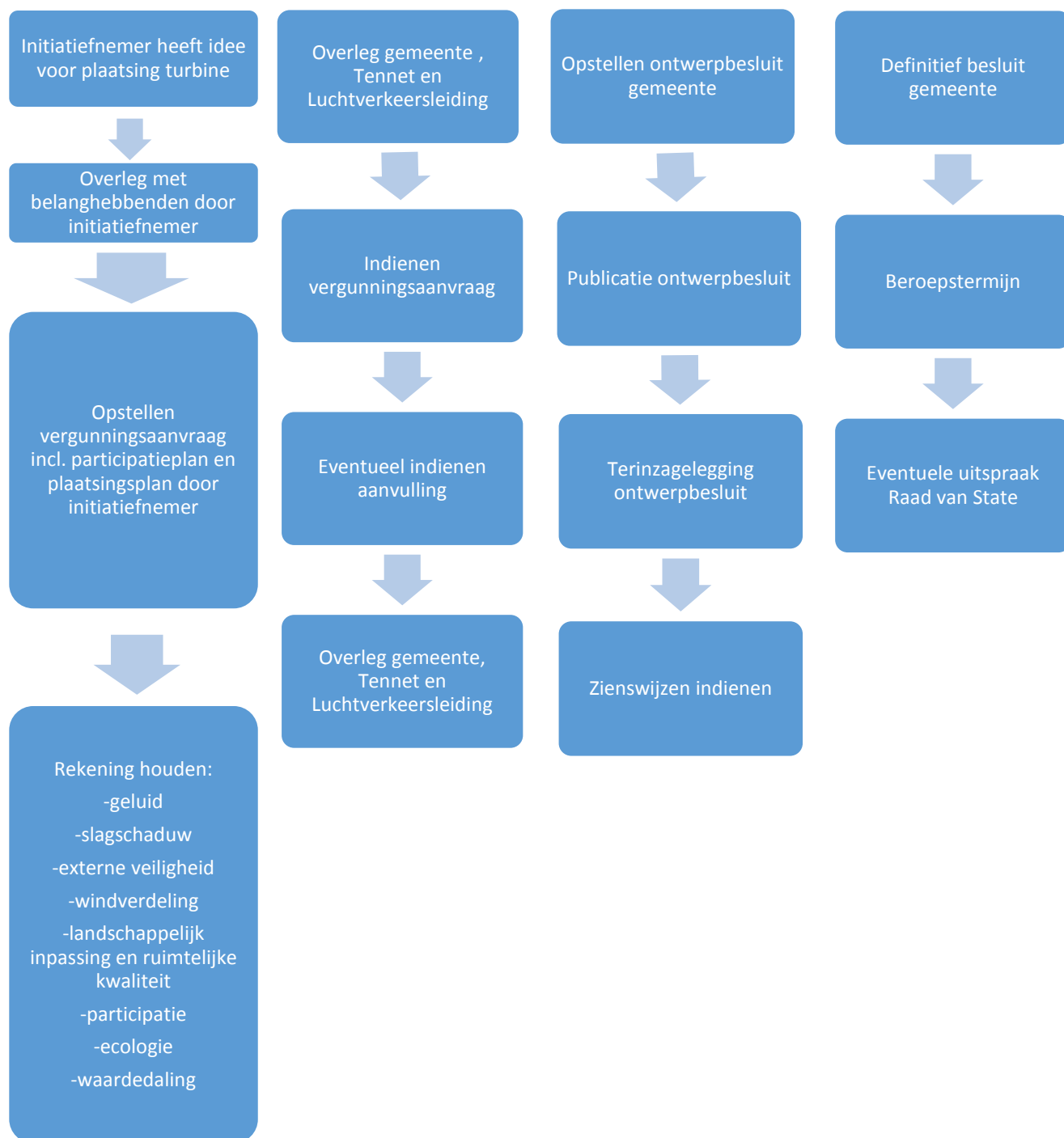
Een omgevingsvergunning voor een windturbine kan door het college slechts verleend of geweigerd worden als de raad verklaart hiertegen geen bedenkingen te hebben (verklaring van geen bedenkingen). Op 6 september 2012 besloot de raad dat een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist indien een project in overeenstemming is met eerder door de gemeenteraad vastgesteld beleid. Met dit beleids- en toetskader ligt er een duidelijk kader waaraan we aanvragen toetsen.

Het college vraagt geen ‘verklaring van geen bedenkingen’ aan de gemeenteraad indien de aanvraag voldoet aan een goede ruimtelijke ordening en voldaan wordt aan de randvoorwaarden uit dit beleids- en toetskader. Indien een initiatiefnemer niet voldoet aan de voorwaarden uit dit beleids- en toetskader of het initiatief in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, leggen wij het initiatief ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad voor.

Bijlage 1: Locatiekaart

Bijlage 2: Proces vergunningverlening

*Bijlage 3: Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land
(2016)*

Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land

Utrecht, december 2016

Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)

Stichting De Natuur- en Milieufederaties

Stichting Natuur & Milieu

Greenpeace Nederland

Vereniging Milieudefensie

ODE Decentraal

0. Definities en begrippen

Omgeving	Afgebakende verzameling van belanghebbenden rondom een specifiek windproject.
Belanghebbende	Iemand die in de omgeving van een (potentieel) windproject woont of organisaties die in de omgeving van een (potentieel) windproject een rechtstreeks aantoonbaar belang hebben.
Acceptatie	Acceptatie voor een windpark bestaat wanneer een groot deel van de belanghebbenden instemt met de komst van het windpark. Dit is een minimale vorm van draagvlak. N.B. een harde generieke grens is hierbij niet vast te stellen.
Initiatiefnemer	Een partij die het initiatief heeft genomen - al dan niet op uitnodiging van het bevoegd gezag - om een windproject te ontwikkelen.
Participatie	Het betrekken van en dialoog aangaan met belanghebbenden bij de locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie van een windproject.
Participatieplan	Het plan waarin voor de verschillende projectfasen (locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie) wordt weergegeven wie op welke wijze belanghebbend is en op welke wijze deze verschillende partijen worden betrokken bij het project.

I. Toepassing van de code

I.1 Projecten waarop Gedragscode van toepassing is

Deze Gedragscode geldt voor alle nieuwe en lopende projecten waarvoor nog geen vergunning is aangevraagd. Lopende projecten, waarvoor reeds bindende afspraken inzake acceptatie en participatie zijn gemaakt met het bevoegd gezag en/of de omgeving, zijn hiervan uitgezonderd; er hoeven op basis van de Gedragscode geen eerder gemaakte stappen opnieuw te worden doorlopen. Dat betekent dat in ieder geval alle reeds op 3 september 2014 vergunde projecten uitgezonderd zijn. Ook projecten waar de participatie volgens een met bevoegd gezag, dan wel omgeving afgesproken proces reeds plaatsvond zijn uitgezonderd. Achterliggende reden is dat er projecten zijn die al vele jaren besproken worden met de omgeving en nu voor besluitvorming staan. Hier kan 'procesparticipatie vanaf het begin' niet meer worden toegepast.

I.2 Moment dat de Gedragscode voor een specifiek project van toepassing is

Uitgangspunt is dat de omgeving zo vroeg mogelijk betrokken wordt. In beginsel zijn er twee manieren waarop een project tot stand komt:

1. De overheid heeft zelf een gebied aangewezen waarop een windmolenproject mag worden ontwikkeld. Het is de taak van die overheid om bij de bepaling van dat gebied de omgeving te informeren c.q. mee te nemen in dat besluit. Zodra een ontwikkelaar en/ of coöperatie het besluit neemt om op dit aangewezen gebied een windmolenproject te ontwikkelen dan zorgt deze initiatiefnemer dat zo snel mogelijk de omgeving wordt geïnformeerd.
2. De ontwikkelaar en/of coöperatie wil een windmolenproject ontwikkelen in een gebied dat nog niet is aangewezen door de overheid. De initiatiefnemer neemt dan eerst contact op met de overheid, als die overheid de mogelijkheid wil bekijken of er een project gerealiseerd kan worden dan moet de initiatiefnemer in overleg met die overheid, zo snel mogelijk de omgeving betrekken. De Gedragscode geldt voor de ondertekenaars, overheden hebben deze code niet getekend. De specifieke ontwikkelaar komt pas in beeld wanneer de vergunningsfase wordt voorbereid. In de voorafgaande beleidsfase is het bevoegd gezag leidend. Deze beleidsfase start bijvoorbeeld met lokale of regionale duurzame energieambities en/ of de nationale en provinciale wind-op-land ambities. De ondertekenaars van de Gedragscode roepen het betreffende bevoegd gezag dan ook op om zelf ook vanaf het begin in overleg te treden met de omgeving. Dat kan situaties voorkomen waarin een locatie voor een windproject al grotendeels door de overheid is bepaald voordat een ontwikkelaar in beeld komt. De ontwikkelaar heeft dan weinig ruimte meer om in overleg met de omgeving de planvorming nog eventueel aan te passen¹.

I.3 Vervanging/ opschaling oude turbines

Indien een windmolen wordt vervangen door een nieuwe windmolen is sprake van een ontwikkeltraject van een initiatiefnemer, dus de Gedragscode blijft van toepassing. Dit geldt niet indien een turbineexploitant de bestaande turbines na hun levensduur vervangt door dezelfde. De grens hiertussen kan onduidelijk zijn. Uitgangspunt is dat indien het bestemmingsplan (bij ingaan van Omgevingswet wordt dit omgevingsplan) wordt gewijzigd er een nieuwe situatie ontstaat. In alle gevallen geldt dat de initiatiefnemer de omgeving wel dient te informeren.

¹ Dit punt is goed beschreven in de Handleiding Participatieplan Windenergie op Land (2015): <http://handleidingparticipatieplan.nl>

II. Communicatie

II.1 Belang communicatie

Een goede - en vooral - open communicatie met betrokkenen en omgeving is tijdens alle fases van de planvorming van wezenlijk belang. Initiatiefnemer, overheden en natuur- en milieuorganisaties hebben daarin elk hun eigen rol.

II.2 Algemene informatie

Algemene informatie over windenergie wordt via de rijksoverheid, NWEA en de natuur- en milieuorganisaties beschikbaar gesteld. Te denken valt aan (onderzoeks)informatie over geluid, slagschaduw, gezondheid, woningwaarde, windturbine-technologie, landschap en natuur. Deze informatie wordt door de initiatiefnemers en bevoegd gezag gebruikt om de omwonenden te informeren.

II.3 Beleidscommunicatie

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor de communicatie over haar duurzame energiebeleid, de verantwoording over de plaats en rol van windenergie in dat beleid (nut en noodzaak) en de uitleg en de verantwoording voor de locatiekeuze voor windenergie. Desgevraagd ondersteunen de milieuorganisaties en de initiatiefnemer in de dialoog bij projecten de communicatie over nut en noodzaak van hernieuwbare energie en van windenergie.

II.4 Procescommunicatie

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom de ruimtelijke procedures. Deze communicatie gebeurt in samenspraak met de initiatiefnemer. Dit wordt bij voorkeur vastgelegd in het participatieplan.

II.5 Projectcommunicatie

De initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project. Initiatiefnemers communiceren proactief met belanghebbenden over de voortgang van het project, beslismomenten en gemaakte keuzes. Wat betreft de nut en noodzaak van windenergie en het grotere maatschappelijke belang van het project, werken alle partijen samen om dit voor het voetlicht te brengen. Waar mogelijk leveren natuur- en milieuorganisaties een bijdrage aan deze communicatie.

Initiatiefnemers informeren het bevoegd gezag als het gaat om optimale invulling van hun doelstellingen ten aanzien van windenergie en leveren informatie over het windpark en windenergie in het algemeen ten behoeve van de procescommunicatie.

III. Procesparticipatie

III.1. Participatieplan

III.1.1. Uitgangspunten participatieplan

Initiatiefnemers stellen voorafgaand aan het ruimtelijke ordeningsproces en in overleg met het bevoegd gezag een participatieplan ² op. Het participatieplan wordt door de initiatiefnemer opgesteld in

² Zie ook: <http://www.handleidingparticipatieplan.nl>

samenspraak met belanghebbenden, zoals omwonenden, provinciale milieufederaties, lokale natuurgroepen etc.

In het participatieplan worden de belanghebbenden en hun betrokkenheid beschreven op basis van een zogenaamde participatieladder die onderscheid maakt tussen informeren, consulteren, ad-hoc betrekken op specifieke thema's, structureel betrekken, consensus, mede-eigenaarschap.

Afspraken gemaakt in het participatieplan zullen onvoorwaardelijk worden overgenomen indien - op welk moment dan ook - het eigendom van het windproject wordt overgedragen aan een andere partij dan degene die het participatieplan heeft ondertekend.

III.1.2. Inbreng omgeving bij opstellen participatieplan

Omdat het participatieplan wordt opgesteld in samenspraak met belanghebbenden vindt automatisch overleg plaats over de wijze waarop iedere partij zijn of haar eigen betrokkenheid ziet tijdens het ontwikkelproces en de exploitatiefase. Deze gesprekken leveren informatie op voor keuzes ten aanzien van participatieniveau, betrokkenheid en financiële participatie. De omvang en inhoud van het participatieplan is afhankelijk van het project en de uitkomsten van de gesprekken met de omwonenden en andere belanghebbenden.

III.2. Procesparticipatie

De initiatiefnemer is - veelal aansluitend op door de overheid gezette stappen in het ruimtelijke ordeningsproces - verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving in het hele projectproces (ontwikkeling, bouw en exploitatie). In het participatieplan wordt beschreven hoe deze procesparticipatie vorm krijgt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Consulterende gesprekken met omwonenden, buurtverenigingen, natuur- en landschapsorganisaties en dorpsraden;
- Het opzetten van een klankbord- of adviesgroep van belanghebbenden;
- Het organiseren en faciliteren van discussies en informatieavonden/ dagen voor de omgeving;
- Het organiseren en inrichten van ontwerpateliers voor belanghebbenden;
- Duidelijk communiceren op welke momenten de omgeving betrokken wordt en in welke frequentie. De initiatiefnemer geeft daarbij in overleg met de vergunningverlenende overheid in het participatieplan steeds duidelijk aan welke mogelijkheden er (nog) zijn voor aanpassingen in de planvorming. Bijvoorbeeld door aan te geven in welke fase van het proces er nog ruimte is om over een andere positionering van turbines te spreken dan in het oorspronkelijk plan van de ontwikkelaar;
- Het inrichten van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten, zowel tijdens de bouw als tijdens de exploitatie.

De formele ruimtelijke procedure is onderdeel van dit projectproces. Het bevoegd gezag is hier primair verantwoordelijk voor (zie ook II.2), maar de initiatiefnemer speelt hier een actieve rol met betrekking tot het verstrekken van informatie over het proces en over belangrijke inspraak- en beslismomenten.

Tijdens de dialoog met de omgeving gaat het zowel om het inventariseren van (mogelijke) wensen, als het benutten van kennis en het bespreekbaar maken van vragen (over bijvoorbeeld zicht, geluid, slagschaduw en ecologische effecten). Ook andere (mogelijk financiële) gevolgen voor omwonenden kunnen dan besproken en geïnventariseerd worden; uitgangspunt daarbij zijn de wettelijke regelingen en daarin genoemde vormen van compensatie.

Als de dialoog is afgerond, koppelt de ontwikkelaar terug aan belanghebbenden hoe de procedure verloopt, hoe het definitieve participatieplan er uitziet en wat met de geïnventariseerde wensen gedaan is.

IV. Financiële participatie

Voor versterking van acceptatie en participatie stellen initiatiefnemers een bovenwettelijk bedrag beschikbaar. Voor de besteding wordt mede uitgegaan van de uitkomsten van een dialoog met de omgeving, zoals die ook zijn vertaald in een participatieplan. Als indicatie van de financiële ruimte voor deze bijdrage houdt de windsector een richtbedrag van 0,40 tot 0,50 euro/MWh aan. Deze financiële participatie kan op diverse manieren worden ingevuld: gebiedsfonds, korting op energierekening, uitgiften van obligaties, deelname via coöperatie etc. Dit wordt in overleg tussen initiatiefnemers en omgeving bepaald.

Dit bedrag van 0,40 tot 0,50 euro/MWh is de norm waartoe de sector zichzelf verplicht en waar alleen in overleg met de omgeving van afgeweken kan worden; bijvoorbeeld in ruil voor een geheel andere toezegging. Door vanaf het begin helder te zijn over het bedrag, wordt tegemoetgekomen aan de wens om direct vanaf het begin bekend te maken hoeveel geld er beschikbaar is voor participatie (uitgaande van een specifiek aantal molens). Dit geeft de omgeving duidelijkheid.

Initiatiefnemers in de windsector hebben verschillende vormen van financiële participatie ontwikkeld. De initiatiefnemer en de omgeving maken in het participatieplan afspraken over de vorm van participatie voor een specifiek project. Te denken valt aan de volgende vormen:

- **Mede-eigenaarschap:** Individuele burgers en/of omwonenden kunnen met eigendom en zeggenschap financieel deelnemen in een windpark. Dit kan op basis van een windvereniging of coöperatie, of door middel van het bouwen van een molen die toekomt aan de lokale gemeenschap.
- **Financiële deelneming:** Financiële deelneming is het risicodragend deelnemen in het windproject, bijvoorbeeld met aandelen of obligaties of ander financieel voordeel. De wijze waarop dit kan, wordt tijdig kenbaar gemaakt. De vorm van financiële deelneming is verschillend per project. Per project zijn de doelgroep en haar wensen anders en wordt er maatwerk geleverd.
- **Lokaal fonds:** Onderdeel van de afspraken kan een bijdrage aan een lokaal fonds zijn. Voor het beheer van een dergelijk fonds wordt een onafhankelijk bestuur benoemd (met bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de omwonenden, gemeente/provincie, milieufederatie en eventueel exploitant) dat er voor zorgdraagt dat de middelen uit het fonds ten goede komen aan de nabije omgeving van het project. Dit fonds kan ook worden ingezet voor bovenwettelijke maatregelen of maatregelen bovenop de vergunning voor stilstand of terugschakelen van de windturbines als dit een expliciete wens is van de omgeving.
- **Omwonendenregeling:** Een lokale regeling gericht op direct omwonenden in een bepaalde straal van de windturbines. Het kan gaan om het aanbieden van groene stroom met korting, korting op de energierekening of een andere financiële vergoeding.

De initiatiefnemer bepaalt na overleg met de omgeving welke vormen van participatie het meest geschikt zijn voor een specifiek project.

V. Rol en verantwoordelijkheid ondertekenaars

NWEA

- Brengt de Gedragscode onder de aandacht van haar leden en verspreidt goede voorbeelden
- Treedt in overleg met de andere ondertekenaars en andere spelers met als doel de Gedragscode zo breed mogelijk geaccepteerd en geïmplementeerd te krijgen
- Ziet toe op naleving van de Gedragscode en spreekt zo nodig leden aan

2.10 Natuur- en milieuorganisaties

- Brengen de Gedragscode onder de aandacht in het algemeen en binnen de betrokkenheid bij projecten en verspreiden goede voorbeelden
- Treden in overleg met de andere ondertekenaars en andere spelers met als doel de Gedragscode zo breed mogelijk geaccepteerd en geïmplementeerd te krijgen

ODE Decentraal

- Brengt de Gedragscode onder de aandacht bij haar leden (energiecoöperaties) en geeft uitleg hoe zij hier concreet invulling aan kunnen geven
- Ondersteunt haar leden om in samenwerking met andere initiatiefnemers invulling te geven aan de participatie in windprojecten met name in de vorm van mede-eigenaarschap

VI. Overige punten

VI.1 Maatwerk

Elk windproject is uniek. Locatie, initiatiefnemers, betrokkenen in de omgeving en omstandigheden verschillen per project. Per project wordt bekeken hoe en op welke wijze de belangen van de omgeving van een windproject het best geborgd kunnen worden.

VI.2 Voorkoming stapeling

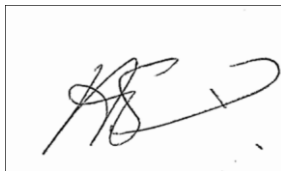
De verschillende financiële bijdragen/ participatievormen die de initiatiefnemer levert aan de omgeving worden integraal in ogenschouw genomen om stapeling van deze bijdragen te voorkomen, zoals ook in het Energieakkoord staat verwoord. Deze Gedragscode beschrijft de bovenwettelijke financiële bijdrage/ participatievormen in zijn totaliteit en vervalt (op onderdelen) als overheden zelf aanvullende, bovenwettelijke participatie- of compensatie-eisen stellen zoals extra verplichte bijdragen aan landschapsfondsen of door de overheid verplichte vormen van financiële participatie. Als uitgangspunt geldt daarbij tevens dat varianten die zijn overeengekomen tussen initiatiefnemer en omgeving en varianten die de relatie tussen project en de omgeving bevestigen de voorkeur genieten.

VI.3 Goede voorbeelden

Voorbeelden van participatietrajecten, -processen en -vormen die aangedragen worden door de initiatiefnemers worden op de NWEA-website verzameld om meer kennis over het onderwerp te vergaren en te delen. Waar de andere ondertekenaars van deze Gedragscode de voorbeelden onderschrijven, communiceren zij hier ook over via hun eigen communicatiekanalen.

Utrecht, 7 december 2016

NWEA
Milieufederaties

Hans Timmers,

Annie van de Pas, voorzitter

Stichting De Natuur- en

netwerkdirecteur

Stichting Natuur & Milieu

Tjerk Wagenaar,

Joris Thijssen, directeur

Greenpeace Nederland

directeur

Vereniging Milieudefensie

Donald Pols,
directeur

ODE Decentraal

Siward Zomer,
directeur

Bijlage 4: Convenant windenergie gemeente Lansingerland en provincie Zuid-Holland

Overeenkomst inzake realisatie windopgave gemeente Lansingerland

Partijen:

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, vertegenwoordigd door gedeputeerde de heer J.F. Weber, daartoe gemachtigd ingevolge hun besluit van, hierna te noemen: "Gedeputeerde Staten",

en

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland, ten deze vertegenwoordigd door wethouder J. Heuvelink, daartoe gemachtigd ingevolge hun besluit van hierna te noemen : "het college",

Overwegende dat:

- De provincie Zuid-Holland actief wil bijdragen aan een schone, betaalbare en toekomstbestendige energievoorziening, waarbij naast het beperken van energieverbruik, de inzet van in Nederland opgewekte, schone energie kansen biedt om te innoveren en concurrerend te blijven en bij te dragen aan het beschermen van het klimaat. De provincie doet dit samen met andere partijen;
- De gemeente duurzaam wil ontwikkelen, bouwen en actief de toepassing van alternatieve energiebronnen wil stimuleren. Hierbij werkt de gemeente samen met inwoners, bedrijven en instellingen. De gemeente wil een energie neutrale gemeente worden. De gemeente heeft zich in stadsregio Rotterdam verband voor 12 MW gecommitteerd aan het convenant Windenergie regio Rotterdam;
- Het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en circa veertig andere organisaties op 31 januari 2013 een Nationaal Energieakkoord hebben gesloten over de realisatie van 6000 MW (54 PJ) operationeel windvermogen in 2020;
- Op grond van dat akkoord in juni 2013 in IPO-verband is afgesproken dat de provincies de ruimte die nodig is voor de opgave (voor Zuid-Holland is dat 735,5 MW) uiterlijk op 30 juni 2014 planologisch hebben vastgelegd in de provinciale structuurvisie en/of verordening;
- Provinciale Staten op 9 juli 2014 het provinciale beleid op het gebied van windenergie op land hebben vastgelegd in de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en in de Verordening ruimte 2014 de 'locaties windenergie' hebben aangewezen waar gemeenten in hun bestemmingsplannen nieuwe windturbines mogen toestaan;
- De gemeente en de provincie, alsmede de andere gemeenten binnen stadsregio Rotterdam en het Havenbedrijf, op 21 juni 2012 het Convenant realisatie windenergie stadsregio Rotterdam, d.d. 21-06-2012 (Verder te noemen het Convenant) hebben gesloten, waarin de deelnemers als

inspanningsverplichting op zich hebben genomen tenminste 100 en additioneel 50 MW in de regio Rotterdam te realiseren;

- In 2013 bleek dat de opgave van 150 MW in de regio Rotterdam niet haalbaar was met de oorspronkelijk aangewezen locaties in het Convenant;
- De deelnemers aan het Convenant gezamenlijk zijn gaan zoeken naar mogelijkheden om de daarin geformuleerde doelstelling alsnog te halen;
- De gemeenten in de voormalige stadsregio Rotterdam in december 2016 een gezamenlijke “handreiking” bij de provincie hebben ingediend met hun eigen voorstel voor windlocaties;
- Vorenbedoelde handreiking onvoldoende is gebleken om de in het Convenant benoemde doelstelling te behalen;
- Voor de Rotterdamse regio op dit moment nog 105 MW aan nieuwe locaties nodig is om de in het Convenant bedoelde doelstelling van 150 MW te kunnen halen;
- De ervaring leert dat er nog locaties afvallen op weg naar realisatie en Gedeputeerde Staten er veiligheidshalve voor kiezen een groter aantal MW aan locaties voor windenergie aan te wijzen;
- Partijen zich dan ook genoodzaakt zien om ter uitwerking en op onderdelen aanpassing van het Convenant, nadere afspraken met elkaar te maken;
- In de VRM (Programma Ruimte) ook is opgenomen dat de exploitant bij de ontwikkeling van een locatie windenergie een participatieplan dient op te stellen en de omgeving daarbij dient te betrekken;
- In de gemeente een gedeelte van Hoefweg-Noord (verder te noemen: locatie Prisma) is aangewezen als locatie voor windenergie;
- De provincie in het kader van een herziening van de VRM het voornemen heeft om de locatie Prisma uit te breiden en Hoefweg-Zuid (verder te noemen: locatie Bleizo) aan deze locatie windenergie toe te voegen;
- De gemeenteraad van Lansingerland bij besluit van 20 april 2017 door middel van een zienswijze op de Verordening ruimte en Milieu- windenergie is ingegaan op de multimodale vervoersknoop station Lansingerland –Zoetermeer die in 2018 in gebruik wordt genomen en de daarmee samenhangende c.q. in dat verband te ontwikkelen functies en voorzieningen, die enerzijds zijn aangewezen op de vervoersknoop en anderzijds daaraan ondersteunend zijn en waarbij de grondposities en het kunnen beschikken over de benodigde gronden van cruciaal belang zijn;
- De gemeenteraad het plaatsen van windturbines als mogelijkheid ziet, op voorwaarde dat dit past in de voorgestane gebiedsontwikkeling;
- Gelet op het vorenstaande de gemeente welwillend staat tegenover het uitbreiden van de locaties Bleizo en Prisma;
- Gedeputeerde Staten kennis genomen hebben van de diverse maatschappelijke en ruimtelijke belangen verbonden aan de locatie Prisma/Bleizo en zich bewust zijn van het maatschappelijk belang van de in 2018 te openen multimodale vervoersknooppunt;
- De gemeente, gelet op de gevoeligheden van locatie Prisma/Bleizo heeft aangeboden de locatie uit te breiden met een gedeelte van het glastuinbouwgebied Overbuurtschepolder, één en ander zoals is beschreven in vorenbedoelde zienswijze;
- Gedeputeerde Staten voornemens zijn aan PS voor te stellen de Overbuurtschepolder en Bleizo als locatie op te nemen in de gewijzigde VRM;
- Dat het aan de gemeente is om samen met een ontwikkelaars van windenergie en andere belanghebbenden in het gebied zoals omwonenden, ondernemers, buurgemeenten en grondeigenaren de verschillende belangen af te wegen en te bepalen wat de beste plek is voor windturbines binnen de begrenzing van een locatie en de daarbij geldende voorwaarden (waaronder turbine-type, participatie-eisen etc.);
- De gemeenteraad van Lansingerland op 7 juli 2016 de Routekaart Windenergie heeft vastgesteld, waarin zij drie sporen volgt en dat zij als onderdeel daarvan actief uitdraagt dat windturbines mogelijk zijn binnen de in de VRM benoemde locatie windenergie;

- De gemeente derhalve voornemens is om ten behoeve van de realisatie van deze locatie te zorgen voor de daarvoor benodigde besluitvorming door het bevoegd gezag;

Voorts overwegende dat:

- Op grond van artikel 9f, eerste en tweede lid van de Elektriciteitswet 1998 Gedeputeerde Staten het bevoegde gezag is, met uitsluiting van het in eerste aanleg bevoegde bestuursorgaan (tenzij dit een bestuursorgaan van het Rijk is) voor de besluitvorming en voor de coördinatie en voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor het oprichten van een windpark met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW;
- Gedeputeerde Staten, op grond van het zesde lid van die wet, deze bevoegdheidstoedeling niet van toepassing kunnen verklaren, indien, gelet op de omvang, de aard en ligging van het betreffende windpark redelijkerwijze niet te verwachten valt dat uitoefening van deze bevoegdheden door Gedeputeerde Staten de besluitvorming in betekenende mate zal versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden;
- De gemeente al geruime tijd in gesprek is met initiatiefnemers, bewoners en grondeigenaren met het oogmerk om op de voorgestelde VRM-locatie in Lansingerland te komen tot duurzame opwekking van energie door de plaatsing van windturbines, waardoor de verwachting gerechtvaardigd is dat de hiervoor bedoelde versnelling wordt gerealiseerd;

Komen het volgende overeen :

Artikel 1: Definities

- Locatie windenergie: de locatie voor de plaatsing van windturbines op het grondgebied van de gemeente, zoals bedoeld in artikel 2.4.1 van de door Provinciale Staten vastgestelde Verordening Ruimte 2014 en de bijbehorende kaart, met inbegrip van de voorgenomen uitbreiding in het kader van de thans lopende herzieningsprocedure van de VRM 2014 en de door de gemeente voorgedragen uitbreiding daarvan met de naastliggende Overbuurtsherpolder.
- Participatieplan: plan waarbij is aangegeven via welke participatievormen omwonenden in het proces zullen/kunnen worden betrokken (participatie in planning, financiële participatie en/of participatie in exploitatie).
- Convenant: Convenant realisatie windenergie stadsregio Rotterdam, door partijen ondertekend op 21 juni 2012.

Artikel 2: Verplichtingen gemeente

- Het college neemt de inspanningsverplichting op zich dat er, bij voorkeur vóór 31-12-2020, op de Locatie windenergie windturbines worden gerealiseerd met een totaal opgesteld vermogen van ten minste 12 MW. Onder deze inspanningsverplichting valt ook het actief zoeken naar een initiatiefnemer indien deze niet of niet meer beschikbaar is.
- Indien het college een ontvankelijke aanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ontvangt, al dan niet in combinatie met een verzoek tot wijziging van het bestemmingsplan, gericht op de realisatie van windturbines op de Locatie windenergie, spant het college zich tot het uiterste in om daarover zo spoedig mogelijk te beslissen. Het college neemt een aanvraag zo spoedig mogelijk in behandeling en streeft naar voortvarende besluitvorming daarover. Daarbij worden geen eisen gesteld anders dan voortvloeiende uit de nationale of provinciale kaders.

- c. Het college spant zich er, met het oog op het gewenste maatschappelijk draagvlak, voor in om - in samenspraak met de initiatiefnemer - ervoor te zorgen dat de omgeving zoveel mogelijk in het windpark kan participeren c.q. kan meeprofiteren van de geplande ontwikkelingen. Met het oog daarop bevordert het college dat door de initiatiefnemer zo spoedig mogelijk een participatieplan wordt opgesteld.

Artikel 3: Verplichtingen provincie

- a. Gedeputeerde Staten zien, conform het bepaalde in artikel 9f, zesde lid van de Elektriciteitswet 1998, af van de uitoefening van de aan hen in het eerste en tweede lid van dat artikel toebedeelde bevoegdheden inzake de besluitvorming over en de coördinatie en voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor het oprichten van een windpark op de locatie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW.
- b. Deze bevoegdheden komen bij het college te liggen met ingang van de dag na ondertekening van de overeenkomst; het college beslist daarover binnen de in de considerans beschreven juridische, ruimtelijke en maatschappelijke kaders. Indien echter mocht blijken dat het college niet of niet tijdig voldoet aan de in artikel 2, sub a tot en met c, opgenomen inspanningsverplichtingen, zijn Gedeputeerde Staten bevoegd om de in artikel 3a genoemde bevoegdheden alsnog zelf uit te oefenen.
- c. Gedeputeerde Staten zullen niet eerder over gaan tot het toepassen van het hiervoor sub b 2^e volzin bepaalde, dan na overleg met het college.

Artikel 4: Algemene bepalingen

- a. Deze overeenkomst kan uitsluitend schriftelijk worden aangevuld en/of gewijzigd;
- b. Indien de in de considerans genoemde zienswijze van de gemeente d.d. 20 april 2017 niet of niet geheel door Provinciale Staten wordt overgenomen treden partijen in overleg over mogelijke aanpassing van deze overeenkomst.
- c. Indien zich een situatie voordoet waarin deze overeenkomst niet voorziet en die de voortgang, kwaliteit en/of omvang van de locatie op enigerlei wijze belemmert, zijn partijen gehouden om in nader overleg te treden zodat de gerezen belemmeringen zoveel mogelijk worden weggenomen.
- d. Indien een partij van mening is dat de doelstelling zoals bedoeld in deze overeenkomst niet meer haalbaar is, brengt deze partij de andere partij daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte, waarna partijen met elkaar in overleg treden.

Artikel 5 Bestuursovereenkomst is aanvullend op het Convenant

- a. De afspraken uit deze overeenkomst zijn aanvullend op het gesloten Convenant, de afspraken uit het Convenant blijven onverkort van toepassing.
- b. Indien het Convenant niet wordt aangepast/ verlengd, eerbiedigen partijen de afspraken uit het Convenant tot het tijdstip dat deze overeenkomst eindigt.

Artikel 6 Voortgang en overleg

Partijen zullen ieder half jaar met elkaar in overleg treden met betrekking tot de voortgang van het proces en de uitvoering van onderhavige overeenkomst. Daartoe stelt het college schriftelijk voor 1 juni en 1 december van elk jaar een voortgangsrapportage op m.b.t. de plan- en besluitvorming rond de realisatie van windturbines op de locatie windenergie.

Artikel 7 Toepasselijk recht en geschillen

- a. Op deze overeenkomst is het Nederlandse recht van toepassing.
- b. Ingeval geschillen ontstaan tussen Partijen zullen Partijen middels overleg tot een oplossing trachten te komen. Een geschil is aanwezig, indien één partij dat schriftelijk en gemotiveerd mededeelt aan de ander partij.
- c. Indien partijen niet tot een minnelijke oplossing van enig geschil kunnen komen, zullen zij dit ter beoordeling voorleggen aan de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 8: Inwerkingtreding en werkingsduur

Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en eindigt van rechtswege op het moment dat het college alle op haar uit hoofde van deze overeenkomst rustende inspanningsverplichtingen is nagekomen.

Aldus opgemaakt en ondertekend in tweevoud

Te op

Namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, J.F. Weber, gedeputeerde

**Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland,
J. Heuvelink, wethouder**

Raadsvoorstel

Datum Raad
21 december 2017

Portefeuillehouder
Jeroen Heuvelink

Registratienummer
BR1700148

Onderwerp
Kader duurzame gebiedsontwikkeling

Gevraagde beslissing

1. Het kader Duurzame gebiedsontwikkeling (T17.38476) als richtinggevend vast te stellen.
2. Dit kader van toepassing te verklaren op de nieuwe en - in dit verband - kansrijke projecten (T17.38764).
3. In het jaarlijks vast te stellen MeerjarenProgramma Grondbedrijf over de behaalde resultaten duurzaamheid te rapporteren.

Samenvatting

In de afgelopen jaren heeft duurzaamheid binnen de gebiedsontwikkeling een steeds belangrijkere plek gekregen. Er zijn verschillende projecten te noemen waar duurzaamheid een belangrijke rol heeft gespeeld zoals: een eiland in De Tuinen, delen van Meerpolder en Parkzoom (verschillende 0 op de meter woningen of woningen met EPC 0).

Inmiddels is behoefte ontstaan aan een kader die richting geeft aan de gewenste maatregelen bij gebiedsontwikkelingen om de (te stellen) gemeentelijke duurzaamheidsdoelen nabij te brengen. Ook heeft uw raad een motie (M2017-39) aangenomen, die ingaat op duurzaamheid binnen bouwplannen.

Het kader Duurzame GebiedsOntwikkeling (DGO) is geen statisch document. Hiervoor gaan de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid te snel. Over een of enkele jaren kunnen er maatregelen ontwikkeld zijn die op eenvoudigere of goedkopere wijze onze duurzaamheidsdoelen bewerkstelligen dan de huidige maatregelen.

Daarnaast wordt gewerkt aan een visie Duurzaamheid, die eventueel voor aanpassing van het kader DGO kan zorgen. Dit kader loopt op deze visie vooruit, maar de maatregelen in de notitie dienen uiteraard binnen deze visie te passen. Bovendien zal ook het wettelijk kader op het gebied van duurzaamheid - naar verwachting - periodiek wijzigen.

Het kader wordt na vaststelling van de visie, aanpassing van het wettelijk kader of a.g.v. nieuwe mogelijkheden om duurzaamheidsdoelen te bewerkstelligen, bijgesteld op de actuele situatie.

In bijgevoegd kader DGO worden 3 situaties geschetst; de huidige (wettelijke) situatie, aanvullend niveau en verbeterd aanvullend niveau. De eerste geeft aan wat wettelijk bepaald is en waaraan elk project moet voldoen. Het aanvullend niveau geeft aan wat minimaal gewenst is om onze duurzaamheidsdoelen te verwezenlijken. De "verbeterde aanvullende kwaliteit" geeft aan wat de stap zou kunnen zijn als we onze ambitie op een hoger niveau leggen.

Voorgesteld wordt de notitie als richtinggevend kader vast te stellen. Reden om het als "richtinggevend" vast te stellen is dat de gemeente publiekrechtelijk geen eisen kan stellen die boven hetgeen wettelijk is bepaald, uitstijgen. Dit betekent dat zowel voor particuliere locaties als voor de gemeentelijke locaties, waarvoor contracten zijn afgesloten zonder bepalingen op het gebied van duurzaamheid, onderhandelingen gaan bepalen welk deel bij de consument, ontwikkelaar en/of

gemeente komt te liggen. Hierbij is de ambitie op het gebied van duurzaamheid van gemeente, de ontwikkelaar en de consument bepalend. Voor de consument zal behalve de ambitie op het gebied van duurzaamheid, ook de eventuele besparingen op energielasten dan wel de waardevastheid die deze consument ziet, bepalend zijn. De inschatting hiervan door zowel ontwikkelaar als gemeente zal tevens onderwerp van gesprek zijn tijdens de onderhandelingen. Daarbij zal de ontwikkelaar kijken of de woningen, waarbij de kosten van duurzaamheidsmaatregelen zijn opgenomen in de VON prijs, kunnen concurreren met andere woningbouwprojecten in de nabijheid. Kosten voor maatregelen op het gebied van duurzaamheid die niet in de VON prijs kunnen worden opgenomen zullen door de ontwikkelaar dan wel gemeente dienen te worden betaald.

Financiële consequenties

Zoals in bovenstaande aangegeven wordt voorgesteld de notitie DGO als richtinggevend kader vast te stellen, waardoor eenduidig wordt welke maatregelen de gemeente nastreeft en met de ontwikkelaars besproken worden. De kosten van de maatregelen zullen op basis van de gesprekken met ontwikkelaars in de woningprijs worden verdisconteerd, dan wel in de ontwikkelingsopgave van gemeente of ontwikkelaar moeten worden opgevangen. Over de resultaten wordt jaarlijks in het MPG gerapporteerd.

Verdere procedure

Na vaststelling van het kader Duurzame Gebiedsontwikkeling zullen vanuit de gemeente gesprekken worden aangegaan met de ontwikkelaars van de betreffende projecten (zie bijlage), waarbij de maatregelen uit de notitie zullen worden besproken. Voor nieuwe projecten wordt het kader vanaf het begin van het proces ingebracht.

Juridische aspecten

Zoals aangegeven in de notitie zijn de duurzaamheidsmaatregelen slechts voor een beperkt deel wettelijk afdwingbaar. De maatregelen die tussen partijen worden afgesproken dienen middels gronduitgiftecontracten ofwel anterieure overeenkomsten te worden vastgelegd.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Over deze notitie heeft geen burgerparticipatie plaats gevonden.

Duurzaamheid

Dit kader duurzame gebiedsontwikkeling vormt een van de schakels om de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid te verwezenlijken.

Bijlagen

- Notitie Kader Duurzame Gebiedsontwikkeling Gemeente Lansingerland (T17.38476)
- Matrix locaties (T17.38764)

Toelichting

Inleiding

De notitie Kader Duurzame gebiedsontwikkeling geeft de projectleiders eenduidige handvatten voor de gesprekken met ontwikkelaars over het gezamenlijk ontwikkelen van een duurzame wijk of buurt. Dit kader is een van de onderdelen die past binnen de visie Duurzaamheid die voor de gemeente wordt opgesteld. Door hetzelfde bureau te laten adviseren op de Visie Duurzaamheid, het Kader Duurzame Gebiedsontwikkeling, Wilderszijde, maar ook Parkzoom wordt er voor gezorgd dat eenduidigheid tussen deze verschillende beleidsproducten en uitwerking van projecten ontstaat.

Beoogd maatschappelijk effect

Het bereiken van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

De kernargumenten en kanttekeningen

1.1 Het Kader Duurzame Gebiedsontwikkeling geeft richtlijnen voor duurzame gebiedsontwikkeling

De richtlijnen die staan genoemd in het kader brengen de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen dichterbij.

1.2 Het Kader Duurzame Gebiedsontwikkeling geeft handvatten aan de projectleider.

Door vaststelling van het kader, wordt aangegeven welke richtlijnen de gemeente belangrijk vindt. Dit geeft de projectleider een handvat om het overleg/de onderhandeling met ontwikkelaars aan te gaan en uit te dragen wat de gemeente belangrijk vindt.

2.1 De toepasbaarheid van het Kader Duurzame Gebiedsontwikkeling is niet voor elk project gelijk.

De projecten binnen de gemeente verkeren in verschillende stadia. Sommige projecten worden al op korte termijn afgerond, terwijl andere zich in de opstartfase bevinden. Hoe verder het gebied in ontwikkeling is, hoe lastiger het is om nog plannen te wijzigen.

Ook de eerder gemaakte (contracts)afspraken spelen een rol in hoeverre er mogelijkheden zijn om tot afspraken te komen om (alsnog) duurzaamheidsmaatregelen in de ontwikkeling toe te passen.

3.1. Het uiteindelijk resultaat wordt jaarlijks in het MPG gerapporteerd aan de raad

Om het Kader in de gebiedsontwikkeling toe te passen vraagt uiteraard om een samenspel tussen ontwikkelaar en gemeente. Hierbij zal een inschattingen van de markt, financiële inschattingen en de mate waarin op dat moment duurzaamheidsmaatregelen als “gewoon” worden ervaren, een rol spelen.

Raadsbesluit

Datum Raad
21 december 2017
Registratienummer
BR1700148

Onderwerp
Kader duurzame gebiedsontwikkeling

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- de gemeente duurzaamheidsdoelen na streeft;
- duurzame gebiedsontwikkeling een van de mogelijkheden is om deze doelen dichterbij te brengen;
- een eenduidig Kader voor duurzame gebiedsontwikkeling richting geeft aan de gewenste duurzaamheidsmaatregelen;
- het Kader een goede basis vormt om de om met de ontwikkelende partijen het gesprek aan te gaan om de gewenste maatregelen te komen.

Gelet op

- de kaderstellende bevoegdheid van de raad.

Besluit(en)

1. Het kader Duurzame gebiedsontwikkeling (T17.38476) als richtinggevend vast te stellen.
2. Dit kader van toepassing te verklaren op de nieuwe en - in dit verband - kansrijke projecten (T17.38764).
3. In het jaarlijks vast te stellen MPG over de behaalde resultaten duurzaamheid te rapporteren.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 21 december 2017,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Aanleiding

Op dit moment wordt voor de gemeente Lansingerland een routekaart ontwikkeld voor verduurzaming van de gemeente op de lange termijn. De routekaart geeft een uitwerking aan de thema's energie, klimaatadaptatie en circulaire grondstoffen. Wat de ambities zijn op deze thema's en op welke manier de gemeente, samen met de relevante stakeholders, deze ambities gaan realiseren. De routekaart wordt voorjaar 2018 vastgesteld.

De routekaart zal voor alle beleidsterreinen binnen de gemeente verder ingevuld en uitgewerkt moeten worden. Gezien het grote aantal ruimtelijke projecten wat op dit moment binnen de gemeente speelt is er een urgente vraag om op korte termijn een helder en concreet duurzaamheidskader voor Duurzame Gebiedsontwikkeling (hierna: DGO) te hebben. Hiermee kan in de actuele ruimtelijke projecten meer eenheid en consistentie komen ten aanzien van de invulling van het begrip duurzaamheid.

Doel

Deze notitie geeft het duurzaamheidskader aan voor alle ruimtelijke nieuwbouw woningbouwprojecten binnen de gemeente Lansingerland. Dit duurzaamheidskader fungeert hierbij als richtlijn voor alle projecten om gezamenlijke de vastgestelde duurzaamheidsthema's invulling te geven. De voorgestelde richtlijnen zijn afgestemd binnen de afdeling Ruimte. Duidelijk is ook dat de eisen vanuit de richtlijn binnen projecten tot meerkosten kunnen leiden die niet altijd gedekt kunnen worden. Het is de taak van de projectleider om binnen elk project zoveel als mogelijk het voorgestelde aanvullend niveau te realiseren door dit als uitgangspunt bij de start van de gebiedsontwikkeling reeds als richtlijn vast te stellen.

Nadat het gemeente brede visietraject is afgerond, zal dit kader op basis van de vastgestelde duurzaamheidsambities worden aangescherpt en waar nodig verder worden uitgewerkt.

Scope

De scope van het kader DGO is als volgt:

1. De notitie geeft het duurzaamheidskader voor nieuwbouwonstwikkelingen van woningen binnen de gemeentegrenzen van Lansingerland. Alle projectgroottes ten aanzien van woningaantallen zijn hierin begrepen.
2. De notitie geeft een uitwerking aan de drie door de gemeente geselecteerde focusthema's: Energie, Klimaatadaptatie, Circulaire Grondstoffen. Deze focusthema's zijn één op één afgeleid uit de routekaart die op dit moment wordt opgesteld.
3. De notitie geeft per thema de ondergrens de te realiseren duurzaamheidprestaties. Projectgebonden kunnen hier uiteraard aanvullingen en toevoegingen op worden gedaan.
4. Het kader DGO blijft een richtlijn. Projectleiders dienen, binnen de contractuele en financiële context van hun project, maximale inspanning te verrichten om de criteria in de planontwikkeling te verwerken.

Duurzaamheidscriteria

In onderstaande tabel zijn de duurzaamheidsrichtlijnen per focusthema omschreven. Er zijn twee aanvullende niveaus genoemd: het aanvullend niveau en het verbeterde aanvullende niveau.

Focusthema Energie

Subthema	Indicator	Huidig	Aanvullend niveau	Verbeterde aanvullende niveau
1. Energieprestatie	Tot 2020: EPC Na 2020: BENG	0,40	25% meer dan t.o.v vigerend bouwbesluit	NoM volgens definitie RVO
2. Gasloos	Alle woningen zonder gasaansluiting	-	90% (alle projecten > 10 woningen)	100%
3. Duurzame energie	% duurzame energie opgewekt in gebied.	-	50%	100%

	Aanvullend op nr1.			
--	--------------------	--	--	--

Focusthema Circulaire grondstoffen

Subthema	Indicator	Huidig	Aanvullend niveau	Verbeterde aanvullende niveau
1. Milieu Prestatie Gebouw	Milieu Prestatie Gebouwen	-	10% scherper dan vigerend Bouwbesluit	> 10% scherper dan vigerend Bouwbesluit
2. Hergebruik van materiaal	% hergebruikt van totaal volume bouwmaterialen van vrijkomend materiaal indien van toepassing ¹ . In geval van vervanging nieuwbouw. Daar waar mogelijk ook voor wegen toepassen.	-	80%	90%
3. Milieubelasting materialen	Toepassing van schadelijke materialen (cfm NIBE classificatie. ²)	-	< 2%	0%
4. Circulariteit	% gebruikte materialen dat herbruikbaar is zonder kwaliteitsverlies ³	-	10%	20%

Focusthema Klimaatadaptatie

Subthema	Indicator	Huidig	Aanvullend niveau	Verbeterde aanvullende niveau
1. Vasthouden regenwater	% onverhard	20%	54%	67%
2. Groen in het gebied	% oppervlakte groen in het plangebied	12,5 %	15%	30%
3. Water in het gebied	% open water	5,5 %	7%	10%
4. Buffercapaciteit* Bron: RIONED	Mm/u 48 uur vasthouden	90mm Matig klimaatbestendig	120mm Gemiddeld klimaatbestendig	150mm Zeer klimaatbestendig
5. Hoogteverschillen vloerpeil en maaiveld	Water op straat bij hoosbui	2 cm	2cm	5cm

¹ Zie o.a.: Dutch Green Building Council (2012). Beoordelingsrichtlijn BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling.

² Zie o.a.: <http://www.nibe.info/nl>

³ Zie o.a.: Dutch Green Building Council (2012). Beoordelingsrichtlijn BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling.

Relevante bijlagen

In de bijlagen zijn relevante achtergronddocumenten opgenomen. Deze kunnen voor verdieping of uitwerking in specifieke projecten dienst doen.

Bijlage	Toelichting
Bijlage 1: Wet- en regelgeving	Overzicht van alle relevante Wet- en regelgeving op het gebied van de drie duurzaamheidsthema's. De bijlage gaat per thema achtereenvolgens op de volgende wetten en het wettelijk minimum in: ➔ Bouwbesluit → eisen voor energiezuinig bouwen, en eisen ten aanzien van duurzame materialisatie en afvalscheiding ➔ Warmtewet → eisen ten aanzien van woningen die op een warmenet worden aangesloten ➔ Stresstest klimaatbestendigheid → eisen vanuit de door gemeenten uit te voeren stresstest klimaatbestendigheid ➔ Wet Milieubeheer → eisen ten aanzien van afvalscheiding en afvalstromen op de bouw.
Bijlage 2: Juridisch kader gasloos bouwen en het stellen van aanvullende duurzaamheidseisen	Een juridische analyse van de (on)mogelijkheden om gasloos bouwen verplichtend op te leggen en als gemeente aanvullende duurzaamheidseisen te stellen bij gronduitgifte. Uit de juridische analyse komen de volgende samenvattende conclusies naar voren: ➔ Op grond van het huidige regime van de Gaswet, in het bijzonder de hierin opgenomen gasaansluitplicht voor de netbeheerder, is het <u>momenteel</u> niet mogelijk om gasloos bouwen juridisch af te dwingen in het geval één of meerdere kopers in dit plangebied hun nieuw te bouwen woning willen voorzien van een gasaansluiting. Echter, gezien het plan van het nieuwe kabinet Rutte – in samenhang met reeds twee aanhangige wetsvoorstellen – is de reële verwachting dat de in huidige Gaswet opgenomen gasaansluitplicht voor de netbeheerder binnen afzienbare tijd (voornemen: per 1 januari 2018) komt te vervallen. Deze situatie maakt het voor de gemeente Lansingerland mogelijk om nu al praktisch te anticiperen op het verdwijnen van de gasaansluitplicht voor de netbeheerder. Hier zal door de gemeente een besluit in moeten worden genomen. ➔ De gemeente heeft – in afwachting van de komende Omgevingswet – voorlopig <u>geen 'juridische stok'</u> om extra eisen boven op het Bouwbesluit te stellen. De eisen zullen dus altijd in onderhandeling moeten worden gerealiseerd.
Bijlage 3: kansen en belemmeringen	Checklist waarin overzicht is weergegeven van te onderzoeken duurzaamheidsmaatregelen en potentiële belemmeringen om duurzaamheidsmaatregelen mogelijk te maken
Bijlage 4: stappenplan DGO	Stappenplan gebiedsontwikkeling waarbij per stap de meest relevante aandachtspunten ten aanzien van duurzaamheid zijn opgenomen in de verschillende fasen van de gebiedsontwikkeling.

I Bijlage: Analyse wet- en regelgeving

Energie, klimaatadaptatie en circulaire grondstoffen

Wetgeving op wereld- en Europees niveau beïnvloedt de nationale wetgeving voor duurzame gebiedsontwikkeling op zowel de thema's energie, klimaatadaptatie en circulaire grondstoffen. Hieronder zijn belangrijke eisen weergegeven. In de thematische hoofdstukken zal onder andere de uitwerking van deze eisen verder worden toegelicht.

VN Klimaatakkoord

De Verenigde Naties heeft als doel gesteld om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, met een duidelijk zicht op 1,5 graden Celsius. Het akkoord gaat per 2020 in.

Europees klimaatbeleid

Nederland kijkt naar de milieu-afspraken die binnen de Europese Unie moeten worden gemaakt. Op dit moment geldt voor de lidstaten de verplichting om:

- De CO₂-uitstoot per 2030 met 40% te verminderen. Die opdracht wordt, vanwege het klimaatakkoord van Parijs, in 2019 aangescherpt.
- Het aandeel energie in 2020 voor 14% uit hernieuwbare bronnen te halen.

In onderstaande tabel zijn wet- en regelgeving met betrekking tot de thema's energie, klimaatadaptatie en circulaire grondstoffen weergegeven die van toepassing zijn op de woningbouw op nationaal en gemeentelijk niveau. Deze zullen per thema in de volgende paragrafen worden besproken.

	Energie	Klimaatadaptatie	Circulaire grondstoffen
VN Klimaatakkoord	x	X	x
Europees klimaatbeleid	x	X	x
Nationaal klimaatbeleid	x	x	x
Klimaatwet in regeerakkoord Rutte III	x		
Warmtewet	x		
Bouwbesluit	x	X	x
EPC	x		
BENG	x		
EMG	x		
Afvalscheiding			x
Stresstest klimaatbestendigheid		x	
Omgevingswet		x	
MPG		x	
Wet milieubeheer		x	

A | Energie

Regeerakkoord (Rutte III) / Klimaatwet

De hoofdlijnen van de afspraken op het terrein van klimaat en energie in het regeerakkoord van Rutte III worden verankerd in een Klimaatwet.

- De volgende eisen uit de klimaatwet zijn van invloed op het verlagen van de energievraag in woningen:
Strengere EPC. De EPC voor nieuwbouw worden verder aangescherpt. Zie EPC voor meer informatie.
- De volgende eisen richten zich op het maximaal gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen voor de energievraag op woning- en gebiedsniveau:

100% hernieuwbare energie. Er is een afzonderlijke doelstelling van 100% hernieuwbare energie in 2050. Het kabinet noemt onder andere het gebruik van zonneboilers, geothermie en andere vormen van duurzame energie. Daarnaast wordt ingezet op een vermeerdering van het aantal windmolens op de Noordzee. Deze hernieuwbare energie zal ingezet kunnen worden voor zowel woonfuncties als duurzame mobiliteit.

Aardgasloos. Het kabinet wil aan het einde van de kabinetsperiode ongeveer 500.000 nieuwbouwwoningen per jaar zonder aardgasaansluiting opleveren.

Alle auto's moeten emissieloos gaan rijden. Dit betekent dat er op OV-knooppunten, tankstations en in woonwijken voldoende mogelijkheden moeten zijn om elektrische (of op waterstof rijdende) voertuigen op te laden.

Kolencentrales dicht in 2030. Doordat deze centrales dichtgaan, is het zaak om zoveel mogelijk in te zetten op het (lokaal) opwekken van duurzame energie.

- Voor resterende energievraag in woningen/gebieden moet zo efficiënt mogelijk gebruik gemaakt worden van fossiele energie. Dit is een doelstelling naar aanleiding van de volgende eisen:

Reductie broeikasgassen. De doelstelling van de klimaatwet is om 55 %-reductie van broeikasgassen te halen in 2030, en ten minste 95% in 2050 ten opzichte van 1990. Deze wet is nog niet aangenomen, maar kan tot nog toe worden ingezet als aanscherping van de huidige ambities (tussen 80% en 95% reductie in 2050).

Een manier waarop dit gerealiseerd kan worden is door gebruik te maken van restwarmte. Het kabinet noemt hierbij als voorbeelden warmtepompen, restwarmte van nabijgelegen panden/installaties en warmtenetten (voor wetgeving rond warmtenetten, zie: warmtewet)

Om deze maatregelen te kunnen bekostigen, is er opgeteld per jaar uit Rijksmiddelen voor klimaatzaken een budget van bijna 4 miljard euro beschikbaar, onder meer voor energietransitie-projecten.

Warmtewet/warmteplannen

Binnen de warmtewet zijn er verschillende artikelen die van belang zijn als aangesloten wordt op een warmtenet. Met name hoofdstukken 2 en 8 zijn relevant.

Hoofdstuk 2 handelt vooral over de rol die de warmteleverancier heeft in de warmtelevering.

- Regelingen rondom het gebruik van restwarmte. Het gebruik van restwarmte van lokale energiebedrijven wordt gestimuleerd door de overheid. Lokale overheden hebben de aanleg en uitbreiding van stadsverwarmingsprojecten gestimuleerd om zo efficiënt mogelijk gebruik te kunnen maken van fossiele energie en daarmee extra CO₂-uitstoot wordt voorkomen. Voorwaarde voor het slagen van zulke warmteprojecten is dat binnen een geconcentreerd gebied voldoende huishoudens (en andere klanten) moeten worden aangesloten op het aan te leggen warmtenet. Alleen als aan deze voorwaarden is voldaan kan een voor een warmteleverancier voldoende financieel aantrekkelijk warmteproject worden gerealiseerd.
- Recht op constante levering van warmte. Afsluiting van warmtelevering moet worden voorkomen, en onderbreking verholpen. Zie hoofdstuk 2, art. 4.
- Over de maxumprijs van geleverde warmte. Dit is ter bescherming van kleinverbruikers voor te hoge warmtepreizen. Hoofdstuk 2, art. 5
- Aansluitkosten voor een warmtenet mogen niet meer zijn dan aansluitkosten voor verwarming met een cv-ketel (gas). Hiermee wordt een monopolie van de warmteleverancier voorkomen. Hoofdstuk 2, art. 6
- Over de rechten van de gebruiker rondom het meten van warmtegebruik. Hoofdstuk 2, art. 8
- De warmteleverancier heeft een vergunning nodig om warmte te kunnen leveren. In de vergunningsvoorwaarden kunnen de rechten van kleinverbruikers op een betrouwbare levering van warmte tegen redelijke prijzen en voorwaarden en de aanspraak op een goede kwaliteit van dienstverlening nader worden genormeerd. Hoofdstuk 2, art. 9, 10
- Recht op noodvoorziening als warmtelevering om welke reden ook afgesloten wordt. De afnemer heeft namelijk geen alternatief. Hoofdstuk 2, art. 12b

Hoofdstuk 8 handelt over het garanderen van de oorsprong van de geleverde energie (hernieuwbaar of niet hernieuwbaar)

- Warmteproducent, leverancier, handelaar of afnemer hebben recht om hernieuwbare energie te verkopen en te kopen. Er moet hierbij uitsluitel gegeven kunnen worden (door middel van meting) dat de energie daadwerkelijk van hernieuwbare bronnen afkomstig is. Hoofdstuk 8, art. 25-29

Bij berekeningen voor warmtenetten moet de EMG worden gebruikt (zie EMG).

Omgevingsvergunning/bouwbesluit

Binnen het bouwbesluit zijn er technische bouwvoorschriften voor nieuwbouw uit het oogpunt van energiezuinigheid en milieu. De eisen die gesteld worden vanuit EPC (Energie Prestatie Coëfficiënt), BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw) en EMG (Energie Maatregelen Gebied) worden hieronder besproken.

Energie Prestatie Coëfficiënt (NEN 7120)

- Per 1 januari 2015 is de EPC-eis aan de energieprestatie van gebouwen aangescherpt en aangepast in het Bouwbesluit. De aanpassing betekent een aanscherping van de eis van 20% tot 50%. Voor woningen geldt een EPC-eis van 0,4.
- In het verleden was een gewaarmerkte EPC-berekening voor nieuwe gebouwen voldoende om aan te tonen dat een gebouw voldoet aan de EPC-eisen. Tegenwoordig moet er bij oplevering van het gebouw een geldig energielabel overhandigd worden aan de koper of huurder. Voor woningbouw is er een energielabel voor woningen nodig
- Energielabels die vóór 1 januari 2015 zijn opgesteld blijven, net als de nieuwe labels, 10 jaar geldig. Er is geen verplichting om deze bestaande labels nu al om te zetten naar de nieuwe methode. Dat hoeft pas als het label verlopen is (verlooptdatum staat vermeld op het label). Bij het ontbreken van een geldig energielabel riskeert de woningeigenaar een boete die kan oplopen tot € 405. De Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) controleert de aanwezigheid van een label.

Bijna Energieneutraal Gebouw (BENG)

Vanaf 2020 geldt BENG als vervanging voor EPC. Voor BENG gelden de volgende eisen voor woningbouw. Er is nu nog geen bepalingsmethode voor BENG, dus onderstaande eisen kunnen tot 2020 bepaald worden aan de hand van (deel)resultaten van de EPC-berekening (NEN 7120).

Eisen voor woningbouw

1. Energiebehoefte: max. 25 kWh/m²/jaar. Dit is de som van:
 - Verwarming en koeling
 - Dit legt eisen op voor het ontwerp: zo min mogelijk geveloppervlak.
 - Voor rijwoningen is er keuzevrijheid in de oplossing
 - Deze eis is een knelpunt bij: Niet-standaard grondgebonden woningen (patio, inpandige garage, ongunstige vloer/schil verhouding, 'kavelbouw') en alle appartementen
2. Primair fossiel energiegebruik: max. 25 kWh/m²/jaar. Dit is de som van:
 - Verwarming, koeling, hulpenergie, warmtapwater, minus opwekking van PV/WKK
 - Gas is alleen toepasbaar in laagbouw
 - Voor gestapelde bouw is er een beperkte keuze:
 - warmtepomp-oplossing / warmtelevering / biomassa-ketel
3. Aandeel hernieuwbare energie: minimaal 50%
 - Hernieuwbare energie is de opbrengst van: warmtepomp (verwarming/tapwater) minus benodigde fossiele energie, zonnecollectoren, PV-panelen, windkracht, waterkracht, inzet van biomassa, warmtelevering.

Energieprestatie Maatregelen Gebied (EMG)

- Met EMG (NVN 7125) is de energieprestatie voor maatregelen op gebiedsniveau te normeren. De bijdrage van collectieve maatregelen buiten het eigen perceel van een gebouw of woning kan hiermee bepaald worden en meegenomen worden in de energieprestatie (binnen het perceel geldt een forfaitair opwekkingsrendement van 1,0 voor externe warmtelevering).
- Binnen de NVN 1725 zijn criteria voor de grens van een gebied:
 - o Er moet sprake zijn van gelijktijdige en samenhangende ontwikkeling van een gebied. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit contractuele afspraken
 - o Voor warmte en koude bepaalt de reikwijdte van het desbetreffende net de gebiedsgrens. Als een net te groot is opgezet en daardoor onvoldoende rendement heeft, zal dat blijken uit berekeningen.
 - o Als één gebouw is aangesloten op verschillende systemen, kan de gebiedsgrens verschillen per systeem.

- o Voor collectieve elektriciteitsproductie mag de maximale afstand tussen de collectieve elektriciteitsopwekking en ieder aangesloten gebouw 10 km zijn. Overigens zullen individuele woningen meestal aangesloten zijn op een secundair net, terwijl grotere gebouwen aangesloten zijn op het primair net, in verband met distributieverliezen.
- Maatregelen op gebiedsniveau kunnen ook in de EPC gewaardeerd worden. Het bouwbesluit stelt een getrapte EPC-eis als gebruik gemaakt wordt van de NVN 7125.
Via de normen van NVN 7125 is het mogelijk om de volgende waarden te bepalen voor de EPC-berekening:
 - o equivalent opwekkingsrendement warmtenet (externe warmtelevering)
 - o equivalent opwekkingsrendement circulatiesysteem warm tapwater (externe warmtelevering)
 - o equivalent opwekkingsrendement collectief koudenet (externe koudelevering)
 - o elektriciteitsopwekking op gebiedsniveau (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie).
- Als er gebruik gemaakt wordt van de forfaitaire waarden uit de NEN 7120 geldt deze getrapte EPC-eis niet.
- Als de getrapte EPC-eis wordt gebruikt om aan de EPC-eisen te voldoen, wordt er een minimum eis aan de EPC van de woning zelf gesteld vanuit het Bouwbesluit. Dit is om te waarborgen dat woningen in de basis voldoende energiezuinig zijn. De EPC mag, als de gebiedsmaatregelen conform de NVN 7125 buiten beschouwing worden gelaten, maximaal 33% hoger liggen dan de huidige EPC-eis van 0,4.
- In de EMG worden 4 systemen onderscheiden:
 - o Installatiefuncties. Met warmtenetten kunnen de volgende installatiefuncties worden verzorgd: verwarming, warmtapwater (via warmtewisselaar), bevochtiging (met een hoge-temperatuur-net ofwel stoom in plaats van adiabatische bevochtiging), koeling en ontvochtiging (sorptiekoelmachine, aangedreven met hoge temperaturen)
 - o Circulatiesysteem warmtapwater. Naast het warmtenet voor verwarming kan een apart circulatiesysteem voor warm tapwater worden toegepast. Het warmtenet voor verwarming in de zomer kan dan worden uitgeschakeld.
 - o Collectief koudenet. Naast een warmtenet te gebruiken voor koeling en ontvochtiging (afhankelijk van temperatuur koudenet)
 - o Collectieve elektriciteitsopwekking. De opbrengst van de collectieve elektriciteitsopwekking wordt over de woningen en gebouwen in het hele gebied verdeeld op basis van de vierkante meters gebruiksoppervlakte van alle gebouwen (in MJe/m²). Vervolgens wordt per gebouw de opbrengst bepaald door dit getal te vermenigvuldigen met de gebruiksoppervlakte. Dit resulteert in een aftrekpost, en dus een lagere EPC.
- Stappenplan EMG
 1. Zoek de kwaliteitsverklaring. Zoek in de database van het Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheidsverklaringen de kwaliteitsverklaring van het equivalent opwekkingsrendement van het betreffende warmtenet op. Het hangt af van de aansluiting van het gebouw of het rendement van het primaire of het secundaire net nodig is. Het primaire net heeft een hoger equivalent opwekkingsrendement omdat het secundaire net extra distributieverliezen heeft.
 2. Vraag kwaliteitsverklaring op. Indien nog niet opgenomen in de database: vraag bij de beheerder van het warmtenet de kwaliteitsverklaring van het equivalent opwekkingsrendement op.
 3. Bereken totale elektriciteitsproductie. Bereken de totale elektriciteitsproductie in het gebied in gebruiksoppervlakte van alle gebouwen en vervolgens de bijdrage voor het gebouw waarvoor de EPC-berekening gemaakt wordt. De elektriciteitsproductie van collectieve PV-panelen kan berekend worden conform de rekenregels uit de NEN 7120.
 4. Bepaal de EPC. Bepaal vervolgens de EPC inclusief gebiedsmaatregelen (voldoen aan de EPC-eis) en exclusief gebiedsmaatregelen (maximaal 1,33 maal de EPC-eis).

Bronnen

Warmtewet, <http://wetten.overheid.nl/BWBR0033729/2017-01-01>

Kamerstukken, 2002/2003, 29048

RVO (2017), Energiemaatregelen op gebiedsniveau EMG. Gevonden op

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels-gebouwen/nieuwbouw/energieprestatie-epc/energiemaatregelen-op-gebiedsniveau-emg>

RVO (2017), Energieprestatie EPC. Gevonden op: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels-gebouwen/nieuwbouw/energieprestatie-epc>

Cobouw (2017), Dit staat de bouw allemaal te wachten met Rutte III. Gevonden op:

<https://www.cobouw.nl/bouwbreed/nieuws/2017/10/dit-staat-de-bouw-allemaal-te-wachten-met-rutte-iii-101253415>)

Kamerstukken II, 2016/2017 34 534

Trouw (2017). Rutte III presenteert een ambitieus maar risicovol klimaatplan. Gevonden op:

<https://www.trouw.nl/groen/rutte-iii-presenteert-een-ambitieuus-maar-risicovol-klimaatplan~a9f230bc/>

NRC (2017). Klimaatwet. Gevonden op: <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/01/27/klimaatwet-6435133-a1543351>

B | Klimaatadaptatie

Stresstest klimaatbestendigheid.

De stresstest klimaatbestendigheid is onderdeel van het Deltaplan ruimtelijke adaptatie, dat opgesteld is om te komen tot een waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting van Nederland. Klimaatbestendigheid gaat over de vraag in welke mate extreem weer –zeer zware buien, extreme droogte en hitte – en overstromingen vanuit beken, boezems, rivieren of zee onze leefomgeving zullen ontwrichten. Naast materiele en economische schade kan emotionele schade ontstaan en schade aan de volksgezondheid. Ook die zullen meewegen in beslissingen rond ruimtelijke adaptatie.

Om te weten waar de kwetsbare plekken zijn voor overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte en welke adaptatiemaatregelen genomen kunnen worden, is het verplicht om de stresstest klimaatbestendigheid uit te voeren. Hierin wordt getest of deze klimaatschade voorkomen, of tot een minimum beperkt kan worden.

De stresstest is opgebouwd uit een kwetsbaarheidsscan en een adaptatieplanning

De kwetsbaarheidsscan bestaat uit de volgende fasen:

1. Initiatief. De eerste fase van de stresstest bestaat uit een kwetsbaarheidsscan. In deze fase wordt de kwetsbaarheid van het fysieke systeem in de stad / het dorp voor klimaatverandering in kaart gebracht.
2. Partijen betrekken. Maatregelen om stedelijk gebied meer klimaatbestendig te maken vergen vaak aanpassing van de ruimtelijke inrichting. Bij zo'n ruimtelijke adaptatie zijn meerdere partijen betrokken, zowel publieke als private. Samenwerking in de aanpak staat voorop.
3. Gegevens verzamelen. Een van de eerste activiteiten van het projectteam is ook het verzamelen van alle beschikbare relevante gegevens over de thema's die de kwetsbaarheid van het fysieke systeem voor klimaatverandering bepalen. De verzamelde gegevens dienen om voor de thema's waterveiligheid, wateroverlast, droogte en hitte vier kernvragen te beantwoorden:
 1. Wat zijn / waar liggen de kwetsbare objecten, netwerken en groepen?
 2. Wat is de mate van dreiging? Waar doen zich knelpunten voor?
 3. Wat zijn / waar liggen kansen als gevolg van klimaatverandering?
 4. Welke recente gebeurtenissen dienen als referentie?
4. Kwetsbaarheden en knelpunten. Na het verzamelen van de gegevens volgt de eerste analyse. Deze is erop gericht kwetsbaarheden, dreigingen en knelpunten in kaart te krijgen, zo mogelijk inclusief een eerste beeld van de urgentie. De landelijke gegevens in de Klimateffectatlas en de overstromingsrisicokaarten geven een eerste indruk van mogelijke probleemgebieden binnen uw projectgebied; deze stap is bedoeld om die beelden te verifiëren, aan te vullen en te detailleren. Dit voor alle klimateffecten, dus voor waterveiligheid, wateroverlast, droogte en hitte, uitgaande van bestaand data-materiaal. Aanvullende modelberekeningen kunnen wellicht worden uitgevoerd maar kunnen ook worden uitgesteld naar de fase van de adaptatieplanning
5. Kansen van klimaatverandering. Het is de moeite waard om in het kader van de stresstest ook de mogelijke positieve kanten van klimaatverandering en –adaptatie te belichten
6. Klimaatatelier. De kennis, gegevens en analyses uit de voorgaande stappen vormen het vertrekpunt voor een eerste bredere workshop met betrokken partijen, bijvoorbeeld in de vorm van een Klimaatatelier.

7. Eindresultaat Kwetsbaarheidsscan. De rapportage Kwetsbaarheidsscan kan worden samengesteld aan de hand van de resultaten van de knelpuntenanalyses, de notitie 'Kansen van klimaatverandering en – adaptatie' en de uitkomsten van het klimaatatelier.

De adaptatieplanning bestaat uit de volgende fasen:

1. Adaptatie van kwetsbare plekken. Een adaptatieplanning kan worden gebaseerd op de uitkomsten van de kwetsbaarheidsscan. De adaptatieplanning is gefocust op gebieden waar problemen te verwachten zijn, verdiepend en concreet van aard. Ze omvat plannen voor concrete adaptatiemaatregelen, inclusief de gewenste timing voor de uitvoering, afspraken rond de financiering van aanleg en beheer van maatregelen, en de doorwerking in andere beheer- en inrichtingsplannen.
2. Meer/andere actoren betrekken. Nu kan meer specifiek worden gezocht naar personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de problematiek. Dat kan zijn vanwege hun belang, hun kennis, hun mogelijke financiële bijdrage of gewoon vanwege hun rol en positie. Planning is een iteratief proces. Het kan dus zo zijn dat bepaalde stappen of onderdelen van de adaptatieplanning moeten worden herhaald om tot een breed gedragen plan te komen.
3. Aanvullende gegevens verzamelen. In aanvulling op de dataset die is opgebouwd ten behoeve van de kwetsbaarheidsscan worden zo nodig aanvullende gegevens verzameld. Het doel daarvan is om een beter en meer gedetailleerd inzicht te verkrijgen in de kwetsbaarheid van het projectgebied en in de toepasbaarheid van bepaalde adaptatiemaatregelen. In verband met de uitvoerbaarheid van die maatregelen kan het ook nodig zijn om gegevens te verzamelen over de institutionele inpassing.
4. Gegevens- en model-analyses. Op basis van de tijdens de kwetsbaarheidsscan geconstateerde knelpunten en kennishiaten worden zo nodig ook andere analyses en modelberekeningen uitgevoerd. Zo ontstaat een nauwkeuriger beeld van wanneer, waar en hoe het stedelijk systeem kan falen onder extreme omstandigheden die in de richtjaren 2030, 2050 en 2100 verwacht mogen worden. Dit uitgaande van de bandbreedte van de Deltascenario's ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling.
5. Workshop Adaptatieplanning. Met alle kennis, gegevens en analyses uit de voorgaande stappen kan/kunnen nu de workshop(s) Adaptatieplanning starten.
6. Adaptatieplan en uitvoering. De resultaten van de workshops en het overleg leiden tot een adaptatieplan. Vorm en inhoud van een adaptatieplan zijn maatwerk, afhankelijk van de voorkeuren en de behoeften van de gebruikers.

Bronnen

Rijksoverheid (2017). Nationale omgevingsvisie. Gevonden op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/nationale-omgevingsvisie>

Van de Ven, F, J. Buma en T. Vos (2017), Deltaprogramma nieuwbouw en herstructurering. Handreiking voor de uitvoering van een Stresstest Klimaatbestendigheid. Rijkswaterstaat.

C | Circulaire grondstoffen

Klimaatwet

De keuze van de productie en oorsprong van grondstoffen heeft invloed op de CO₂-uitstoot bij woningbouw. Het wetsvoorstel van de klimaatwet gaat verder dan de Europese doelstelling die een reductie van 40% CO₂ in 2030 beoogt: de Nederlandse emissie van CO₂ moet in 2030 55% minder zijn dan in 1990, en in 2050 95% minder. Deze doelstelling heeft betrekking op Nederlandse emissies.

Milieuprestatie Gebouw, omgevingswet

Het Bouwbesluit eist dat er bij elke omgevingsvergunningsaanvraag voor nieuwbouwwoningen met een gemeenschappelijk oppervlak groter dan 100 m² een milieuprestatieberekening worden bijgevoegd. Met de milieuprestatie gebouw (MPG) kan het materiaalgebruik van een gebouw worden getoetst. Hoe lager de MPG, hoe duurzamer het materiaalgebruik. De MPG is de resultante van alle schaduwkosten van alle toegepaste materialen in een gebouw, inclusief materialen die worden vervangen tijdens de levensduur van een gebouw. De som van de kosten wordt gedeeld door de levensduur en het bruto vloeroppervlak van het gebouw.

De afgelopen vijf jaar waren er nog geen duidelijk gesteld grenswaarden voor de milieuprestatieberekening gebouw, maar per 1 januari 2018 wordt de grenswaarde gehandhaafd van €1 per m² bruto vloeroppervlak (BVO) per jaar. Naar verwachting zal de grenswaarde van de MPG de komende jaren steeds strenger worden.

Aannemers zullen alleen een bouwvergunning krijgen als de MPG berekening is gemaakt en het resultaat onder de MKI-grenswaarde ligt.

Welke materialen hebben veel effect op de MPG:

- Gebouwdelen die de grootste bijdrage aan de MPG leveren zijn gevels, vloeren en installaties. In totaal is dit vaak 60% tot 80% van de MPG, hoewel dit sterk kan variëren per woning.
- Het hergebruik van herwonnen grondstoffen heeft een zeer lage milieubelasting en zal het meest positieve effect hebben op de MPG.

Verraderlijk:

- Materialen die langer mee gaan, hebben niet altijd een lagere milieubelasting.
- Productiekosten en transport van grondstoffen kunnen een negatiever effect op de MPG hebben dan het duurzame keurmerk van deze grondstoffen
- Ecologische of biologische grondstoffen kunnen een lage milieubelasting hebben als wordt vergeleken met alternatieven, omdat er gebruik wordt gemaakt van natuurlijke en hernieuwbare materialen. Soms kan de milieubelasting echter hoger zijn dan van alternatieven als gevolg van natuurlijke processen, zoals methaanuitstoot door schapen (wol).

De rekenregels voor MPG zijn gedefinieerd in de EN 15978. Programma's waarmee de MPG kan worden berekend, zijn GPR Gebouw, DGBC en BREEAM-NL.

- GPR-Gebouw. In het instrument GPR gebouw is de MPG integraal opgenomen. Het onderdeel milieu uit GPR gebouw bestaat voor 60% uit de MPG-berekening. De berekende MPG wordt vergeleken met de MPG van een gebouw die gebouwd is volgens een standaardniveau.
- Dutch Green Building Council (DGBC). De DGBC maakt gebruik van de nationale milieudatabase voor informatie over producten en materialen. Dit programma biedt de mogelijkheid om de schaduwprijs te bepalen. Verdere analyse is niet in dit programma opgenomen. Het programma is gratis.
- BREEAM-NL. In Breeam-NL is de MPG-berekening opgenomen in MAT 1. In totaal kunnen met MAT 1 maximaal 8 credits worden behaald. De 8 credits worden verkregen als de schaduwprijs 60% onder de referentiewaarde ligt.

Afval

Afvalscheiding in de bouw

Bij bouwwerkzaamheden moet vrijkomend bouw- en sloopafval tijdens de uitvoering op een juiste manier worden gescheiden. Met name het bouw- en sloopafval dat gevaarlijke afvalstoffen bevat.

Wet milieubeheer

Als afvalstoffen nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten alle mogelijke maatregelen worden genomen om deze gevolgen voor het milieu te beperken.

Bronnen

RVO (2017). Milieuprestatie Gebouwen: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels-gebouwen/nieuwbouw/milieuprestatie-gebouwen>

Bouwbesluit 2012, Hoofdstuk 8.2 Afvalscheiding

Wet milieubeheer 2017, hoofdstuk 10, Afvalstoffen

II Bijlage: Juridisch kader gasloos bouwen en het stellen van aanvullende duurzaamheidseisen Inleiding

Publiekrechtelijk: juridische mogelijkheden gasloos bouwen

A | Mogelijkheden netbeheerder afdwingen gasloos bouwen

Gasaansluitplicht Gaswet; uitzonderingen

Vanuit de huidige Gaswet geldt voor een gemeente geen belemmering om bij de ontwikkeling van een bepaald gebied ervoor te kiezen geen aardgasdistributienet aan te laten leggen. Een potentiële afnemer in een plangebied heeft op grond van de Gaswet namelijk niet de verplichting om zich aan te sluiten op een gasnet. Echter, een regionale netbeheerder heeft op grond van de Gaswet de taak om iedereen die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting (artikel 10 lid 6 Gaswet). Toekomstige bewoners zouden de netbeheerder echter achteraf, ook in het geval het geldende bestemmingsplan voorziet in gasloze nieuwbouw, toch om een gasaansluiting kunnen vragen. De netbeheerder is verplicht om deze aansluiting te realiseren. Daar gelden volgens het huidige energierecht (twee) uitzonderingen op. Gebieden kunnen worden uitgezonderd van de aansluitplicht indien (Gebiedsindeling gas RNB 2015 art. 4.2, Gaswet art. 12b lid 1 f en Warmtewet art. 1 c):

- 1) er een warmtenet aanwezig is of wordt gepland in een gebied dat is aangemerkt:
 - in een warmteplan dat is opgesteld door gemeente, zie onder (Bouwbesluit 2012 art. 1.3 en 6.10)
 - in een bestemmingsplan van de gemeente voorafgaand van de inwerkingtreding van wijziging in het Bouwbesluit 2012 met betrekking tot warmteplannen (op basis van historie, lijst kan dus niet meer groeien)
 - in de postcodelijst warmtegebieden van de ACM (Bijlage 1 Gebiedsindeling gas RNB 2015).
- 2) een gebied betreft waar een netbeheerder niet op economische voorwaarden een gastransportnet in werking kan hebben, onderhouden of ontwikkelen (uitgewerkt naar o.a. ‘buiten de bebouwde kom’ in gebiedsindeling gas).

Vanwege een warmteplan kan de netbeheerder een gasaansluiting dus weigeren, maar:

- voorwaarde voor een warmteplan is dat er warmteinfrastructuur aanwezig of gepland is: all-electric wijken kunnen dus geen gebruik maken van een warmteplan om onder de aansluitplicht uit te komen;
- het warmteplan is slechts geldig voor ten hoogste 10 jaar en wordt niet stilzwijgend verlengd: er is na 10 jaar weer een besluit van gemeenteraad nodig om warmteplan vast te stellen, anders verloopt deze;
- de gemeente kan het warmteplan zonder overleg met de netbeheerder weer intrekken, waardoor de gasaansluitplicht weer van kracht wordt;
- zelfs als er een warmtenet ligt, kan er nog een aansluitplicht zijn wanneer het aantal geplande warmteaansluitingen is gerealiseerd.

Een andere ontheffingsmogelijkheid is om aan te tonen dat het economisch niet rendabel is om in een specifieke situatie een gasaansluiting te realiseren (Gaswet art. 12.b lid 1 f). Dit geldt echter maar voor een beperkt aantal situaties (buiten de bebouwde kom, etc.). Betoogd zou kunnen worden dat de kwalificatie ‘onrendabel’ ook zou kunnen gaan gelden voor gasnetten en -aansluitingen die waarschijnlijk, op basis van het huidige beleid zoals geformuleerd in het Energierapport (volledig duurzame energievoorziening in 2050), niet de volledige economische levensduur kunnen gaan volmaken.⁴

Op basis van de huidige wetgeving is de conclusie dat als nieuwbouw een ‘rendabel’ gasnet oplevert en de gemeente geen plannen heeft voor warmte-infrastructuur en dus een warmteplan, de regionale netbeheerder het aanleggen van gasinfrastructuur in een nieuwbouwsituatie niet kan weigeren. Het afdwingen van gasloze nieuwbouw door de netbeheerder is daar dus niet mogelijk.

⁴ De meest voor de hand liggende route om dit op te lossen, is dan te pleiten bij de ACM voor een kortere afschrijvingstermijn. Overigens zal de ACM naar verwachting (en ondanks gevoerde discussies over kortere afschrijvingstermijnen) ook in de komende periode van het nieuwe Methodebesluit – waarschijnlijk 2017 t/m 2021 – niet overgaan op een kortere afschrijvingstermijn.

Initiatieven wetswijziging gasaansluitplicht

Minister Henk Kamp (Economische Zaken) is volgens zijn brief gericht aan de Tweede Kamer van 13 juni jl. van plan de zogenoemde [gasaansluitplicht te versoepelen](#). Op dit moment zijn netbeheerders, zoals hiervoor beschreven verplicht een gasaansluiting te realiseren als een afnemer daar om vraagt, ook bij nog nieuw te bouwen woningen. Enkel als er een warmtenet ligt of wordt gepland, kan van die bepaling worden afgeweken. Als het aan minister Kamp ligt, komt daar per 1 januari 2018 verandering in. De nota van wijziging van de Warmtewet⁵ wil gemeenten de mogelijkheid geven om bepaalde gebieden aan te wijzen waar de gasaansluitplicht niet meer geldt. Deze wijziging is uitsluitend van toepassing op aansluitingen van kleinverbruikers op een nieuw aan te leggen (deel van een) gastransportnet. Verworven rechten rond bestaande gasaansluitingen worden met deze aanpassing niet geraakt.

Lokale overheden krijgen, aldus minister Kamp, op grond van dit wetsvoorstel een belangrijke regierol in de verduurzaming van ons land. Gemeenten hebben inzicht in de lokale wensen en mogelijkheden en kunnen daarom het beste bepalen welke energievoorziening het beste past bij een gebied. Zij kunnen over de gemaakte keuzes ook lokaal verantwoording afleggen. Een algeheel verbod op gasaansluitingen voor nieuwbouw is niet wenselijk, omdat er situaties kunnen zijn waar een gasaansluiting op zijn plaats is, bijvoorbeeld voor individuele nieuwbouwwoningen.

Mede in reactie op dit voornemen van minister Kamp heeft het kamerlid Van Tongeren (Groen Links) op 15 september jl. een initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer tot wijziging van de Gaswet in verband met het schrappen van de plicht tot nieuwe gasaansluitingen voor woningen. Uit de memorie van toelichting van dit initiatiefwetsvoorstel volgt dat ondanks de door minister Kamp beoogde wetswijziging de gasaansluitplicht de standaard blijft.

“Het zal onnodige inspanning van de betrokken partijen vragen om onder de gasaansluitplicht uit te komen. De betrokken partijen moeten immers elke keer wanneer men van plan is aardgasloos te bouwen het bevoegd gezag ervan overtuigen dat de aansluitingsplicht moet worden geschrapt. Door middel van deze initiatiefwet wordt dit omgedraaid en kan het bevoegd gezag slechts in een enkel uitzonderlijk geval bepalen dat er voor een bepaalde woning wél een aansluitingsplicht moet gelden.

Op deze manier wordt aardgasloos bouwen de norm, wat ook veel administratieve rompslomp zal schelen.”

B | Mogelijkheden gemeenten afdwingen gasloos bouwen

Het Bouwbesluit (artikel 6.10) verplicht tot het aansluiten op de gasinfrastructuur. De gemeente kan een ontheffing aanvragen op het Bouwbesluit op basis van artikel 7 en 7a van de Woningwet ten behoeve van duurzame ontwikkeling. Deze route kent echter wel een aantal beperkingen: het is een ingewikkeld en langdurig proces, de omvang is beperkt (ca. 5-25 bouwwerken) en deze ontheffing is alleen bedoeld voor bijzondere gevallen (vernieuwend en opschaalbaar). De gemeente kan ook de minister om ontheffing vragen op basis van artikel 2.4 van de Crisis en Herstelwet. Deze route kent eveneens een aantal voorwaarden: deze bepaling geldt tot de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet (2019) en geldt alleen voor experimenten die gericht zijn op innovatie en duurzaamheid, en bijdragen aan het bestrijden van de economische crisis.

Het belangrijkste instrument dat een gemeente in handen heeft, is op dit moment het warmteplan. De gemeente kan een warmtegebied aanwijzen binnen de bebouwde kom, waardoor de aansluitplicht voor de netbeheerder vervalt voor gas (Gaswet art. 12b lid 1 f).

⁵ Kamerstukken II 2016/2017, 34723, nr. 5. De noodzakelijkheid om de gasaansluitplicht te schrappen wordt breed gedeeld. Ook in de Energieagenda staat dat er door de regering wordt ingezet op vergaande reductie van de warmtevraag door energiebesparing en sterke vermindering van aardgasgebruik via stimuleren en inpassen van CO₂-arm opgewekte elektriciteit en warmte. Daarom is in de Energieagenda aangekondigd dat de Gaswet wordt aangepast, zodat er geen nieuwe gasnetten meer worden aangelegd in nieuwbouwwijken.

- het doel van een Warmteplan is het realiseren van een aansluitplicht voor warmte en daarmee de waarborging van een gezonde exploitatie van een warmtenet (Bouwbesluit 2012 art. 1.3 en 6.10). Het voorkomen van gasinfrastructuur is dus niet het eerste doel.
- het warmteplan is als volgt gedefinieerd: ‘besluit van de gemeenteraad inzake de aanleg van een distributienet voor warmte in een bepaald gebied, waarin voor een periode van ten hoogste tien jaar, uitgaande van het voor die periode geplande aantal aansluitingen op dat distributienet, de mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu, gebaseerd op de energiezuinigheid van dat distributienet en het opwekkingsrendement van de over dat distributienet getransporteerde warmte, bij aansluiting op dat distributienet is opgenomen’ (Bouwbesluit 2012, Art. 1.1). Een warmteplan kan dus alleen worden ingezet als er daadwerkelijk warmte-infrastructuur aanwezig is of gepland is. Dit betekent dat bij nieuwbouw waar geen warmte-infrastructuur gepland is, de gemeente geen warmteplan kan vaststellen.
- het warmteplan geldt voor 10 jaar en wordt niet stilzwijgend verlegd: er is na 10 jaar weer een besluit van gemeenteraad nodig om warmteplan vast te stellen, anders verloopt deze. Ook kan de gemeente besluiten het warmteplan weer in te trekken. Wanneer het warmteplan niet langer van kracht is, geldt de gasaansluitplicht weer en moet de netbeheerder woningen weer gaan aansluiten op het gasnet.

Privaatrechtelijk: stellen van extra duurzaamheidseisen

A | Bouwbesluit

Energieprestatie gebouwen

In het Bouwbesluit 2012 worden eisen gesteld ten aanzien van energieprestatie van gebouwen (art. 5.2 Bouwbesluit 2012). De gedachte achter de introductie van de energieprestatie-eisen is de bouwwereld zelf te laten kiezen met welke maatregelen de vereiste energiezuinigheid van een gebouw wordt gerealiseerd. De eisen zijn immers niet langer op zichzelf staande maatregelen, maar zijn gericht op een totaalprestatie met betrekking tot de energiezuinigheid van een gebouw: de energieprestatie. De energiezuinigheid van een gebouw wordt uitgedrukt in een energieprestatiecoëfficiënt (afgekort EPC). In het Bouwbesluit 2012 zijn grenswaarden vastgesteld voor de energieprestatiecoëfficiënt van gebouwen waarbij verschillende gebruiksfuncties worden onderscheiden. Voor elke gebruiksfunctie gelden verschillende grenswaarden, zie de tabel in art. 5.2 Bouwbesluit 2012.

De gemeente mag geen strengere eisen stellen dan de in het Bouwbesluit gestelde EPC-norm, ook niet bijvoorbeeld in het kader van het gemeentelijk opgestelde duurzaamheidsbeleid. Dit volgt uit art. 8 Woningwet waarin een limitatieve opsomming is gegeven van onderwerpen die in de bouwverordening kunnen worden geregeld.

Contractueel opleggen van een zwaardere EPC-norm door gemeenten is ook niet mogelijk, het bepaalde in art. 122 Woningwet verzet zich daartegen. Deze bepaling luidt als volgt: “De gemeente kan geen rechtshandelingen naar burgerlijk recht verrichten ten aanzien van de onderwerpen waarin bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 2, is voorzien of die met betrekking tot het bouwen bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn geregeld.”

Uitzonderingen

Om strengere eisen te stellen dan in het Bouwbesluit genoemd staan kan een gemeente – als uitzondering – zich beroepen op de Crisis en Herstelwet, de wet die vernieuwende en duurzame projecten stimuleert. Er mogen alleen strengere eisen worden gesteld op de voorwaarde dat het gaat om een experiment gericht op innovatie en duurzaamheid dat tevens aantoonbaar bijdraagt aan de bestrijding van de economische crisis.

Een andere mogelijkheid – als uitzondering – is ontheffing aanvragen op het Bouwbesluit op basis van artikel 7 en 7a van de Woningwet ten behoeve van duurzame ontwikkeling. Overheden kunnen van de minister van Infrastructuur & Milieu toestemming krijgen om – aanvullend op het Bouwbesluit – voorschriften op te leggen omtrent duurzaam bouwen. Wel moet het project aan bepaalde voorwaarden, wat betreft inhoud en omvang, voldoen. Daarbij zullen niet meer dan 25 vergelijkbare bouwwerken – bij woningbouw – onder de werking van de ontheffing kunnen komen te vallen. Het bereik van artikel 7a uit de Woningwet is dus beperkt tot experimentele maatregelen op kleine schaal.

B | Omgevingswet

Ontwerp Besluit bouwwerken leefomgeving

Volgende de huidige planning zal in 2020 de nieuwe Omgevingswet in werking treden. De Omgevingswet wordt momenteel uitgewerkt in vier uitvoeringsbesluiten, waaronder het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), dat nieuwe bouwregelgeving zal bevatten. In het reeds bestaande Ontwerp Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Ontwerp Bbl) wordt het huidige beletsel voor gemeenten om extra duurzaamheidseisen aan woningbouw op te leggen weggenomen. In et Ontwerp Bbl is namelijk de mogelijkheid opgenomen om van de vastgestelde EPC-norm (in art. 4.155), af te wijken door het stellen van maatwerkregels (art. 4.7 Ontwerp Bbl). Dit is geregeld in art. 4.156 Ontwerp Bbl:

- “1. Met een maatwerkregel kunnen gebieden worden aangewezen waarin de volgens NEN 7120(4) bepaalde energieprestatiecoëfficiënt, bedoeld in artikel 4.155, lager is dan de in tabel 4.154 genoemde waarde.
2. Met die maatwerkregel worden de eisen in artikel 4.155 alleen aangescherpt.”*

De maatwerkregels mogen derhalve worden gesteld:

- als deze worden gesteld met het oog op de belangen gesteld in art. 4.2: a. het waarborgen van de veiligheid, b. het beschermen van de gezondheid, en c. het waarborgen van duurzaamheid en bruikbaarheid,
- voor een bepaald aangewezen gebied,
- waarvoor een lagere EPC wordt vastgesteld, berekend volgens NEN 7120,
- er sprake is van een aanscherping van de EPC-eisen.

De maatwerkregels met strengere grenswaarden dan de landelijke, worden opgenomen in het omgevingsplan. Dit is het instrument van de nieuwe Omgevingswet, dat het huidige bestemmingsplan moet gaan vervangen.

In de Ontwerp Nota van Toelichting bij het Ontwerp Bbl is dit als volgt onderbouwd:

“Dit (DG: de maatwerkregels) stelt gemeenten in staat om gebiedsgericht hogere duurzaamheidsambities toe te passen als de gemeente dat wil. Door dit als maatwerkregel uit te werken, wordt die ambitie in het gemeentelijk omgevingsplan neergelegd, zodat het besluit om een strengere eis te hanteren in een democratische procedure door de gemeenteraad wordt genomen (tegen welk besluit ook nog beroep bij de rechter openstaat). Door verplichte opname in het omgevingsplan is voor iedereen vooraf kenbaar dat in het betreffende gebied een strengere duurzaamheidseis geldt. Deze maatwerkmogelijkheid is nieuw. Onder de Woningwet bestond deze niet in deze vorm.”

Hiermee wordt afgeweken van het algemene uitgangspunt in de Omgevingswet en de AMvB dat de rijksregels bedoeld als invulling van de geregelde belangen (veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid) uitputtend zijn. Met de rijksregels die in het Ontwerp Bbl worden gesteld is beoogd dat in heel Nederland – in beginsel – dezelfde minimumregels gelden voor bouwwerken.

III Bijlage: Maatregelenlijst kansen en belemmeringen

Focus thema	maatregelen	kansen	belemmeringen	rollen gemeente	
				grondeigenaar	geen grondeigenaar
Energie					
1. energieprestatie tot 2020 EPC 0,4 na 2020 BENG	* hoge isolatiewaarde * warmte terugwinnen met ventilatie * toepassen van externe zonwering * duurzame ruimte verwarming (warmtepomp op lucht, bodem of water. Of aansluiting op warmtenet van duurzame warmte) * warm tapwater verduurzamen * zelf opwekken elektriciteit met zonnepanelen * op wijkniveau duurzame opwek en opslag	* eerder scherpere wet- en regelgeving * consument vriendelijkere NOM pakketten * beroep op crisis en herstelwet * ontheffing op bouwbesluit	* mogelijk niet kunnen omzeilen bestaande wet- en regelgeving * ontwikkelaars die niet willen meewerken	* stimuleren en faciliteren * binnen geldende regelgeving	* stimuleren en faciliteren * binnen geldende regelgeving
2. gasloos	* ontwikkelingen niet voorzien van gasnet * aanleg warmtenet met duurzame warmte * all electric	* ontheffing op bouwbesluit * crisis en herstelwet * warmteplan		* vervalt aansluitplicht gas * creëer aansluitplicht warmte	* vervalt aansluitplicht gas * creëer aansluitplicht warmte
3. duurzame energie	* toepassen zonne-energie op gebouw of gebied * toepassen windenergie; grootschalige windmolens en kleinschalig op daken * biomassa * ontwikkelen geothermie	* verduurzamen energie	* mogelijkheden voor grootschalige toepassing kunnen beperkt zijn. * opgaaf voor gemeente zou te groot kunnen zijn, nader uitwerken	* eisen en zelfstandig ontwikkelen	* stimuleren en faciliteren
Circulaire grondstoffen					
1. milieu prestatie gebouw	* circulair bouwen * gebruik maken van instrumenten als GPR gebouwen, is tooling om duurzaamheid gebouw te bepalen	* inzet tooling om smart afspraken te maken		* stimuleren en faciliteren	* stimuleren en faciliteren
2. hergebruik van materiaal op locatie	* beschikbaar materiaal op ontwikkellocatie hergebruiken op locatie		* aangetroffen materialen moeten logischerwijs ook toegepast kunnen worden, denk bijv aan vervuilde grond	* eisen	* stimuleren en faciliteren
4. Circulariteit	* eisen stellen tav mate van circulariteit in toegepaste materialen	* gebruik maken van keurmerk, bijv DUBOkeur		* eisen	* stimuleren en faciliteren
Klimaatadaptatie					
1. retentie regenwater	* ontwikkellocaties inrichten met retentie gebieden voor de opslag van regenwater. Bij het ontwerp en aanleg van gebieden gebruik maken van europees beleid op het gebied van overstromingsrisico's	* gebruik maken van geldende wetgeving	* mogelijkheden binnen exploitatiegebied	* eisen	* stimuleren en faciliteren
1. afkoppelen regenwater	* regenwater is reeds afgekoppeld van het riool in wet- en regelgeving		* mogelijkheden binnen exploitatiegebied	* eisen	* eisen
2. groen in het plangebied	* toepassen van groen in plangebied ter voorkoming van hitte stress	* gekozen kwaliteit meenemen in planvorming	* mogelijkheden binnen exploitatiegebied	* eisen en zelf ontwikkelen	* stimuleren en faciliteren
3. water in het gebied	* ivm retentie regenwater en als opvang voor het afgekoppelde regenwater		* mogelijkheden binnen exploitatiegebied	* eisen en zelf ontwikkelen	* stimuleren en faciliteren
4. buffercapaciteit voor piekbuien	* ruimte reserveren voor extra opvang regenwater	* gekozen kwaliteit meenemen in planvorming	* mogelijkheden binnen exploitatiegebied	* eisen	* stimuleren en faciliteren
5. groene elementen rond gebouwen	* tbv isolatie en wateropvang gebouwen ontwikkelen met groene daken en gevels	* draagt bij aan isolatiewaarde en daarmee energieverbruik van gebouwen	* mogelijkheden hiertoe in wet- en regelgeving	* eisen	* stimuleren en faciliteren

IV Stappenplan DGO

Inleiding

Onderstaand is een generiek stappenplan opgenomen wat gehanteerd kan worden om duurzaamheid vanaf start project in het de planontwikkeling te integreren. De maatregelen in dit kader DGO zijn hierbij richtinggevend. Na vaststelling van het visietraject kunnen deze al dan niet als eis gaan gelden.

Stappen

1. Initiatief (startpunt ontwikkeling nieuwbouw)
 - a. Visie duurzaamheid opstellen
 - b. Bepalen duurzaamheidsstrategie obv grondpositie
Afhankelijk of de gemeente wel of geen grondeigenaar is, kunnen bepaalde maatregelen geëist worden of kunnen ze slechts door de gemeente gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Belangrijke afweging voor de vervolgstappen.
 - i. Voorschrijven
 - ii. Stimuleren en faciliteren
 - c. Bepalen stakeholders/ betrokkenen (inzicht in de partijen die bij de ontwikkeling betrokken zijn). Analyse van partijen en hun belangen; kan noodzakelijk/ nuttig zijn bepaalde partijen bij het initiatief reeds toe te voegen.
 - i. Overheden: Rijk/Provincie/Waterschap/Gemeente/....
 - ii. Overige partijen: Ontwikkelaars/Natuur- en milieuorganisaties/Duurzaamheidsgroeperingen (corporaties)/Energiemaatschappij/Kennis instellingen/...
 - d. Bewustwording duurzaamheid: Welke stakeholder heeft welke drijfveer om te verduurzamen. Waarom is duurzaamheid belangrijk in deze ontwikkeling. Per stakeholder kan worden aangegeven welke drijfveer er is hoe dat de belangen wel of niet versterkt.
2. PVE Duurzaamheid
 - a. Basiskader en aanvullend ambitieniveau bepalen aan de hand van:
 - i. Checklist potentiële maatregelen eventueel onderbouwd met haalbaarheidstudies
 - ii. Checklist potentiële belemmeringen
 - b. Vastleggen ambities en afspraken: Wie, wat en hoe rekening houdend met juridisch kader.
 - i. vastleggen in akkoorden,
 - ii. anterieure overeenkomsten
3. Stedenbouwkundig plan en schetsontwerp
4. Gronduitgifte
5. Start traject en realisatie.
6. Verificatie duurzaamheidseisen door aannemer

Organisatorische inbedding

Op projectgroep niveau

- Uitwerken duurzaamheidsniveau technisch, financieel en organisatorisch:
 - Woninggebonden: EPC 0, NOM
 - Gebiedsgebonden: GPR Stedenbouw.
- Inzichtelijk maken van fiscale voordelen voor duurzaam bouwen (ISDE, EIA, Groenlenen, etc)
- Interne doorrekening meerkosten duurzaamheid in projectontwikkelingskosten
- Vertaling in vervolgproces:
 - Organisatorisch:
 - o Gemeente en projectontwikkelaars:
 - Vastleggen intenties in duurzaamheidsparagraaf
 - Communicatie inrichten
 - Projectontwikkelaars:
 - o Vertaling in ontwikkelovereenkomst en koopovereenkomsten
 - o Optie NOM uitwerken

- Gemeenten: Toetsing en handhaving Bouwbesluit + check verificatie duurzaamheidseisen zoals aangeleverd door projectontwikkelaar.

Projecten	Technisch	Contractueel	(Her)onderhandelen
Meerpolder	Projecten 71, 75, 76, 77; ca 70 woningen	Particuliere ontwikkeling	*
	Project 59.2 Meerwegzone: 5 vrije kavels	omgevingsvergunning verleend.	
	Project 59.1 Meerwegzone: Bouwplan opgesteld.	Overeenkomst gesloten.	
	Project 90 Klapwijkse pieren: gebouw 3, 4 en 5.	In september 2017 bestaande contract geactualiseerd vastgesteld.	
	Project 50 Meerweg: 8 vrije kavels	verkoop kavels	**
	Project 74 Naardermeerstraat: aanbesteding/gegund/	Overeenkomst.	
Westpolder	Deelplannen 1,2,3 en 4 Oost afgerond	November 2016 (financieel) afspraken vastgelegd.	
	Deelplannen 5 en 7; in vergevorderd stadium van uitwerking.		
	Voor deelplan 6 en 4-West: Schetsfase.		****
Rodenrijse Zoom	2 laatste appartementengebouwen; vergunning verleend.	Bestaand contract	
	Herontwikkeling TonCar: plan gereed	Contract	
RvR woningen Groenzoom	4 kavels BovenBerkel I.	Kavels reeds in verkoop + particuliere ontwikkeling	
	ca. 42 RvR-rechten BovenBerkel II.		**
Wilderszijde, Ambitiedoc. (10-, '17') bevat d	De Kade west: kavels	Nog geen afspraken gemaakt.	
	De Tuynen (ca 140 woningen): Begin.	De Tuynen:prijsvraag / afspraken staan vast.	***
	Gronden Tel: Begin.	Situatie verg. bouwclaim	
	Bouwclaimdeel BBGZ: Begin.	Bouwclaim; afspraken maken binnen kader overeenkomst	
	Eigen gronden KWS: Begin	Particulier; afspraken nog te maken	
Parkzoom	Parkzoom 1: Vrijwel gereed.	Overeenkomst.	
	Parkzoom 2 : Gereed.	NVT	
	Parkzoom 3: Voor nog ca 100 woningen schetsontwerpfase.	Swo 11-2016 ondertekend met vaste grondprijzen.	****
	Parkzoom 4: Bijna gereed.	Nog een deellocatie in oriënterende fase.	
Vrije Kavels Boterdorp	1 vrije kavel	verkoop 1 kavel	
De Tuinen	De Tuinen West is vrijwel gereed.	Geen mogelijkheden meer.	
	De Tuinen Oost is vrijdwel gereed.		
Centrumontwikkeling Berkel	De ontwikkeling moet nog starten.	O.b.v. aanbesteding gegund	
Landscheidingspark Horeca	Plannen vergevorderd.	Contract besluitvormingsgereed.	
Ontwikkeling Hordijk	Definitief Ontwerp/	Anterieure overeenkomst in afrondende fase.	
Driehoek Noordpolder	Opstartfase	Particuliere ontwikkeling	*
Herontwikkeling Hergerborch	Opstartfase.	Particuliere ontwkkeling	*
Herontwikkeling voormalige bibliotheek Notaris Kruytstraat	Omgevingsvergunningaanvraag loopt.	Overeenkomst	

Burg. Hendrixstraat	Definitief Ontwerp/	Anterieure overeenkomst in afrondende fase.	
ASB locatie	Definitief Ontwerp, omgevingsvergunning loopt	Anterieure overeenkomst in afrondende fase.	

* = Particuliere ontwikkeling, kun je in de gesprekken aan de orde stellen. Is afhankelijk van de ambities van ontwikkelaar. Wellicht klimaatadaptie afdwingbaar bij bestplanwijziging(?)

** = Kavels nog niet in de verkoop, kunnen verkocht worden met extra eisen omtrent duurzaamheid. Mogelijk prijsaanpassing noodzakelijk.

*** = Is aanbesteding geweest in 2008. Uitgangspunten lastig te wijzigen zonder ook grondprijs te wijzigen. Dit kan niet ivm aanbesteding.

**** = Harde contractuele afspraken. Wel gesprekken over duurzame maatregelen voeren.

MEMO

Aan
Commissie Ruimte

Datum **5 december 2017**
Onderwerp **Voortgangsrapportage HSL, RTHA, A16, V&V**
Nummer **T17.40075**

Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling
Gauke van Rij, Tanja Dronkers, Maarten
Batenburg
Telefoon
(010) 800 45 71
E-mail
gauke.van.rij@lansingerland.nl

HSL	
CoRealisatie	OP 23 november heeft een bijeenkomst plaatsgevonden van de CoRealisatiegroep. Besproken zijn een concept-rapport met de uitgangspunten over de vormgeving van de absorberende schermen, de vrijheid van materiaalkeuze van de absorberende schermen en de verdere planning. Om het tempo hoog te houden en elkaar goed geïnformeerd te houden, vindt de volgende corealisatie bijeenkomst op 13 december plaats.
Bestuurdersbijeenkomst CoRealisatie	Op 6 december heeft een bestuurlijke bijeenkomst plaatsgevonden met alle bestuurders die betrokken zijn in het corealisatieproces, te weten: de Stichting StopGeluidsOverlastHSL, Ministerie I&W, ProRail, Infrasppeed en de gemeente Lansingerland. Tijdens deze bijeenkomst is een Memorandum of Understanding ondertekend, waarin partijen aangeven hoe ze in het corealisatieproces samenwerken en wat ieders inbreng is. Dit document wordt op het RIS gezet.

Rotterdam The Hague Airport	
Samenwerkingsagenda Regiodoelen	De BRR is bezig om de samenwerkingsagenda uit te werken in concrete acties. Als eerste op de planning staat een gesprek van de BRR met de directeur van RTHA (18 december). Ook is een verzoek ingediend bij de minister om het BRR-advies aan haar toe te lichten. Een datum hiervoor is nog niet gepland.

A16 Rotterdam	
Buurtbijeenkomsten	De afgelopen weken heeft Rijkswaterstaat weer diverse Buurtbijeenkomsten georganiseerd. In dit stadium ligt het accent van de bijeenkomsten op de uitvoering van de snelweg in 2019 en de reeds gestarte voorbereidende

	werkzaamheden. Belangrijke wens van veel bewoners is de coördinatierol van RWS. Het hebben van één aanspreekpunt maakt het voor veel inwoners makkelijker om vragen over de werkzaamheden, door verschillende partijen, te stellen. De gemeente ondersteunt deze wens en gaat daarover met RWS in overleg.
Welstandsparagraaf A16 Rotterdam	De Welstandsparagraaf A16 heeft t/m 27 november in zowel Rotterdam als Lansingerland ter inzage gelegen. In Rotterdam zijn enkele reacties binnengekomen, in Lansingerland niet. Na eventuele aanpassing van de paragraaf zal deze begin 2018 aan de gemeenteraden ter vaststelling worden aangeboden.
Uitvoerings-, Bilaterale- en Vastgoedovereenkomst	Zoals in de voortgangsrapportage van begin dit jaar al is aangegeven dienen er diverse overeenkomsten getekend te worden tussen de gemeente en Rijkswaterstaat. Deze overeenkomsten komen voort uit de eerder (2015) gesloten Inpassingsovereenkomst met Rijkswaterstaat en het Regionaal Uitvoeringsprogramma tussen de regiopartijen. Allereerst is er de Uitvoeringsovereenkomst (UVO). In de UVO worden afspraken gemaakt over de condities waaronder de directe omgeving van de nieuwe snelweg wordt aangelegd zoals bijv. de breedte van de diverse over te dragen fietspaden, type verlichting, aan te leggen ecologische voorzieningen etc., maar ook afspraken over het bouwverkeer en de bouwcommunicatie (uitvoeringsfase) en afspraken over nieuwe eigendoms- en beheergrenzen. Naast een UVO wordt er ook een Bilaterale Overeenkomst (BO) gesloten met RWS. In deze BO worden de voorwaarden (uitvoering en financieel) vastgelegd voor een aantal projecten die geen direct onderdeel vormen van het Tracébesluit A16 Rotterdam, maar die de regio/LL wel mee wil laten nemen in het project. Dit geldt voor die zaken die zijn vastgelegd in het Regionaal Uitvoeringsprogramma (bijv. extra fietspaden) maar ook voor de door Lansingerland gewenste onderdoorgang N209/verbinding Park de Polder-Triangelpark en de inrichting van de kruising Bergweg-Zuid/Tunnelmond-Entree Lage Bergse Bos. In de BO worden tevens afspraken gemaakt over de vergoeding van gemeentelijke lasten. Tot slot wordt er een vastgoedovereenkomst gesloten. Hierin wordt vastgelegd onder welke condities bepaalde gemeentelijke gronden (al dan niet tijdelijk) worden overgedragen aan RWS.

	De overeenkomsten worden naar verwachting in het College van B&W van 19 december bekrachtigd, waarna de gezamenlijke ondertekening door de regiopartijen in de Bestuurlijke Afstemgroep van 24 januari zal plaatsvinden.
--	--

Verkeer en vervoer	
MIRT	Op 6 december was het Bestuurlijk Overleg MIRT (Meerjarenprogramma Ruimte, Infrastructuur en Transport) tussen de regio en het Rijk. Onderwerp van gesprek zijn: - De bevindingen van het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam - Den Haag dat dit jaar is afgerond. - De afspraken rond het vervolg in de vorm van een Gebiedsprogramma. Naar verwachting worden voor een aantal deelgebieden vervolgafspraken gemaakt voor verdere studie. U wordt apart geïnformeerd over de besluitvorming in dit BO MIRT.
Keervoorziening E-lijn	Op 15 november heeft de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit besloten tot het uittrekken van 3,5 miljoen euro extra voor de keervoorziening van lijn E ten noorden van Pijnacker Zuid. Hiermee komt de realisatie van een spitsfrequentieverhoging op Lijn E een stuk dichterbij. De komende twee jaar volgt, in samenwerking met de gemeente Pijnacker-Nootdorp, de uitwerkingsfase.

Met een vriendelijke groet,

Jeroen van der Linden
Hoofd afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

MEMO

Aan
Commissie Ruimte

Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling
Tanja Dronkers, Maarten Batenburg
Telefoon
(010) 800 45 69
E-mail
tanja.dronkers@lansingerland.nl

Datum **10 januari 2018**
Onderwerp **voortgangsrapportage HSL, RTHA, V&V
januari 2018**
Nummer **T18.00438**

HSL	
CoRealisatie	De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 18 januari 2018. Verder geen bijzonderheden.

Rotterdam The Hague Airport	
Samenwerkingsagenda Regiodoelen	De BRR is bezig om de samenwerkingsagenda uit te werken in concrete acties. Mogelijk dat hieraan kosten voor Lansingerland zijn verbonden. Deze worden t.z.t. aan u voorgelegd.
Informatieavond RTHA/CRO	Op dinsdagavond 23 januari organiseert RTHA samen met de CRO in het gemeentehuis van Lansingerland een informatieavond over de luchthaven voor bewoners van Lansingerland. De DCMR en de luchtverkeersleiding zijn ook aanwezig, evenals de bewonersvertegenwoordiger van Lansingerland in de CRO, mevrouw van de Coevering.
Missie, visie en strategie RTHA	RTHA heeft onlangs haar missie, visie en strategie gepubliceerd. Via deze link kunt u het document vinden, als ook een samenvatting ervan: https://www.rotterdamthehagueairport.nl/onderneming/overons/strategie/

Verkeer en vervoer	
OV-dienstregeling 2019	De RET is de voorbereiding gestart voor de OV-dienstregeling 2019. Met de gemeenten worden concept-voorstellen besproken. Lansingerland neemt daarbij mee de motie 2017-040 over een pendelbus tussen station Lansingerland-Zoetermeer en Bleiswijk. Van 3 april tot 18 mei hebben de gemeenten de formele mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de vervoerplannen.

Strategische Agenda Metropoolregio	De MRDH is gestart met het opstellen van een Strategische Agenda 2018-2022. Deze agenda wordt de overkoepelende visie voor zowel het beleidsterrein Economisch Vestigingsklimaat als de Vervoersautoriteit. De Gemeenschappelijke Regeling MRDH 2014 schrijft voor dat er in het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode van gemeenteraden een strategische agenda door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Het AB heeft op 21 december 2017 de heer Aptroot als bestuurlijk eigenaar voor de strategische agenda aangewezen. Met de nieuwe colleges van B&W en de gemeenteraden wordt de agenda rond de zomerperiode van 2018 opgesteld, waarna vaststelling met een zienswijzeprocedure voor de gemeenteraden plaatsvindt in de tweede helft van 2018.
Nieuwe directeur Vervoersautoriteit	Jeroen Gosse is per 1 januari aangesteld als directeur Vervoersautoriteit van de Metropoolregio. Hiervoor heeft hij bij enkele ministeries managementfuncties vervuld. Dhr Gosse vervangt Arthur Gleijm die sinds 19 mei interim-directeur was.

Met een vriendelijke groet,
Ingrid den Heeten
Hoofd Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Aan
Leden van de commissie Ruimte

Datum **16 januari 2018**
Onderwerp **Actualiteiten Openbare Ruimte**
Nummer **T18.00196**

afdeling
Beheer & Onderhoud
Afdeling
Beheer & Onderhoud
Adri van Bommel
Telefoon
(010) 800 48 00
E-mail
Ruud.de.Prez@lansingerland.nl

<u>Projecten</u>	
Verbreding Pastoor Verburghweg en Groot Onderhoud Noordersingel (fase 2)	De werkzaamheden zijn in uitvoering en verlopen conform planning.
Wijkaanpak Vogelbuurt in Berkel en Rodenrijs	Proces pilot “Verbinden techniek en Beleving”, zoals de Raad juli 2017 heeft besloten, wordt komend half jaar samen met bewoners uitgevoerd. Bewoners kunnen gezamenlijk initiatieven ontwikkelen om de Vogelbuurt toekomstbestendig te maken tijdens de herinrichting. Ook is er ruimte voor andersoortige initiatieven die de sociale cohesie en duurzame bewoonbaarheid ten goede komen. De bewoners pitchten de uitkomsten aan het eind van het proces (planning mei 2018).
Veiliger maken Planetenweg/Oostersingel (Mobiliteitsplan deelbesluit 7)	De werkzaamheden zijn conform planning uitgevoerd en opgeleverd.
Reconstructie Anthuriumweg in Bergschenhoek	De asfaltverharding van de Anthuriumweg is vervangen. Ook is de riolering in een deel van de Anthuriumweg vervangen en zijn er snelheid remmende maatregelen getroffen. De werkzaamheden zijn uitgevoerd en opgeleverd.
Reconstructie Dorp Noord-Oost in Bergschenhoek (Buurt tussen Laan der Vrijheid, Europasingel, Zwanensingel en Couwenhovenlaan)	Deze reconstructie kent een brede doelstelling: - Het betrekken van bewoners bij de inrichting (burgerparticipatie). Inmiddels hebben we informatie opgehaald bij de bewoners over wat zij belangrijk vinden aan hun buurt en wat zij graag anders zien. In het eerste kwartaal van 2018 gaan we samen met een 20-tal bewoners een ontwerp opstellen. - Het aanleggen van een riolering, die is berekend op de klimaatveranderingen. We gaan in ieder geval het regenwater afkoppelen en daarnaast gaan we onderzoeken of we ook regenwater tijdelijk in de buurt kunnen bergen in combinatie met uitwisseling met het grondwater. - Het doorvoeren van duurzaamheidsaspecten in de wijk. Zo passen we LED-verlichting toe en onderzoeken we nog andere aanpassingen op haalbaarheid.

Werkzaamheden riolering Overbuurtse polder Deelgebied 2 in Bleiswijk	De werkzaamheden in Deelgebied 2 (Albert van 't Hartweg en Anjerweg) zijn in uitvoering. Werkzaamheden zijn lastig vanwege andere kabels en leidingen. Inmiddels staan de twee gemalen aan de Albert van 't Hartweg en de nieuwe gemalen aan de Anjerweg (voor de 1^e helft van 2018) op de planning. Daarnaast wordt op meerdere plaatsen het vrijvervalriool vervangen.
---	---

Met een vriendelijke groet,

Adri van Bommel
Wnd. hoofd afdeling Beheer & Onderhoud

Adviescommissie Vervoersautoriteit MRDH – 15 november 2017

Terugkoppeling naar commissie Ruimte

Geachte leden van de commissie Ruimte,

Hierbij geven wij u een terugkoppeling van de belangrijkste punten van de vergadering van de Adviescommissie Vervoersautoriteit MRDH.

Het betreft de zomerdienstregeling van metro E-lijn en een rondvraag over de OV-tarieven binnen de MRDH.

Met vriendelijke groet,
Juval Pat El
Jan Pieter Blonk

Zomerdienstregeling

Hieronder onze inbreng tijdens de vergadering van de AcVa MRDH van 15 november 2017. Zowel Dick van Sluis (lid Bestuurscommissie Vervoersautoriteit MRDH) als Christel Mourik (directeur OV MRDH) hebben aangegeven dat de financiën ontbreken om de zomerdienstregeling af te schaffen. Verder heeft de RET aangegeven dat het allemaal wel meeviel.

Ook onze tussenoplossing, om de zomerdienstregeling te beperken tot de middelste vier weken van de zomervakantie van de basisscholen, werd door hen afgeraden. Wij, als delegatie vanuit Lansingerland, hebben geen enkele steun gekregen van de andere aanwezige 21 gemeenten. De vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam waren afwezig. Er is zodoende geen advies uitgebracht aan de Bestuurscommissie MRDH om de zomerdienstregeling in 2018 te beperken.

Voorzitter,

Ik wil graag beginnen met de RET en de Bestuurscommissie te bedanken voor de uitgebreide reactie op mijn adviesvoorstel.

Als er zoals afgelopen zomer en de zomer van 2016, in het bijzonder tijdens de ochtend- en avondspits, de sociale media overspoeld worden met klachten, dat de metro op de E-lijn mudvol is en er niemand meer bij kan, dat het AD daar over schrijft en dat TV Rijnmond er een reportage over maakt, kun je dat niet afdoen, zoals de RET doet, dat op basis van gemiddelden de normbezetting niet is overschreden.

De RET en de MRDH kunnen ter verdediging aan de hand van deze gemiddelden toch niet zeggen dat dit klantvriendelijk is.

Er zijn tijdens de spitsuren op de E-lijn extra metro's ingezet, geeft de RET aan. En dat is goed. Maar waarom niet tot aan Den Haag Centraal doorrijden? En zijn die extra metro's wel op de juiste tijdstippen ingezet? Hoe kan het anders dat er zoveel klachten zijn in de eerste twee weken en de laatste week van de zomerdienstregeling?

Er van uitgaande dat de OV-vervoerders mijns inziens vraaggericht moeten werken, zal dus door hen adequaat moeten worden ingespeeld om pieken in de vraag van vervoer op te kunnen vangen.

Voorzitter ik heb in de vorige vergadering mijn vragen richting de heer v.d. Sluis van de Bestuurscommissie genuanceerd. Ik heb toen in de remise van de RET in de Beverwaard aangegeven dat de pijn vooral in de eerste twee weken en de laatste week van de zomerdienstregeling zit en dat de Bestuurscommissie zich wat mij betreft daar op kan

richten. Met andere woorden beperk de zomerdienstregeling tot vier weken i.p.v. zeven weken. Misschien dat daar als nog op kan worden ingegaan.

Ik zie ook in de toelichting die wij hebben ontvangen dat de RET de reizigersaantallen blijft monitoren om te bekijken of de zomerfrequentie blijft volstaan. Er wordt aangegeven, dat als daar aanleiding toe is, de RET dan in het kader van de normale vervoerplannenprocedure een voorstel kan doen binnen de financiële kaders van de MRDH om de frequentie in de zomerperiode te verhogen. Verder wordt aangegeven dat aanvullend op metrolijn E nog enkele aanvullende ritten kunnen worden gereden in de spitsen, met name in de eerste week van de vakantiedienstregeling. Ik denk dat het verstandig is dit ook in de tweede week en de laatste week van de zomerdienstregeling te doen.

In De Telegraaf stond afgelopen maandag een artikel met de kop "Zomerdienstregeling moet korter." Dat zegt het OVLoket, de ombudsman voor beter ov. Zij hebben veel klachten ontvangen over de speciale dienstregelingen.

Voorzitter, mijn voorkeur is de zomerdienstregeling op de E-lijn te beperken tot vier weken. Ik denk dat dat organisatorisch eenvoudiger is, dan als er noodzaak toe is extra metro's in te zetten. Het is ook voor de reiziger beter.

Kort samengevat: Mijn voorstel is om de zomerdienstregeling m.i.v. 2018 te beperken tot vier weken, de middelste vier weken van de zomervakantie van de basisscholen binnen de MRDH en dit te verwoorden in een advies aan de Bestuurscommissie.

Rondvraag over de OV-tarieven in de MRDH

Het antwoord van de Bestuurscommissie is opgenomen in het document waarin de vragen staan. Als de antwoorden van de BcVa MRDH voor de leden van de commissie Ruimte aanleiding is dat wij hier in de eerstvolgende vergadering van de AcVa MRDH vragen over moeten stellen, horen wij dat graag tijdens de vergadering van de commissie Ruimte van 11 december.

Geachte voorzitter,

Dinsdagochtend 7 november heb ik via RTV Rijnmond de lijst met RET OV-tarieven 2018 ontvangen. Het secretariaat van de Adviescommissie Vervoersautoriteit heb ik die ochtend aangegeven dat ik in de vergadering van de adviescommissie van 15 november vragen wil stellen aan het lid van de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit, die gewoonlijk aanwezig is bij de adviescommissie.

Het basistarief gaat van € 0,89 naar € 0,90 en het tarief per kilometer gaat met 0,2 cent omhoog naar 13,9 cent. Het kilometertarief bij de HTM gaat ook met 0,2 cent omhoog naar 15,7 cent.

Deze verhogingen zijn te billijken, echter het blijft vreemd dat binnen het gehele MRDH gebied met verschillende kilometertarieven wordt gewerkt.

Wel een aantal vragen aan de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit MRDH over bijzondere tarieven die in de RET lijst staan.

ANTWOORD: een groot deel van de antwoorden op uw vragen blijkt uit de tariefaanvraag 2018 van de RET. De is openbaar beschikbaar en kunt u terugvinden via onderstaande link: https://mrdh.nl/system/files/vergaderstukken_/04.5_Bijlage%203%20-%20Tarief-%20en%20productvoorstel%20RET_0.pdf

1. *Waarom wordt het RET 1 uur kaartje van 3 euro afgeschaft en vervangen door een duurder 2 uur kaartje van 3,50 euro?*

Veel werkenden reizen 's ochtends met het OV 1 uur kaartje naar hun werk en aan het einde van de middag met ook weer met een 1 uur kaartje terug. Hun reis duurt korter van een uur. Totaal 6 euro per dag en dat wordt nu 7 euro. Deze reizigers zijn dus elke dag weer een euro per dag duurder uit. Dit een verhoging van bijna 17%

ANTWOORD: RET heeft bij haar tarievenplan 2018 (o.a.) een voorstel ingediend om het aanbod van losse kaartjes aan te passen, wat betekent dat alleen nog een RET 2-uur kaartje als los (wagen)kaartje verkrijgbaar is. De BCVa van de MRDH heeft daarmee ingestemd. Met dit voorstel wordt voor de reiziger het aanbod vereenvoudigd en wordt feitelijk meer (kilometers en tijd) geboden voor een gelijk bedrag. Immers, met toepassing van de landelijke tarieven Index (LTI, 1,13%) had de prijs van een RET 1 uur kaartje ook op €3,50 uitgekomen.

2. Per 1 januari 2017 zijn ook al de 2 en 3-dagenkaarten afgeschaft. Waarom heeft de RET dit gedaan?
Voor mensen die in deeltijd werken betekende dit een forse stijging van de maandelijkse reiskosten. Ook voor toeristen waren dit aantrekkelijke kaarten om met bus, tram, metro en boot de stad Rotterdam en de regio te bekijken.

ANTWOORD: vanwege zogenaamd 'oneigenlijk gebruik' zijn de RET 2- en 3 dagenkaarten in 2017 uit het assortiment gehaald. In 2018 worden deze opnieuw in het assortiment opgenomen om voor het toenemend aantal toeristen een passend aanbod te bieden. Dit product zal enkel op de zakelijke markt verkrijgbaar zijn.

3. Heeft de Bestuurscommissie ingestemd met deze beide maatregelen?
 - a. Zo ja, waarom heeft de Bestuurscommissie de Adviescommissie niet om advies gevraagd of hierover actief geïnformeerd?

ANTWOORD: de BCVa heeft op 25 oktober 2017 de tarieven vastgesteld, conform de aanvraag van de RET. Een besluit over tarieven in het OV is niet advies plichtig. Wel is het METROCOV – het MRDH reizigersplatform - actief betrokken en om advies gevraagd. Zij adviseerden positief.

Nog een enkele andere vraag over de abonnementen.

De prijs van abonnementen worden nog steeds op basis van de oude zone-indeling vastgesteld, waar je als klant bij aanschaf van zo'n abonnement niet uitkomt zonder de hulp van de klantenservice. De site (in mijn geval die van de RET) is volstrekt onduidelijk als je een maandabonnement van bijvoorbeeld metrostation Rodenrijs naar Scheveningen wil kopen.

De technologie van de OV chipkaart maakt het mogelijk om abonnementen af te schaffen en de daarbij behorende kortingen te verwerken op de OV chipkaart op basis van hoe meer kilometers met het OV worden gemaakt hoe meer korting de reiziger krijgt.

4. Is de Bestuurscommissie bereid te onderzoeken of het klantvriendelijker is om de abonnementkorting om te zetten in een kilometerkorting en deze korting te laten afhangen van het aantal gereisde kilometer in het OV?

ANTWOORD: Uw voorstel zal worden meegenomen als een van de vele opties bij het ontwikkelen van een nieuw MRDH tarievenhuis. Ook werken de gezamenlijke vervoerders actief aan het door ontwikkelen van hun producten aanbod, o.m. het regio abonnement.